پچمگ

عالی ڈگارءِ شئر پہ چاکر اسحاقءَ

گشتگ ات میر عالی سخندانیں
قاصد منی پیغاماں ببر جوانیں
اود ءَ ماں کولواہ ءَ زر افشانیں
پہ چاکر ء اسحاق ءَ بلند شانیں
قاصد منی پیغاماں بدئے میر ءَ
آ کولواہی دِنگیں کلات گیر ءَ
واب ءَ آگاہ بو میر مزن شانیں
تئی سر ءَ بُنبارے جنگ گرانیں
دل منی ناراض ءُ پریشانیں
اے حبر پتو مشکل ءُ گرانیں
بھت ات پر زورءُ شان ات گمراہیں
یک سد ءُ ہشتاد سوار تئی ہمراہیں

چوڈ ات پہ بیراہیں سر ءَ کشتگ
تو ترّ اتگ ہلک ءُ عالَم ءَ گشتگ
عالی من سیہ ڈن ءِ سرا بستگ
بون ءُ پتّاروں دیما پیش کرتگ
کہ عالی ماں پُشت ءَ گوالگ ءِ نشتگ
بلے دور پہ ہچ کس ءَ نہ اوشتاتاں
کپتگاں مرچی من عاجز ءُ پیراں
قوت منا نیست کہ اسپر ءَ زیراں
گوں وتی توک ءُ زہم ءُ زرّ زیراں
ترّگاں من پہ بونانی ہوّز گیراں
چاکر منا آدینگ حدا داتگ
مات ءَ ترشیپ ءُ تنوب آرتگ

نئے ماہی **چمگ** ناصر آباد

تاک: 13 — اپریل داں جون 2004 — سال: 5

صلاح کار
مبارک قاضی

شونکار
رفیق عاجز/سعید صدف

کمک شونکار
فدا احمد

شنگ کار
جان بلوچ

رجسٹری	سالینی	ملک
170 کلدار	150 کلدار	پاکستان
6 ریال	5 ریال	مسقط
60 درہم	50 درہم	امارات/قطر
6 دینار	5 دینار	بحرن/کویت
$25	$20	یورپ

اے تاک ءِ بہا: -/30 کلدار

ای میل ڈس: chamagbalochi@hotmail.com/chammag@yahoo.com

بینک اکاؤنٹ Quarterly Chammag.
A/C No.1161-2 M.C.B,Bus Adda
Branch Turbat

چمگ سوسائٹی
پوسٹ آفس ناصر آباد کیچ مکران بلوچستان
پوسٹ کوڈ ۹۲۹۰۰

شنکار جان بلوچ ءَ احمد برادرس پرنٹر ناظم آباد کراچی ءَ چھاپ کنائینت ءُ چمگ ءِ کارگس ناصر آباد ءَ شنگ کت

جھگیر

کوئٹہ.........ڈاکٹر سہیل بلوچ

تربت.........عابد علیم

گوادر.........ملا ریاض

پسنی.........باقی ارمان/الٰہی بخش غالب

جیونی.........صالح خمار

پیشکان.........مولا بخش حبیب

اورماڑہ.........انور جمعہ

پنجگور.........عنایت اللہ قومی

بلیدہ.........رحمت اللہ شوہاز

بل نگور.........شرف شاد

تمپ.........جمال ناصر

مند.........سرتاج مومن

دشت.........عبدالواحد عابد

تو تگی.........محمد جان صادق

کنچتی.........شاہد شاکر/امام داد

پیروتگ.........حنیف یار

نودز.........نادل حیات

خیر آباد.........رحمل رمضان

ہوت آباد.........طارق بسمل

میر آباد.........برکت بیتاب/نادل وفا

مالار.........غلام اومان

زہران.........مولجان مجروح/محمود قادر

ڈنڈو (کلانچ).........اسماعیل ابرار

☆☆☆

مسقط.........خالد ارس/احمد ابدال

بریمی.........احمد کریم

سلالہ.........خالد موسیٰ

العین.........ابراہیم حسرت

کویت.........ناصر مومن

قطر.........شبیر مسافر/نعیم وفا

عجمان.........مراد علی شاکر

سویڈن.........مسعود بلوچ

نبشتہ کار وتی حیالءُ
لیکھانی مانزمان وت انت
(ادارہ)

لڑ

ساچشت یا ساچشتی عمل

ساچشت یا ساچشتی عمل ءِ بابت ءَ ساچشتکاراں ، وتی وتی ذاتی تجربت ءُ مارشت ذیما آورتگ انت۔ یکے گوشیت کہ ساچشتی عمل ءِ دوران ءَ آئی ءِ، بزاں ساچشتکار ءِ مہار یک روحانی ہستی ے ءِ دست ءَ روت۔ دگہ یکے گوشیت کہ آئی ءِ اندر ءَ یک جن یے است کہ اے دوران ءَ (ساچشتی عمل ءِ) آئی ءَ پورہی ءَ وتی پنجگ ءَ کنت۔ ہمیشکا اے، آئی ءِ دیما بیوس انت۔ مادی جدلیات والا گوشنت کہ ساچشت چہ کشف ءُ الہام ءَ ناں، بلکیں دری دُنیا، ءُ چہ آئی ءِ جیڑ ہاں ودی بیت۔ اے نئے چہ زمین ءَ، تُڑ کیت نیکہ چہ آزمان ءَ نازل بیت۔ اے چاگرد ءِ پیداوار انت، چاگرد ءِ معاشی جَہلی بُرزی کہ لُٹ پُل ءِ منت ءَ برجاہ انت، اے جَہلی برزی چاگرد ءِ سرا کپوکیں کرچک ءُ کونس اَنت کہ ایشاناں برو بر کنگ الّمی اِنت۔ آ (مادی جدلیات والا) گوشنت ، ہمے کرچک ءُ کونسانی برو بر کنگا لبز انکار ءِ ہم دستے گون بیت گوں۔

نفسیات زانتانی ہژ ءَ مستریں جیڑہ، باتن ءِ ہمے کرچک ءُ کونس انت کہ اگاں ایشاناں دور کنگ نہ بوت تہ انسان نفسیاتی پرشت و پروش ءِ آماچ بیت ءُ چوش ہم بیت کہ گنوک ہم بہ بیت۔ ہمے کرچکانی برو بر کنگ ءِ ہاترا ایدگرانی پجگیگ ءَ ساچشتی عمل ءَ را ہم بازارزشت داتگ ئے۔

جمالیاتی فکر ءِ حدابنداں ساچشتی عمل ءَ را دو چیز، درشان (ایکسپریشن) ءُ رسانک (کمیونی کیشن) ءِ سرا ایر کرتگ۔ اے گوشنت کہ ساچشتی عمل ءِ دوران ءَ اول خیال یا مارشت ساچشتکار ءِ دل (لاشعور) ءَ دروشم زورنت ءُ کامل بنت۔ چریشی ءَ ساچشتکار ءَ وشی (جمالیاتی وشی) رسیت۔ دومی ، ہمے کہ وہدے اندر ءِ کامل بوتگیں ساچشت آواز، سِنگ، رنگ یا لبز ءِ شکل ءَ زاہر بیت۔ دگہ چیزے مردم است کہ آ، درشان ءُ رسانک ءِ بستار ءَ یکے زانت۔ آہانی گشگ انت کہ ساچشتکار ءِ سکین دیوک ڈنّ ءِ ہچ چیز نہ انت بلکیں وت شاعر ءِ ذات انت۔ ہمیشاں دگہ چندے گوشیت کہ ساچشت نیکہ اندریں قوت ءِ دَین انت ءُ نیکہ اے یک پدریں مکسد ے ءِ تابعدار انت۔

ساختیات ءُ پسِ ساختیات ٹولی، اے گپ ءَ منّ ایت کہ ساچشت ءَ وتی یک اسٹرکچرے بیت، بلے اے گپ ءَ

نہ منّ ایت کہ اے (ساچشت) ہمنچو وتی پادانی سراانت کہ ایشی ءَ گوں ڈنّ ءِ ہچ چیز ءَ سیادی مہ بیت ۔ دگہ یک ءُ دو نام انت ، گراہم ولیس ءُ کیتھرین پیٹرک ، اے نوشتہ کنت کہ ساچشتی عمل حقیقت ءَ چار چیزانی یا اسٹپ آنی سراایرانت ۔ ایشانی تو کااولی ''تیاری'' (prepration) دومی ''رَدوم'' (incubation) سیمی ''دزکش'' (illumination) چارمی ''منگ'' (verification) انت ۔ اول سراہما جاوراں ءُ تاثرات کہ ساچشتکار ءَ چہ درءَ زرتگ انت ۔ دومی، آئی ءَ چہ اے مصیبت ءَ وتا رااستگ ، ءُ زند ءِ ایدگہ جاورانی تہا گار بوتگ ۔ بزاں چہ اصل جیڑہ ءُ شمشتگ ۔ سیمی اسٹپ ہمیش انت کہ ہے شمشتگیں جیڑہ ، گیش وگیوار بوتگ ءُ آئی ءِ دیما اتکگ ۔ اے گیش وگیوارانا گاہ یک شہمے ءِ داب ءَ کیت ءُ ساچشکار ءِ واستا وشی ے کاریت ۔ چارمی وہد ، ہے وہد انت کہ وہدے ساچشتکار گوں وتی نگدی زانت ءَ کار گپت ، ساچشت ءِ سرا چمشانک دنت ءُ آئی ءَ رامبہیں ایت ۔ اے وہد پہ ساچشت ءَ چکاسے ہم ، کہ باریں اے واقعی ساچشت یے کہ ناں ، ءُ باریں اے نوکین ات یا کوہنیں ۔

شرّ ، اے وَ بوت انت رواج گپتگیں ہما فکر ءُ لیکہ کہ وہد وہداں چہ وڑ وڑیں ساچشتکارانی ذاتی تجربت ءِ بنیاد ءَ دیما اتکگ انت ۔ نوں اے باروا، مئے وتی جند ءِ ازمی لیکہ چی انت؟ ساچشت یا ساچشتی عمل ءِ درگتہ مئے وتی دل ءِ کجام تار نالیت؟ کردءُ عمل ءِ باندات ءَ ما گوں کجامی ءَ ہمگرنچ ایں؟ وتی ذاتی تجربت ءِ بنیاد ءَ کدی مااے فکر جتگ کہ اے ، بزاں ساچشتی عمل چہ چیز اِت؟ ایشی ءِ بنزہ کجام انت؟ آیا اے چہ غیب ءَ کیت ، ایشی ءَ راجن یے کاریت ، چہ چاگرد ءَ ودی بیت ، انسان ءِ اندر ءِ کرچک وکونس انت کہ ساچشت ءِ دروشم ءَ پدرائی کن انت ، یا ایکسپریشن ءُ کمیونی کیشن ءِ سرا انت؟ یا گوں تیاری ، ردوم ، درکش ، منگ ءَ ساچشتی عمل پیلو بیت؟ اے باروا بائدانت کہ مارا وتارا ہم وتی یک ذاتی تجربتے یا ازمی لیکہ یے بہ بیت ۔

مئے کرّ ا بازیں بنگپانی سراتنیگہ تران نہ بوتگ ، اگاں بوتگ بزاں آرت ءِ تہا واد ءِ کساس ءَ چہ ہم کم ۔ پہ درور: روایت ، ءُ گوں نیکراہ ءَ بندوکیں روایتی چاگرد ءِ معنا چی انت؟ بنکی ءُ ادارکی علم چیا گوشنت؟ لبزانک ءَ گوں ایشانی سیادی چی انت یا چے بُوگ لوٹیت؟ نبشتکار ءِ ذمہ واری چے بیت؟ وانوک ءِ پروفائل (profile) چی انت؟ ۔ بایدانت کہ اِے ردءَ دجمیں ترانے بنگیج بہ بیت ۔

(شونکار) ————

بلوچی تاک ءِ ماھتاک

ماھتاک بلوچی کوئٹہ	سے ماہی درد گوادر
ماھتاک لبزانک حب	سے ماہی کندیل کولواہ
ماھتاک بلوچی زند نوشکے	سے ماہی وفا ءِ چراگ کولواہ
ماھتاک سوغات کراچی	سے ماہی ملگور گومازی
ماھتاک آتار کراچی	سے ماہی گوہر کلاتک
ماھتاک سچکان گوادر	

گوادر ءَ چہ شنگ بوتگیں ماھتاک سچکان ءِ اولی تاک شنگ بوتگ

ماھتاک سچکان گوادر

تحصیل تربت ءِ ناظم، ناظم الدین بلوچ ءَ چمگ ءَ را کمپیوٹرے شکساتگ۔

ادارہ آئی ءِ اے کار ءَ ساڑائیت۔

ادارہ چمگ

سچکان

کیفے جان

بیگ محمد بیگل

دلگوش: منی سنگت اکرم صاحب خان ءِ پیمیں ھمک دائمی پان وارے زانت کہ کدی اگاں پان دست مکپیت تہ مردم گزارہ ءِ ہاتر ءَ گھٹکا وارت۔ بلے اگاں گھٹکا ہم مہ رسیت، گڑا گوں چھالیہ بزان سوپاڑی ءَ رومُست کنگ ءَ لاچار بیت۔ دوشی کپوتانی نالگ ءَ من ءَ واب ءَ نیئشت، گڑا من ہم پہ ناعلاجی چھالیہ وارت کہ آئی ءِ برورد کیفے جان انت کہ شمے دیمائت .... بلے کئے اے ھبر ءَ سر پد بیت!

منی ھونڈ ءَ چہ کساس دوصد گام ءِ پند ءَ بزاں بھیّا باگ ءِ پُشت ءَ، ٹینری روڈ ءِ سر ءَ یک ریستوران یے است کہ نام ئے کیفے جان انت۔ شیرو ءِ ہوٹل ءِ بیرانی ءَ رند من ءَ دیرانت کہ کم گیش ھمک شپ پہ چوؤکے ورگ ءَ ہمے کافے ءَ کایاں۔ ایڈول، نی بزاں منی شپ گردی ہم ہمے دوصد گامانی تہا محدود انت۔

منی ہمے محدود یں شپ گردی ءِ وہد ءُ پاس شپ ءِ ساعت دہ ءَ بگر تا یازدہ ءُ نیم انت یا دوازدہ انت۔ بزاں ہمے دو کلاکانی نیام ءَ من ھمک شپ پہ ادارو کے، فزیوتھراپی ءِ ہاتر ءَ کیفے جان ءَ الم ءَ کایاں۔ اد ءَ من دگہ ہچ نہ کناں۔ بس بدن ءَ وش وش ءَ سیک دیاں، چاؤ کے نوش جان کناں، دو سے سگریٹ دامِ دُولاّ کناں، ءُ ہمے نیام ءَ رنگ رنگیں مردمانی کوکاراں ہم گوش جان کناں۔

اگن چہ ہمداں نزیک گوراں، لیاری جنزل اسپتال ءِ نام ءَ یک مزنیں سرکاری اسپتالے است، بلے گیشتر مردم پہ فزیوتھراپی کنائینگ ءَ کیفے جان ءَ کاینت۔ ایشی ءِ سبب اش انت کہ اِدا اسپتال ءِ مشینی بزاں دونمبری سیکائی ءِ بدل ءَ اصلی آس، دھوت ءُ بھاپ ءِ سیکائی دیگ بیت ءُ ہمیشی ءِ ہمراہی ءَ گرمیں چاھے ہم وارینگ بیت، ہمے سبب انت کہ سیکائی ءِ نیام ءَ مردم انچو ماریت گش ئے زانا دوزہ ءِ یک بے تاک بے بریں درچکے ءِ بن ءَ نشتگ ءُ سبزل ساگی ءِ وش زیملیں سوتے گوش دارگ ءَ انت۔ چوناہا منی جند ءَ اے کافے پرے ہاتر ءَ ہم دوست انت کہ من ءَ آحرسراں دوزہ ءَ روگی انت، چی ءَ کہ

منی گیشتریں سنگت ءُ دلبریں شاعر، ندکار، ازم کار، گشندہ ءُ ساز گرانی یک رمبے اوداں منی ودار ءَ گیگ انت ۔

من ہمے کا فے پرے ہاتر ءَ دوزہ ءِ گوشہے گشاں کہ ایشی ءِ لاپ ءَ سے نیمگ ءَ آس جمبور انت ۔ ءُ آس ہم کجام؟ سوئی گیس نا، بلکہ گزّ ءِ دار ءُ اشکر ءِ کہ آس انت کہ مدام چو پارسیانی معبد ءِ آس ءَ مدام روشن انت ۔ کافہ ءِ ایر گوات ءَ چائے گرادگ ءِ چلدان انت ۔ سرگوات ءَ پراٹھا پچگ ءِ پراہیں تیّن ءُ شیک کباب ءِ اشکری چل انت ۔ شمال ءَ بلاھیں تندور ءُ نارشت پیم کنگ ءِ چلدان انت ۔ بزاں ھمے سے نیمگی آچانی نیام ءَ گراکانی میز ءُ کرسی ایر انت ۔

کیفے جان ءِ دومی شرّ ی اشی ءِ جاک ءُ جلل انت ۔ اد ءِ ٹیبل مین ءِ گوش درّیں توار ءَ بگر داں باہر والا ءِ سرنا الہانیں کوکار، کل پر کیف ءُ ھوش ءَ گار کنوک انت اد ءَ یکیں وھد ءَ ھر کس کوکار ءَ انت، ھر کس گوش دارگ ءَ انت، بلے کس سر پد بوھگا نہ انت چائے گرادوک ءَ چل ءِ جان برتچیں گرمی ءَ چہ وتی دلگوش ءَ ٹگلینگ ءُ راحت ءُ قرار ءِ ھاتر ءَ چا ءِ گراد ءَ وتی چلدان ءَ حضرت سلیمان ءِ زمانہ ءِ ٹیپ ریکاڈرے ایر کتگ کہ اشی ءَ چہ ھندی یا بلوچی ءِ وشیں صوتانی بدل ءَ کپوتانی کوکو، ھرانی سرّ گ، اسپانی شدگ یا تو لگانی ھولا سگ ءِ توار در کئیت ۔

اے سے دیوالی جاگہ ءَ در ءُ دیوال وَ است، بلے چریشاں یکے ھم تچک ءُ سلامت نہ انت ۔ کل گُٹ ءُ ترک انت ۔ گش ئے زانا باز براں پروشگ یا کم گیش کنگ بیتگ انت ۔ آثار قدیمہ ءِ بے سندیں زانتکارے ءِ گشگ انت کہ اے جاگہ چوموہنجودڑو ءِ شہر ءَ باز بر آباد ءُ باز بر باد بیتگ ۔ ھمے پیم دیوالانی سرءَ گڑی براں مشکیں روگنی رنگ ءِ بابت ءَ ھم زانگ نہ بیت کہ ھمے رنگ کدی مشک بیتگ ءُ اشی ءِ اصل چی انت ۔ گمان انت کہ یک وھدے ءَ بلکن کریم کلر بیتگ، بلے وھد ءِ ھتر مالی ءُ چلاّنی دھوت ءُ سیاھچکاں ھمے اصل ھمکہ برگشتہ کہ اگاں ھمے سیاہ بہتیں دیوالان ماتے بیتیں، تہ آئی ءَ ھم اشان ءَ ھچبر جاہ نیاورتگ ات ۔

اد ءَ؟ چارسک کہن ءُ زنگ وارتگیں گواتو بزاں پھنکا ھم لوجان انت کہ زمستان ءَ بند ءُ گرماگ ءَ آس گوارنت ۔ اد ءَ بیستمی کرن ءِ یک ڈیپ فریزرے ھم است کہ اشی ءِ برکت ءَ وش ءُ سارتیں آپ پہ ورگ ءَ نیست ۔ اد ءَ پہ شست ءُ شود ءَ بورنگ ءِ آپ باز انت، بلے پاکی ءُ پلگاری پہ نام ھم نیست ۔ صدھبر ءِ یک ھبر ــ بزاں گشگ ءَ وَ ھوٹلے، بلے ھوٹل ءِ پیم ءَ ھم نہ انت ۔

اد ءَ وتی منا یک واش بیسن بزاں دست شودے ھم است، بلے گیشتر جان دزّھمے کار ءَ چیر ٹیبل کن انت ءُ وش بنت ۔ ھمے ٹیبلانی چیر ءَ لھتے پشّی ھم مدام چو شاہ کیکباد ءِ گربگ ءَ وش واب انت، پمشکہ کسے اگاں گوں آھاں بے ادبی بہہ کنت گڑا آئی ءِ پاد ءَ چانکر ھم پاچ انت ۔

اد ءَ پہ نندگ ءَ دوتہر ءِ آسرات است ۔ یکے برزیں بینچ ءُ دومی پٹکیں کرسی ۔ ھمے سبب انت کہ اد ءَ بینچ والا مدام

برزءُ کرسی والا مدام جہل گندگ ءَ کا ینت ۔ بلے من جہلی ءِ ابید ھم پرے ھاترءَ کرسی ءِ سرا نندا ں کہ من وتی پچکی ءُ شکرورنائی ءِ وھد اں سالانی سال نگار سینما، کمار سینما، راکسی، سپرءُ جگدیش سینماءِ پرمنگڑیں بینچانی سرءَ نشتگ ءُ فلم چارتگ۔ ھمے بے تکہ ایں بینچانی شومیں منگڑاں من ءَ ھمکہ وارتگ کہ انی ھم من ھردیں بینچے یے سرءَ بہ نندا ں تہ ھما دمان ءَ منی جان ھارشت دنت ءُ من بے تاھیر باں۔

اے کافہ ءِ خاصیں شرّ ی اش انت کہ اشی ءِ یک چیزے ھم پاک، صاف ءُ پلگار نہ انت۔ ادءِ دیوال چل، فرش گندہ، میز سل، آپ ءِ جگ ءُ گلاس کل ناپاک ءُ ناصاف انت۔ کمال اش انت ھمے درستیں ناپاکی ءُ لیگاری ھرکسی دیما پیداور ءُ سہرائت، بلے کس اش ھم کمارنہ کنت۔ انچو گندگ کئیت گش ئے زانا ادءَ آیوکیں مچیں گراک جمالیاتی مارشت ءَ چہ زبھر انت۔ پدا ھیرت بچارئے گڑا کمال اے ھم نہ انت کہ ھمے درستیں ناپاکیانی اندرءَ گراک ھمروچ ءُ ھروھد کا ینت، چائے نوش جان کن انت، ورگ ورانت، مھلوک ءِ کوکاراں گوش دارانت ءُ وت ھم کوکار کناں ءَ روانت، مستریں کمال اش ائت من وت ھم گوں ھمیشاں ھوراں۔ ھمے بے حسی ءُ کماری ءِ آماچاں، حالانکہ پاکی ءُ صافی ءَ من ''نیم ایمان'' نا بلکہ ''کامل ایمان'' زاناں۔

نی بیاوردءُ وراک ءِ نیمگ ءَ۔

ھمک ریستورانے وڑءَ ادءَ ھم جاھے ناجاھے ءَ اے رواجی ھبر الم ءَ نوشتہ انت کہ ''وش تام ءُ وش تریں وراکانی بن جاہ'' بلے دھوت ءُ سیاھیچک ءِ سبب ءَ گندگ ءُ وانگ نہ بیت۔ بہرحال ادءَ سادہ ءُ دودھ پتی چائے ءِ ابید رنگ رنگیں نارشت ھم پیم کنگ بنت کہ ماکراچی والا اشاں بوڑ گشیں۔ چائے وَ خیرگزارہ ءِ لائق انت، چی ءَ کہ من وت ھم شپ دودھ پتی ورگ ءَ ھمدءَ کایاں۔ البت نارشتانی بابت ءَ پہ ستک گشت نہ کناں کہ چون انت۔ چم دیست اش انت کہ گراکان ءَ من ادءَ گیشتر انڈہ گھٹالہ یا ڈال فرائی ورگ ءَ دیستگ۔ ھمے انڈہ گھٹالہ ءِ تام چون انت.... نزاناں، البت یک شپے من ڈال فرائی پارسل کنائینت ءُ لوگ ءَ برت۔ پرے ھاترءَ ناکہ وت اش بوراں ءُ درائیں شپ باکارگ ءِ وظیفہ بواناں۔ نیت اش ات کہ اگاں دلاں دلی وش ءُ تامدار انت، گڑا گوں خداءِ رضاءَ امبراں کہ بندیگ صاحب کراچی یاترا ءَ کئیت، آئی ءِ شپی شام ماں کیفے جان ءَ انت۔

چونا ہی ءَ ہم ماں کوئٹہ ءَ بازبراں تام ولذّت ءَ بدل کنگ ءِ ھاترءَ مارا جان دشتی یا حکیم بلوچ یا بندیگ صاحب ءَ وتی وتی پسند ءِ ہوٹل ءَ برتگ ءُ مئے بالا داش وشنود کتگ۔ پمشکہ منی ارادہ انت اگاں خداءَ جوازت دات تہ من ہے دلبراں الما کراچی ءَ لوٹائیناں، اشان ءَ وتی پسند ءِ کیفے جان ءَ براں، ءُ ہے دوزہ ءِ لاپ ءَ اشان ءَ انڈا گھٹالہ ءُ ڈال فرائی واریناں، تنکہ اے ہم مئے فقیرانی ''دعوتِ شیراز'' ءَ یاد بہ کنت۔

ہے پیم، منا خداءَ اگاں گیشتر جوازت دات تہ منا قول انت کہ امارات، بحرین، مسقط، لندن، ناروے، سوئیڈن، ءُ

گچن گوادرءِ ہم گچن سنگتاں، کہ آہاں منا وتی دل پسندیں مطبخ ءُ ورگ چاہاں "من و سلوی" ءَ رنگیں ورگ وارینگ، من آہت ءِ ہم ویزہ ءِ ٹکٹ کناں ءَ کراچی ءَ لوٹائیناں۔ ادا ورگیات ءِ میاں استمانی کوا س واجہ عابد آسکانی ءِ پاکوا ہی ءَ "بہا ہگ کانفرنس" ءِ برجم کناں ءُ آخرسراں آہاں وتی پسند ءِ کیفے جان ءَ انڈا گھنالہ ءُ ڈال فرائی وار ینان..... ہوا اے ملنڈءُ سکرا ے نہ انت، من وا ں دلی انچو کناں، چیا کہ من نا شکرے نیاں ءُ وتی ہے دلبراں ہچبر نہ بخشاں۔ اشان ءُ دانکہ وتی پسند ءِ ہے روزہ مقامیں کافہ ءَ انڈا گھنالہ ءُ ڈال فرائی مہ وار ینان، پہ قرار نہ نداں۔

دلگوش: دنیاءِ تہا وتی رنگ ءِ اولی جہا ہگ کانفرنس ءِ چار چینی ءِ واستہ منی دل ءَ ے چار نام
است چوکہ دلبریں یوسف گچکی، ڈاکٹر مبارک، ممتاز یوسف، عباس زہمی ءُ چابہار ءِ اصغر
آزگ۔ بلے کسے ءَ اگاں اشاں چہ جوان تریں چار چینے ءِ نام دل ءَ است تہ منا حال بہ دنت۔

چونا ہی ءَ شپانی پاساں ادا ہر رنگ ءُ ہر عمر ءِ مردم کئیت، کہ اشانی تہا بلوچی گشندہ، ساز گر ءُ آہانی شاگرد ہم گون انت (چیا کہ نزیک ءَ استاد ستار، استاد عبدالعزیز ءُ اید گہ گشندہ ہانی کلب اَنت) بلے گیشتر مردم منی ڈول ءَ بے نام ءُ بے پجار انت۔ بلے کمے شپانی روآ ءَ رندمن مارت کہ ادا لہتیں مردم انچیں کئیت کہ آ پجار کرزانت۔ مثلاً:

مُشکل کشا: اے کساس سی پنچ سالی ورنا ہے، گوں سیاہ ءُ بزیں چوٹو ءُ ریش بروتاں وش قد ءُ وش درد شمیں مردے، حبر ءَ مدام گوں کندگ وتچکندگ ءَ کنت۔ پوشاک ئِے صاف ءُ اسہتیں دز مالے مدام کو پگا انت ئِے۔ یک دستے ءَ کپستن ءِ پاکٹ ءُ باکس، دومی دست ءَ موبائل فون ءِ ہمراہی ءَ وہدے کافہ ءَ پتریت گڑا دو سے مردم اشی ءِ ذمب ءَ انت۔ کرسی بہ بیت یا بنچ، اے کمے دیرءَ پاداں لونجان کنت ءَ نندیت، بلے دمانے ءَ رندا ے وتی پادانی سرا پہ دنجمی نندیت۔ اول اول سرا من اشی ءَ دبئ ءَ چہ نوک آتوکیں ورنا ہے سرپد بیتاں، بلے رند ءَ زانگ بوت کہ واجہ دبئ والہے نہ انت۔ اشی ءِ اصل کار کنش چی انت من پہ ستک گشت نہ کناں، بلے گندگ ءَ انچو زانگ بیت کہ اے یک عامل، بزاں دم ذوت ءُ تِک تاہیت کنوکے۔ مردم اشی ءِ اے کش وآ کش ءَ نندیت ءُ پہ سُک سُک ءُ ہلوت وتی مشکلاں بیان کن انت ءُ اے پہ سُک سُک ءُ ہلوت آہاں سرسوج کنت۔ اے حبرانی نیام ءَ سگریٹ باز کش ایت ءُ گوں وتی موبائل فون ءَ لئیب ہم کنت۔ من چوکہ اشانی سُکسُک ءُ ہلوتانی ریچ ءَ چہ دیراں، پمشکہ نزاناں کہ آ چے گشنت ءُ اے چے گشیت۔ البت وہدے اے (وتی منا) موبائیل ءِ سرا اسلام آباد، لاہور یا پشاور ءَ گوں کسے ءَ حبر کنت، گڑا توارے گوشاں کپیت۔ چشیں وہداں اشی ءِ حبر گیشتر ایڈ ول انت:

واجہ! من سک باز دست گلاں، من اتک نہ کناں۔

اناں اناں بالی گراب ءَ ہم اتک نہ کناں ۔ نا بابا ہرچ درچ

مسئلہ یے نہ انت ۔ اناں تئی کار ءَ من کناں، بلے تو وت بیا۔

ءُ وہدے فون ءِ حبر ہلّنت گڑا ایچکند ان ءَ گُش ایت ۔ ''مرد مانی مسئلہ ءُ جنجال سک باز انت، مارا پہ قرار ءَ نندگ ءَ

نئیل انت ۔ شماوت بگش ات، من شمارا چتو ریل دات کناں ءُ اسلام آباد ءَ رواں ۔''

بلے دلگوش : وا جہیں مشکل کشا ءِ بابت ءَ منی برز ءِ گمان الم نہ انت کہ راست

بہ بیت، اے رد ہم بیت کنت ۔ پمشکہ شرتر انت کہ اے حبر ءَ باور مکن ات ۔

چار یار: ادا سے یا برے برے چار پیرمرد ہمک شپ ہوری ءَ یا جدا جدا کا ینت ءُ یک میزے ءِ چاگرد ءَ

نندانت ۔ اے سک باز پیر نہ انت، بلے چو کہ لاگر ءُ نزور انت، پمشکہ اشانی پٹکّی ءُ پیری سہراتر انت ۔

چر یشاں دو ءَ زنڈیں کانچ ءِ چشمک ہم چمان انت کہ اے وت پیری ءُ عاجزی ءِ نشانی انت ۔ اشان ءَ مدام یک

ٹرانسسٹر ریڈیو یے گوں انت کہ باز کہن انت ءُ ناسک نوک انت ۔ اے چار کوپ ءِ یک دودھ پتی چینکے لوٹائین انت ۔ وتی

وتی کو پاں پہ تہمبل گلمب گلمب ءَ تنگ انت، ءُ یک خاص وہدے ءَ ٹرانسسٹر ءَ روشن کن انت ۔ پہ وہدءُ پاس ریڈیو ءَ پچ کنگ ءَ

مول ءُ مراد سوت ءِ گوشدارگ نہ انت بلکہ بی بی سی ءَ چہ دنیا ءِ حالاں دلگوش کنگ انت ۔ بلے مشکل اش انت کہ گراکی ءِ

حساب ءَ ہمے وہد ہوٹل ءِ Peak Hour بزاں رش ءِ نوبت انت، ھمے سبب انت کہ اے وہد ءَ کافہ ءِ تہا شور ءُ شار جہک

ءُ جیک چہ ساری ءَ گیشتر بیت ۔ نی ندارگ اے وڑ انت کہ وڑ وڑیں کو کارانی نیام ءَ ھمے وہد جتیں پیرمرد وتی گرانیں گوشاں

گوں ریڈیو ءَ سک دینت ءُ لگنت گوشدارگ ءَ ۔ اے ھمے پیم گوشدارنت، گوش دارنت، گوش دارنت دانکہ حال ہلّنت ....ءُ

نی کہ حال ہلّنت گڑا اے یک دومی ءِ دیماں چارانت ۔ یکے جست کنت : اڑے چے گشت ئے ۔؟ دومی پسہ دنت : نزاناں،

بلے منی دل ءَ عراق ءِ نامے گپت ۔ سیمی جست کنت : دگہ چے گشت ئے؟ چارمی گش ایت : پہ شری وَ اشکنگ ءَ نہ اتک، بلے

منی خیال ءَ افغانستان ءِ نامے ہم گپت...

ءُ من چر یشاں کے آکشتر نشتگ ءُ دل ءَ گشاں کہ امریکہ چو مکّاریں کہبگ ءَ ہر کسی ہمرائی ءَ اے پیرمردی ہم

پریشان کتگ انت ۔

ڈگّی ءِ بابا: ادا ہمک شپ یک بابا ے بے برمش و توار ءَ کئیت ءُ یک کرسی ے ءِ سرا نندیت ۔ نامے کئے

انت، من نزاناں، بلے من اشی ءِ نام ڈگی ءِ واجہ ایر کتگ، چیا کہ ایشی ءِ شپ روچی ہنکین ہوٹل ءِ کش گوری دکانانی ڈگی

انت ۔ زمستان بہ بیت کہ گرماگ، اے مدام ھمے ڈگیانی سرا کپتگ ۔ گندگا ھمے ملک ءِ مردے، بلے مدّ تے بیت ھمے سر

پچیں ڈِگیانی باہوٹ انت۔اشی ءِ گوْ رءِ گُد سے چار ماہ ءَ رند وہدے سک لیگارءُ بوٹ گرانت،گڑا اناگہ بگند نوکیں جوڑی ے گوْ رءَ انت ئے۔ جان نہ شودگ ءِ سبب ءَ اشی ءِ دست، دیم ءُ سرءِ میدانی اصلی رنگ زانگ نہ بیت۔

ڈِگی ءِ بابا گوں کسے ءَ ہم حبر نہ کنت (کم چہ کم من اشی ءَ کدی ہم گوں کسے ءَ گپ جنگ ءَ نہ دیستگ) پمشکہ بے گشگ ءَ ٹیبل والا اشی ءَ چائی کوپے کاریت دنت۔اے ھمے گرمیں چاہ ءَ انچو گُلاٹیت گشئے زانا ہالینڈءِ سارتیں بیئرَ انت۔اے چائی کوپ ءَ وَ ہما دمان ءَ ہمانگو کنت، بلے تاں دہ پانزدہ مِلٹ ءَ نندیت ءُ دیوالاں سٹئیل کنت۔ پدا اناگہ انچو بے برمش و بے توارءَ کہ اتگگ، ہمے داب ءَ پادکئیت روَت۔البت کدی نیم کلاک ءُ برے برے کلاکے ءَ رند پدا چاہ ءِ نوشگ ءَ کئیت ءُ دہ پانزدہ مِلٹ ءَ رندا لیت روَت۔

منا باز براں دل ءَ اتگگ کہ اشی ءِ بابت ءَ جست پرسے بکناں، بلے اشی ءِ ہژم ءَ منا گشئے مدام چش کنگا چہ مکن کتگ۔یکروچے،شپ ءِ نیم ءَ من ہوٹل ءَ چہ دراتک ءُ دیم پہ لوگ روگا اتاں، کہ دیستراگنداں ڈِگی ءِ بابا چومدامی وڑا یک ڈِگی ے ءِ سرا نشتگ ءُ گوات ورگا انت۔آئی ءِ نشت ہمے رنگ ءَ اَت گشئے زانا اکبر بادشاہ لاہورءِ شالیمار باغ ءَ ''چوبارہ'' ءِ سرا جلوہ گرانت۔بابا ءِ ہمے شاہی داب منا انچو دوست بوت کہ نزاناں چتور من سلام دات ءُ شت آئی ءِ دیم ءَ نشتاں۔بابا ءَ منا چارِت ءُ بچکند اِت،ءُ پدا منی دست ءِ گولڈ فلیک ءِ پاکٹ ءِ نیمگا اشارہ کت۔من سرپد بیتاں ءُ یک سگریٹے روک کت ءُ آئی ءِ دست ءَ دات۔آئی ءَ سے چار دراج کشین دم جت ءُ سگریٹ نیم سُہت کت ءُ چگل دات۔ پدا منی چشمک ءَ روک روک چاران ءَ گشت ئے :

گندگ ءَ تو ہم دردہ گنوکے ئے۔

جستوں کت : چتور باریں؟

گشت ئے : تو ہم راستی ءِ شوہاز ءَ کائے

گشتوں : راستی ءِ؟

گشت ئے :ہَو راستی ءِ۔ بلے راستی چوکلمانٹ ءِ جود ءَ ہچ جاہ نہ گواہیت۔ادا مردم کل دروگ بندانت۔اے منافق انت،دو پوست انت۔تو مفت کلدٰی ماں کوراسی ءَ دزموش ءَ ئے۔پمشکہ وتی وہد ءَ زوال مکن۔ برو لوگ ءَ کہ بے وہدانت۔

ءُ چش گشان ءَ آ پاد اتک ءُ پدا دیم پہ ہوٹل ءَ شت۔ءُ من.... من ہما ڈگی ءِ سرانشت ءُ وتی دردہ گنوکی ءِ سرا بیچارءَ لگ اتاں۔

(دگہ،دگہ برے)

استاد عبدالمجید گوادری

عنایت اللہ قومی

من ترا ھر چی گلا تگ تو گلا یگ کر زئے
شاھدی! مرچی شپ انت نوکیں شپ ءِ نوک ماہ ئے (قومی)

واجہ استاد عبدالمجید گوادری بلوچانی تہا کوہنیں ءُ نامی ایں شاعرے زانگ بیت۔ استاد عبدالمجید گوادری ءِ شاعری بلوچی شاعری ءِ باندات ءَ گچین ءُ شاندار یں شاعرے زانگ بیت۔ چہ ۱۹۷۰ ءَ واجہ ءِ نامدار یں شاعری ''ماہ چک انت بلوچانی'' بی ایس او ءِ درستیں محفل ءُ مجلسانی اولی سراپہ شان ءُ ٹہل وانگ ءُ گوشدارگ بیت۔ استاد عبدالمجید ءِ شعرانی سے کتاب چاپ بوتگ انت۔ چہ درستان ساری ''گلین باندات'' ۱۹۹۰ءَ چاپ بوتگ۔ اکیڈمی ادبیات پاکستان ءَ گلیں باندات ءِ چاپ ءِ سرا داد ءُ بخشش داتگ۔ آئی شاعری ءِ سۓ ایں کتابانی شعر داد کرزیں شعر انت۔ وانوک ءُ روشن خیالیں مردم ءِ دل ءَ گوں آئی ءِ شعر گپ جن انت۔ آئی ءِ شعرانی وانگ ءَ پد مردم زوت ماریت کہ واجہ ءِ واہگ ءُ مراد چے انت۔ واجہ وتی شعراں انچو پر بندایت کہ ہر کسی ذہن واجہ ءِ شعراں گچین زانت ءُ من ایت اش۔ واجہ ءِ روشن فکریں شاعری، مہر ءُ محبت، یکوئی ءُ تپاکی ءُ چکیں حق زانتی ءِ شون ءَ دنت۔ واجہ ءِ دل ءِ لہڑ ءُ پاہار گوں ڈیہہ ءِ ناہمواری ءِ بدیں چست ءُ ایراں اے رنگ ءَ درانگاز کنت ءُ راج ءَ اے پنت ءَ دنت:

ڈُنگ ماوتی سوھوکت انت، کورمۓ سروک ءُ رھشون/ مین ءَ اگاں ماکپتگیں اے مئے وتی نادانی انت

بدیں چست ءُ ایراں واجہ مئے وتی نادانی لیک ایت۔ واجہ عبدالمجید گوادری ءِ ''نپتیں سگار'' اکتوبر ۲۰۰۱ءَ ءُ ترانج جنوری ۲۰۰۲ءَ چاپ بوتگ انت۔ نپتیں سگار ءُ ترانج ہر دو کتاب بلوچ راج ءِ زبان ءِ حقیں نمائندگی ءَ کن انت ءُ راج ءِ درستیں ناجوڑیانی درمان اش مان انت، پہ حق چاگرد ءِ درستیں تکانی سماہ ءُ حق زانتی ءِ شون ءَ نشان دینت۔ گوسگیں ہرسئیں کتابانی مارشت ءِ درانگاز یک وڑ انت۔ استاد ءِ پراہ دامنیں شاعری ءِ تہا ''صوفی ازم'' ءِ گروشگ ہم جلشک ایت ءُ وش رنگی ءَ گندگا کیت:

ھدایا مشکلاں آسان کناں کن / بلوچ راج منزل ءَ انگت نہ رس اتگ

یا: حد ائی سد کہ تھیل درورانی / مرادی مرا دبخشیں بےدرورانی

عبدالمجید گوادری ءِ شعرانی شم ءُ شونگ چہ بے درورانی ترانانی بے کچوئیں ہمالچھاں چکارانت کہ راج ءَ دیم پہ دیم کنت ءُ گشیت بیے کہ وتی سُدّ ءَ سرا کن کہ تئی دژمن نزیک ءَ رس اتگ۔ واجہ ءِ لچھانی بہرے گوں ہمے پنتاں سرءُ چیر انت۔ گلزمین، شہم، سرگوز، گنجیں گوادرشت، بت پرست، شوھاز، مَواب، دیرنہ انت، بانگواہ ءِ استار، رژن ءِ اوست، پرشکیں ساز، چوش نہ بیت، دراں ڈیھ، سارباں، زرکیل، بانور بیت، شراب خانہ ءِ حدیرہ، گلزمین، مھپری ٹالے، میری ءِ کوھنیں کلات، لن ترانی ءُ دگہ باز کہ اے درست آئی ءِ دپگالانی نوارانی توارانت۔ وتی توار ءُ زحمت ءَ پیت کتگ ءُ ملک ءَ تالان کتگ انت۔ کہ راج واجہ ءِ توار ءَ استفادہ بکنت ءُ کنگا انت۔ واجہ ءِ دریں گفتار پہ راج ءَ:

سدھزار سال ءِ دؤر بلوچ راج ءِ پہ ھنر / حاکم ءِ نوکیں، آ گیگ ءَ اوگار نہ بنت

ٹپ ھمے گنجے پہ وتی راج ءَ سرپدئے؟ / سیت مجیدھر ڈولیں دگہ پادار نہ بنت

آئی ءِ شعرانی وتی رنگے، نہ سید ھاشمی ءِ گیگان کتگ انت نہ عطا شاد ءِ، ءُ نیکہ دگہ شاعرانی رندگیری یے کتگ۔ استاد ءِ شاعری ءِ دگ انچو پراہ ءُ تچک انت کہ کنز گے داریت یے نہ گرے نیکہ آ پکیرے۔ عبدالمجید ءِ شاعری ءِ توار بلوچ راج ءِ لوٹ ءُ راج ءِ دل ءِ مارشت انت۔ واجہ ءِ گال ءُ لچہ درست متلمی ءُ پرمعنا ایں گال انت۔ واجہ، مادنیں رہند انچو تلیچ پشد اشتگ کہ کورے ہم دیگار دنہ کنت۔ یکجاہے گشیت کہ شاعری یک اِلقاء یے انچوش کہ اللہ تبارک تعالیٰ ءَ وتی نیکراہیں پیغمبران ءَ اِلقاء کتگ۔: شاعری جزویست از پیغمبری

آ گشیت لچہ کار ءُ ندکاراں، ہر دورءَ اے گرانیں باروتی کوپگاں زرتگ۔ واجہ گشیت کہ لچہ کارکا سد ''ربال انت'' پیغمبراں چہ وتا ہچ نہ گشتگ۔ بلکن چونیکراہاں چہ رب ءِ نیمگا دل ءَ دیگ بیتگ انت۔ گشوک ءِ گشتگیں اش گشوک ءُ گوشداروکان اش سر کتگ انت۔ آ گشیت کہ ماراہم دگرے گشگ ءُ دپ ءَ دیگا انت۔

آتے ہیں غیب سے یہ مضامین خیال میں / غالب! صریر خامہ نوائے سروش ہے (غالب)

آ نوکیں لچہ کارانی لچھاں باز سہرا ایت ءُ گشیت کہ من نوک باہندانی لچھاں گنداں من پرامیداں ءُ پھربنداں کہ مئے نوکیں لچہ کاراں باز شریں شعر راج ءَ راپہ وانگ ءُ عمل کنگا داتگ۔ واجہ ءَ چہ اللہ ءَ دعا لوٹ اتگ ءُ منت گپتگ ءُ گشیت کہ شاعری ہما آدینک انت کہ آئی عکس درستیں دنیا ءِ دیما پدر بیت۔ اللہ ءَ بلوچ راج ءَ راپہ ہنر ءَ شریں سنج داتگ کہ پہ شاعری زبان ءَ وتی ملکسد ءَ راج ءِ دیما تلیچ ءَ ایر کنت ءُ پہ شیواری راج ءَ ڈاہ دنت کہ تئی:

بگت ءَ ءُ ہرّ اں شگالانی شام کنت / راج کوشی ءَ مہ پہرایت پُلنگ دپار بیت

پہ راجی لچہ کاری ءِ برزیکی ءَ مجید ءِ گالاں ہرچی برز بہ برزئے برگ کرزانت۔ مجید ءِ شعر ہستیں وہد ءِ ہما لچہ انت کہ مئے

شگیں ارواحانی شاعرءِ ارواح ہم پہ استادءِ شعراں پہر بندیت ۔ مئے شگیں رہشون واجہ گل محمد ناطق پنجگوری، ولی محمد ملازئی، ملا عزت اللہ پنجگوری، محمد حسین عنقا، مراد آوارانی، ملا عبداللہ پیشنی، مولوی عبدالحق حقانی، واجہ مولوی محمد عالم، عبدالرحمٰن بلند خان، میر شیر دل خان گچکی، مست توکلی، جام درک، ملا فاضل، ملا قاسم، ملا ابراہیم آدم حقانی ءُ دگہ بازانی ارواہ پہ واجہءِ گالاں زر انت ۔ استاد عبدالمجید گوادری ءِ شاعریءِ وانگ ءُ راجی پنتاں راج، چہ گلیں باندات، نپتیں سگار، تژانج ءَ وانیت چہ دگہ شاعرانی شعراں بے تران ءُ بے یال بیت واجہ مجیدءِ شاعری ءِ برزیں کلات چہ ہما کلاتاں انت کہ ہر چونیں طوفان واجہءِ کلاتءِ ہشتاں زوراک ترکنت بلے بورینت اش نہ کنت ۔ واجہ ءَ جاہے درشان کرتگ کہ بلوچ وتی بدواہگاں سک دیرءَ رند پجاہ کاریت: ۔

تیگ بے جوہر پہ بجگاں آپ دارنہ بیت

واجہ عبدالمجید گوادری ءِ چارمی کتاب ''سوئیں گیوار'' ءِ نام پہ چاپ جنگ ءَ ماں پریس ءَ شتگ ۔ واجہ عبدالمجید گوادری ۱۹۳۷ ءَ ماں گوادرءَ پیداک بوتگ ۔ شہ ۱۹۸۶ ءَ رند استادءَ مزنیں مدتے ءَ ماں مشکت آرمی ءَ بلوچ فوجی سبق داتگ انت واجی عبدالمجید گوادری ءَ ہر نیمگا وتی شاعریءِ کمیت تا چینتگ ۔ واجہ ءَ شاعری ءِ درسیں تک ءُ پہناتاں کاملیں مہارت ءُ زانت است ۔ واجہءِ دل پسند شاعری ءِ لہتکیں بند من پیش کناں دانکہ وانوک وتی دریں بالادءَ وشنود بکن انت ءُ دلءِ پہکیں آدینکءِ تہا وتی عکس ءَ سیل بہ کن انت ۔

برات کوشی ءُ راج کوشی ءُ حونانی ہلا ہوشی / کئے سارکنت آس گپتگیں اے جبزگ ءُ جوشاں

واجہ برات کوشی ءُ حون ریچی سک توریت ءُ نوش بیت پرچی کہ واجہءِ جبزگ پہ آس سارت کنوک ءَ ءُ حیرواہ ءَ آبرگی انت ءُ لوٹوک انت ۔ واجہءِ گفتار: ۔

کدی یک شاعرے زنگاں دل ئیگاں/ کمائیت لچہاں دپ گال کنت انت

کدی شاہیں ظہور شاہ بیت ءُ نالیت/ روتا گوں حانل ءَ گل گال کنت انت

سید ظہور شاہ ہاشمی ءِ نالگ ءُ تلوسگ ءَ ہرکس سرپد انت بلے واجہ عبدالمجید گوادری چہ درساں گیشتر کہ ظہور شاہ ہاشمی ءُ ہانل ءُ مجید درست یکیں گوادرءِ حاکءِ حمیر ئیگ انت ظہور شاہ ہاشمی ءُ واجہ مجید یکیں کسوٹیءِ پجارانت: ۔

باروٹیانی داتگیں لنگ ءَ تو برہنگ ئے/ میریں بلوچ بیاوتا شال ءَ پتاءُ پوش

مجیدءِ دلءِ توار انت، غرض کہ واجہ عبدالمجید گوادری ءِ شاعری چہ چوشیں شہدیں ءُ تامی ایں شعراں سرریچ انت واجہ ءَ را اللہ تعالیٰ دراجین عمر ءُ صحت بدنت ءُ پہ ماتی زبان بلوچیءِ ملگورانی مرزگ ءَ ہرو ہد جاڑی ءُ ساڑی ئے بکنت ۔ آمین! ۔

من تراہر چی گلا تگ تو گلا یگ کرزئے / شاہدی! مرچی شپ انت نوکیں شپءِ بانگواہءِ

☆☆☆☆

شاعرءُ شعرءِ ارزشت

رفیق عاجز

شاعر انسانی چاگردءَ رددوم زرتگیں ہم یک انسانے۔ انچوش کہ ہمک انسان گوں وتی جتائیں مارشتاں زندگیءِ رنگاں معنا دنت ہے داب ءَ شاعر ہم وتی لیکہانی پدءَ زندگیءَ چاریت ءُ ماریت۔ وہدیکہ ہما انسانءِ حیالءِ زیدءَ شاعریءِ گوات وتی زعفراناں درنزان بیت گڑا آئیءِ فکرءُ سما اَچ ایدگہ انساناں گامے دیما بانزل جناں بیت، آ وتی مارشتانی نگاہاں گوں چاگردءُ زندءِ تواہیں ہار ہیروپ ءُ چست ءُ ایراں گوں ہُورت نگاہیءَ چاروتپاس کنت، ہمک چیزءُ تہرءِ مجگ ءَ ایر کپیت ءُ ریا، تپاوت ءُ پرک ءُ پیرءَ ابید وتی لیکہاں شعری دروشم ءَ تالانیت۔ کائناتءِ ہمک ذرّہءِ رازءُ اسرارانی تلاں پولیت۔ شاعر انسانی رشتہانی زانت ءُ سنج ءِ متاہءُ ماناءِ رنگانی ارزشت ءَ سہرا کنت۔ شاعر وہدے ایدگہ مردمانی وڑا ہے چاگردءَ زندگوازینیت آ ہم چہ شرّ ءُ عیب ءَ پلگار نہ بیت۔ بلے مئے پیمیں پدمنتگیں چاگردانی تہا شاعرءِ شرّیءُ عیبانی اثر تہ آئیءِ شاعریءِ سرا ہم کپنت۔ دیمروی کتگیں چاگردءُ زند چوشیں علت ءُ نیموناں مان نیارنت۔ مرزا غالبؔءِ شاعری تاں انکتہ اے ہاترا رد کنگ نہ بوتگ کہ آ مزنیں کیف نوش ءُ جُوا اجنوکے بوتگ۔ یک بےزانت ءُ تہاریں چاگردے ہمک چیزءِ قدرءُ ارزشت ءَ گیشینت نہ کنت۔

شاعری بزاں شعر گشگءِ زانتءُ ہنر، شعر ءَ وت یک ستاءُ توسیپے است، شعر اچ شعورءِ باتن ءَ رُستگیں پُلّے۔ ہما حبر کہ تئی زانت ءُ مارشتانی سرشماں ردیت۔ بلے چوش ہم نہ انت کہ ہمک زانت ءُ زانشت داروکیں انسانےءِ ہمک زانشتیں حبر شعر گشگ بہ بیت۔ ہمارژنا ہیں حبر کہ تئی مارشتانی بن تلاں رددوم بزوریت ءُ شعری لوٹ ءُ حاجتاں پیلہ بکنت۔ شعرءِ بابت ءَ چوش گشنت کہ ''شعر، شاعرءَ بندیں پاکٹءِ وڑا چوٹیکیءَ دست کپیت''۔ ؎ آتے ہیں غیب سے یہ مضامین خیال میں

یا ؎ دلءِ چول انت سرا کشنت پہ راہے

شاعر جہانءِ تمامیں جیڑہ ءُ بنگپاں یکبرے وتی اندرءَ مان رتچیت، پداوتی حونءِ بوءُ رنگ ءَ گوں مہلوک ءَ سرے کنت۔ غالبؔ گشیت ''وہدے من شعر گشگءِ آپ ءُ گوات ءَ باں گشے اے وہدءَ من یک تپتگیں تین یےءِ سرا نشتگاں ءُ

لوز، وہدے منی لغانی سراسر بنت آ گوں جگرءِ حوناں جانشودانت۔'' اے بابت ءَ عطا شاد گشیت کہ ''شعر نبشتہ کنگا پد مناوت باور نہ بیت کہ اے شعر چوں نبشتہ کتگ۔''

شعر ہما انت کہ آئیءِ وانگ ءَ پد وانوک ہمے بہ ماریت کہ اے منی دل ءِ حبر انت بلے من اے داب ءَ گشت نہ کتگ۔ شعر اشکنوک ءَ یا وانوک ءَ گوں وت دچار بہ گیجیت۔

؎ دیکھنا تقریر کی لذت کہ جو اس نے کہا
میں نے یہ جانا کہ گویا یہ بھی میرے دل میں ہے

شعر نبشتہ کنگ ءِ وہدءَ لوزوتی لغتی مانا ءَ شموشیت ءُ شاعرءِ حیال ءُ مارشتانی تب ءَ مانا ءُ رنگ زوریت۔ شاعر وتی جتائیں جہانےءِ تہا آزات انت۔ آ پہ زور نبشتہ کنگ ءَ لاچار کنگ نہ بیت۔ زور نبشتہ کنگ ءِ مزءَ پہ شاعرءَ بانداتے نہ ردیت۔ شاعر بے مکسد ءُ بے مولیں چیزے نہ انت پرچیکہ زندگیءِ پہوگاہ ءَ نئے مکسد ءُ بے مولیں ہچ چیز وتی بستارءِ بالادءَ داشت نہ کنت۔ غم ءُ وشی، نیاد ءُ جتائی، گون ءُ تن، پدمنگی ءُ دیمروی، سرجمی ءُ ناسرجمی، وس ءُ بیوسی، روچ ساہگ، دمان ءُ کتراں بدل بوکیں جاور، آ ءُ کیس بانداتءِ شکم ءِ سرد ءُ گرم شاعریءِ سینگارءِ براہ انت۔ اگاں شعرءِ توسیپ دل ءُ ارواہ ءَ گوں ہلوت کنگ انت تہ اے ہم بے مکسد ءُ بے مولیں چیزے نہ انت۔ آ حبرے کہ دل ءُ ارواہ ءَ گوں ہلوت کنگ ءِ بستارءَ بداریت آئیءِ تام ءُ رنگانی گیشینگ وس ءَ در بیت۔ بے شمار انچیں شاعرانی مرگ ءَ قرن گوستگ انت بلے آہانی شعر مرچی ہم وانوک ءَ وتی نیمگا برنت، پرچیکہ آ انگتہ پہ زندگی ءَ بے مکسد ءُ بے مانا نہ انت۔

انچیں کہ زندمان ءِ کاروان دیما گام برّان بیت نوکیں ندارگ نگاہانی دیما سرکشان بنت۔ طلب ءُ حاجتانی رنگ بدل بنت، لیکہ ءُ مارشتانی تہا بدلی کیت، جیڑگ ءُ مارگ ءِ رنگ دگہ راہے گرنت، درشان ءِ راہ ءُ رنگانی تہا ہم نوکی کیت۔ لازم نہ انت کہ ہمک زمانگ ءَ کلکشان گیوار بہ بیت، مرچیگیں چراگ پہ گوات ءِ شیکگانی ترس ءَ وتی نورءَ بابدنت، الم نہ انت کہ ہمک باریگ ءَ شانتل شاعرءِ مہگونگ ءِ ربال بہ بیت بلکیں ہمک درچک ءِ ٹال ءِ سرایا کہ ہمک چینک ءُ پلاراں آ وتی زند ءُ مرگ ءِ غماں گوز رجتگ۔ گوات مرچی ایوکا مہگونگ ءِ گلابیں بالادءِ وشبواں نیاریت، گوات ءَ ارواہ دشمنیں زہرانی تاثیر ہم ہوار۔ نوکیں زمانگ ءِ بالاد کوہنیں پوشاکانی تہا وتی براہ ءَ نہ براہیت۔

☆☆☆

اے آر رحمٰن ءُ آئی ءِ ردءُ بند دا تگیں ترز

علی گوہر

ہندوستان ءِ زیمل ءِ راجد پتر سکیں کوہنیں راجد پترے کہ ایشی ءِ تو کا ہندو ءُ مسلمان زیمل زانتانی یک لڑے دنیا ءِ دیما کیت ءُ سہرا بیت۔

ہندوستان پہ وتی زیمل زانتی ءَ سک نامداریں ھندے، ایشی ءَ وتی گُٹ ءَ ذات ءُ زریات ءُ مذہب ءَ چہ برزتر زانوگریں ازمگراں جاگہ دات کہ ایشی ءِ مستریں دروسیستان ءِ زیمل زانت امیر خسرو انت کہ آئی ءَ ہندوستانی زیمل ءِ تو کا ءُ سازانی (Instruments) تہا مزنیں بدلی ءُ سدلی یے آورت ءُ دومی نیمگا دنیا چہ بیجو باورہ ءُ تان سین ءَ چہ ہچ پراموش نہ انت کہ ایشانی زانت ءِ برکت ءَ ہندوستان ءِ زیمل ءَ ہما ھندءُ جاگہ دنیا ءِ تہا گپتگ کہ اگاں ایشی ءِ بابت ءَ مردم حبر بکنت تہ دنیا ءِ پشت کپتگیں شپ ءُ روچ ہلاس نہ بیت۔

مارا ادانوں ہندوستان ءِ زیمل ءِ راجد پتر ءِ سرا چمشانک دیگی نہ انت چیا کہ مئے بنگپ اے آر رحمٰن انت کہ اِشتیں دور ءَ دنیا ءِ تہا مستریں زیمل زانتانی لڑ ءَ گون انت گوں۔

اے آر رحمٰن ءِ ھند ءُ جاگہ مرچی چو ییتھو ون ئیگ ءَ انت کہ آئی ءَ زیمل ءِ تو کا مزنیں بدلی ءُ سدلی آورت۔ چونا ہا اے آر رحمٰن ءِ پچار فلمی زیمل زانت یے ءِ جہت ءَ بیت کہ ایشی ءِ تو کا پیلہی ءَ کمرشلا ئیز بوگ کپیت ءُ راج ءِ تب ءِ سرا ہما ترز ءُ دھن ردءُ بند دیگ کپنت۔ بلے اے آر رحمٰن ءِ مجگ ءِ بالاد ءِ برزی ادا بیا ءُ سیل بکن کہ آئی ءَ ہندوستان ءِ ھندی ءُ دگی زیمل (Folk) ءِ شیر گاناں کش ات ءُ رو بر کتی زیمر ءِ گوما ہوار گیتک ءُ وتی ترزاناں ردءُ بند دات ءُ ہرچ جاہ نام کشیت ءُ ہندوستان ءِ گیشتریں مرد ماناں وتی ترزانی گوشدارگ ءَ مجبور کت۔ اے آر رحمٰن ءِ میوزک ءَ تہر ءُ دروشم باز نازرک ءُ ڈولدار انت ءُ آئی ءِ شئیرانی گچین باز براہناک۔

من آئی ءَ را گلوبل موسیقارے بگشاں تہ ہچ ردنہ باں چیا کہ آئی ءِ ترزانی تو کا ہندوستان، افغانستان، عربستان ءُ بلوچستان ءَ ابید توامیں دنیا گندگ ءَ کیت۔ آئی ءِ زیمل ءِ تو کا روکپت ءِ بازیں ھند ءُ دمگانی حاص اپین ءِ زیمل ءِ بوءُ باس مانیت۔

اے آر رحمٰن ءِ دو ترزانی بابت ءَ استاد دینارزئی ءُ اصغر حسین ءِ گشگ ءِ ردءَ کہ آ بلوچی صوتانی ٹگراں چہ درچنگ بوتگ ءُ گشگ بوتگ انت۔ اولی ترز فلم ''پکار'' ءِ اے صوت ''قسمت سے تو ہم کو ملا ہے'' چہ استاد ستار ءِ گشتگیں صوت ''دل کنت انت پر یات'' ءِ (Piece) اِت ءُ دومی ترز فلم ''ون ٹو کا فور'' ءِ سونو نگم ءُ لتا ءِ گشتگیں صوت ''خاموشیاں گنگنانے لگیں'' استاد شفیع ءِ ترز ''بروو تی راہ ءَ مکن چو اشارہ'' ءِ (Piece) اِت۔ نوں مردم چٹ حیران ءُ ابکہ بیت کہ اے آر رحمٰن ءِ وڑیں زانتکاریں موسیقارے چہ پیم بلوچی ترزاں زوریت، بلے حبر اے نہ انت، حبر ایش انت کہ اے آر رحمٰن ءَ وتی موسیقی ءِ توکا برصغیر ءِ پیشدارگ ءِ جہد کتگ ءُ ہمے جہد ءِ توکا بلوچستان ءِ بلوچ سازندہ گندگ آ تگ ءَ انت۔

اے آر رحمٰن ''Sequence'' ءِ سرا ترزدیوکانی توکا منی حساب ءَ سوبین تریں سازندہ انت، چیا کہ ''لگان'' فلم ءِ توکا بےھوری ءِ پشگر دءَ آئی ءَ ھور ءِ نہ بوگ ءِ سرا کہ مردم پہ ھوری ترپے ءَ دلاپ انت تہ یکروچے یک سیاہیں جمبرے سر کشیت وتی زیمل ءِ گوما چہ رنگیں ندارگ ئے پیش کتگ، لس مہلوک سیاہیں جمبر ءَ وش اتک کناں ءَ سوت ءُ ناچ ءَ انت، جمبر ءِ گرند ءِ گدراشگ چہ پیاگوں سوہوہی ءَ اے آر رحمٰن ءَ ساز ءِ سرا گشتگ ءُ پدا ندارگ اے وڑ انت کہ جمبر ھور مکنت ءُ پشت ءَ روان بہ بیت ءُ گرند ءِ آواز ہم جہل بکپیت تہ ہمے چیزءَ را کجام شیواری ءِ گوما پیشدا اشتگ، وتی آرکسٹرا ءِ سرا۔

انچوش اے آر رحمٰن ءِ شیرانی گچین وش انت تہ ہمے حساب ءَ آئی ءِ گشند ھانی گچین ہم باز جوان انت۔ آئی ءِ ڈیمانڈ ءُ لوٹ ءَ پیلہ کت نہ کنت چیا کہ آ باز پیچ ءُ تابیں ترز ٹاہینت ءُ ہرچ گشندہ اے داب ءَ ترزانی سرا سوت گشت نہ کنت، ہما گشندہ آئی ءِ ترزاں گشت کناں کہ آہانی آواز ءِ توکا Elastic بزاں ریدگی مان بہ بیت، گڑا اے درگت ءَ اے آر رحمٰن ءِ سوبین تریں گشندہ سونو نگم، ادت نارائن، شنکر مہادیون، ہری ہرن، ایس پی بالا، سپرامینم، کویتا، چترا، آشا، لتا، سری رام، عدنان سمیع ءُ دگہ بازانچیں نام انت۔

چونا ہا الکا یا گنک آئی ءِ ڈیمانڈ ءِ گشند ہے نہ بوتگ بلے من حیرانوں کہ ایشی (الکا) ءَ را چہ پیم وتی ڈیمانڈ ءِ سرا آورت ءُ ''تال'' ، فلم ءِ گرانیں ترز ''متاجوگی'' گشا ئینت ءُ دنیاءَ را حیران کت ءُ پدا ''ینا کشی'' ءُ ''زبیدہ'' فلم گرانیں ترز ءُ مشکلیں ترز ءُ سوت پرمائینت۔

اے چیزءَ را من اے آر رحمٰن ءِ زانتکاری ءُ کتہ کاری ءِ نام دئیں۔

اے آر رحمٰن ءِ ترزانی توکا ''مسلمانیت'' ءِ یک جوانیں دروشم ءِ درابیت ءُ پدا ''صوفی ازم'' ءِ یک براہداریں رنگے ہم دیما کیت، ایشی ءِ درور ''دل سے'' فلم ءِ اے سوت ''چھیّاں چھیّاں'' انت، چیا کہ وھدے سکھویندر سنگھ ''تعویز بنا کے پہنوں اسے، آیت کیطرح مل جائے کہیں'' ءَ بزاں اے بندءَ کہ گشیت تہ ہمے مارشت ماں مردم ءِ دماغ ءِ مجگ ءَ ایرکپیت کہ پورہ

یک صوفی یے اے گپّاں گشگا انت۔

اے آر رحمٰن ءِ جوڑ کرتگیں ترزانی تہا اے ''Archestra'' ءُ ''Drum'' کارمرز بنت ایدگہ سازگرانی کرّ ءَ کارمرز نہ بنت، پہ درور ''تال'' ءُ ''لگان'' فلم ءِ آرکسٹرا ءَ گوشدار۔

ہورءُ بارانی سوتے ءِ ترز بہ بیت اگاں آ اے آر رحمٰن ءَ جوڑ کتگ تہ ہے مارگ بیت کہ ہور انت ءُ گرند ءُ گروک ءِ توار انت، توپان ءِ بابت ءَ ترزے بہ بیت گڑا گوات ءِ ہیواب ءِ توار انسان ءَ راحیال کنگ ءِ سرا مجبور کنت کہ آ حراے سازندہ چہ پیم اے آوازاں درکنگا انت۔ اے توامیں حبراں چہ اے سہرا انت کہ اے آر رحمٰن وتی عہد ءِ سوب مندتریں سازندہ انت ءُ زیمل ءِ دنیا ءِ توک ءِ زانوگراچ من اے چیز ءَ شرتر پہمنت ءُ زانت چیا کہ لتا ءُ آشا ءَ راوتی ''ڈیمانڈ'' ءُ لوٹ ءِ سرا آرگ ءُ سوت پر ماہگ کسانیں حبرے نہ انت۔ مرچی ہندوستان ءِ گیشتریں سازندہ آئی ءِ رندگیری کنگا انت ءُ کوشست کنگا انت کہ وتارا ہمائی ءِ کرّ ءَ سربکن انت ءُ نام بہ کش انت۔

اے وڑیں سوبنی اللہ بازکم مردم ءِ بحت ءَ کاریت ءُ اگاں زندمان اے آر رحمٰن ءَ مہ دروہیت تہ ہندوستان ءِ زیمر ءِ ڈگار ءَ عجبیں ءُ وشبوئیں دگہ بازپل رودینیت۔ ☆☆☆

اگس کسے شمارا بگوشیت کہ امریکہ ءِ نامداریں ناول نبیس ہیرلڈ رابنس (Herold Robins) ءَ یک لبزے ءِ مز 100 ڈالر رس اتگ تہ حیران مہ بئے۔ ہیری پاٹر (Harry Potter) ناولانی نبشتہ کار جے کے راؤلنگ ءَ آئی ءِ نوکیں ناول (Harry Potter(and the order of Phoenix) ءِ یک یک لبزے ءِ مز 388 پونڈ یا 600 ڈالر بیت۔ اندازہ اش جنگ کہ راؤلنگ دنیا ءِ تاریخ ءِ سیرتریں نبشتہ کار بوت کنت کہ آئی ءِ کٹ کروڑانی حساب ءِ بدل ءَ اربانی حساب ءَ بوت کنت۔ آ اوں ڈالر ءِ بدل ءَ پونڈانی حساب کتاب ءَ۔ ادا اے گپ کہ جے کے راؤلنگ ہماکس انت کہ وتی اولی ناول ءِ نبیسگ ءَ کاگدے ہم نبوتگ۔ وتی ناول ئے انچائیں بیکاریں کاگد ءُ حالتا کانی نبشتہ نبوتگیں جاگہاں نبیس اتگ۔ سال ۲۰۰۲ ءَ جینٹ راؤلنگ ءِ کٹ دوازدہ ءُ نیم کروڑ پونڈ بوتگ۔ آئی ءِ کتاب ۶۱ زبان ءَ ترّینگ بوتگ انت ءُ تنی وہدی ۲۳ کروڑ دانگ بہا بوتگ۔ جینٹ راؤلنگ ءِ نامداری ءِ اندازہ چوش جنگ بوت کنت کہ آئی ءِ نزیک تریں مَٹ جیکی کالنز انت کہ سال ۲۰۰۲ ءَ آئی ءِ کٹ بس تہنا یک کروڑ پونڈ بوتگ۔

(منت: شب خون، الہ آباد نومبر ۲۰۰۳، رجانک: ادارہ)

لبزانک ءُ سیاست ءِ جنگ

الطاف آکاش

سۓ ماہی چمگ تاک (اکتوبر ر دسمبر ۲۰۰۲) ءِ شونگال ءِ سرا واجہ ناگمان ءَ وتی لیکہ درشان کتگ ات انت کہ شونکار ءَ سیاست ءَ اے جنگ ءُ ادب ساڑاتگ۔ شونکار، شونگال ءِ تہا نبشتہ کنت ''سیاست جہان ءَ را یک تباہی ساز وکیں آس ے ءِ نیمگا برگا انت ءُ ادب ہے آس ءَ را توسگ ءِ جہد ءُ باوست ءَ انت'' بوت کنت شونکار ءِ اے دوئیں دانک چو واجہ ناگمان ءِ وڑا بازیں وانوکے ءِ تب ءَ نہ کپتگ انت۔

بگندۓ شونکار ءِ گمان آوڑا وانوکے سرپد بیت، بوت کنت شونکار ءِ مکسد بلوچستان ءِ سیاست بوتگ بلے نیکہ آئی ءَ بلوچستان ءِ سیاست ءِ گپ جنگ ءُ نہ بلوچی ادب ءِ۔ آئی ءَ لبز ءِ سیاست ءُ ادب کاربستگ۔ شونکار ءِ غلطی ہمیش انت کہ آئی ءَ پورہیں دنیا ءِ سیاست ءَ را اے جنگ۔ واقعی مۓ سیاست مارا یک تباہی ہاز وکیں آس ے ءِ نیمگا برگا انت۔ بایدانت ما دنیا ءِ ایدگہ سیاست ءَ گوں وتی سیاست ءَ مکنیں۔

واجہ ناگمان! بوت کنت واجہیں شونکار گیشتر ادب ءَ گوں Raleted انت آئی ءَ چو ادب ءِ وڑا سیاست نہ ونتگ ءُ درنہ برتگ ہمیشکا آئی ءِ قلم گیشتر ادب ءِ حق ءَ روت۔ بایدانت ما سیاست ءِ خلاف ءَ چوشیں گپ مہ جنیں پرچا کہ سیاست وت حرابیں چیزے نہ انت سیاست ہما وہد ءَ حرابیں راہے اختیار کنت کہ ہے ورکر ءُ لیڈر رانی جند حراب بنت۔

منی خیال ءَ دنیا ءِ تہا ہے بستار کہ ادب نیگ انت تا سیاست اوں انچیں ارزشت یے داریت اگاں ادب دنیا ءِ تہا وشحالی ءُ ایمنی آورتگ۔ سیاست اوں جہان ءَ را انچیں کردے پیشدا شتگ چو ادب ءِ وڑا سیاست اوں انسان ءَ را راستیں راہے ءِ شون دنت۔ ما اگاں دنیا ءِ ایدگہ ملکانی سرا چماں شانک بدئیں تا مارا سیاست ءِ نپ ءُ پائدگ گوں جوانیں رنگے ءَ گندگا کاینت۔ بایدانت ما دنیا ءِ دراہیں سیاست ءَ دیار سوچیں آس ءِ نام مہ دئیں بقول ناگمان نیگ ءَ سیاست ءُ ادب ءِ راہ الم ءَ جتا انت بلے دوئینانی گڈی منزل یک انت۔ پرچا کہ دوئیں یک راجے ءِ یک زبان یے ءِ زندگ دارگ ءِ جہد ءَ انت۔

شونکار، شونگال ءِ گڈ سرا نبشتہ کنت ''مرادا ے نہ انت کہ لبزانت ءُ نبشتہ کار چہ سیاست ءَ کینگ دار بہ بنت بلے اے حدّ ءَ وتا را ہوار مہ گیجیت کہ سیاست ءِ قہریں آس، آئی ءِ ادب ءَ را بسوچیت ءُ چوپُر ءَ آئی ءَ گوات ءِ میار بکنت'' من نزاناں شونکار ءِ نیّت پہ سیاست پرچا چو بد انت، بگندۓ پرے ہاترا نبشتہ کار ءُ لبزانتاں خبردار کنگا انت کہ سیاست ءِ اے قہریں آس ملک ءُ قومانی سرا وَ پیسرا کپتگ بلے چو مہ بیت تئی قلم ءِ سرا بہ کپیت ءُ تئی سوچ ءُ فکر ءَ بسوچیت۔ منی نزّ ءَ اے قہریں آس انسان ءِ دل ءُ دماغ ءَ ودی بیت انسان اگاں عملی صورت ءَ راست بہ بیت تا دنیا ءِ ہچ آس آئی ءِ سرا اثرانداز نہ بیت، نہ سیاست مۓ سرا آسے بیت ءُ رچیت نہ کہ ادب۔

اگاں راستی ءَ بچارۓ اے شونگال سرجم ءَ سیاست ءِ خلاف ءَ ءُ ادب ءِ حق ءَ انت۔ بایدانت ما سیاست ءَ را سیاست ءِ وڑا بچاریں ءُ ادب ءَ را ادب بہ لیکیں۔

امیت انت کہ ''چمگ'' آ ؤکیں تاکانی شونگالاں ہچ چوشیں بنکپ یے ءِ سرا نہ بیت کہ وانوک آئی ءِ تہا ریا ءُ روۓ بگندیت ☆

کسه هلاس نه بیت

تو مئے کئے یئے ؟؟؟

صبا دشتیاری

من گوں آئی ءَ اولی رندءَ وتی یک گوہارزتکے ءِ ہمراہی ءَ ڈیک وارتگ ات ءُ یکبرے کہ آئی ءَ وتی چم منی نیمگا شانک دات انت۔ گڑا منی دل ءَ انچیں درہلگے زرت گش ئے زاناں چہ سینگ ءَ درآ یگ لوٹیت ءُ پدا منی دل ءَ آئی ءِ نیمگا انچوش میل کت کہ من زبان ءَ کاربندگ لوٹ ات بلے یک شبرھیں حیالے ءَ منی دل دنتان ءِ باہوٹ کت۔ من عشق ءِ اظہار ءَ پیشگام بیگا مدام ترس ءِ آماچ باں۔ منی اے ترس بے سبب نہ انت۔ من وتی زندءَ دورنداں عشق ءِ اظہار ءُ درشانی ءَ پیشگام بوتگاں ءُ نلکیں جاوراں گوں دوچار بوتگاں۔ من اولی شکر ورنائی ءِ زورانسریں عشق ءِ دست ءَ انچوش لاچار بوتگاں کہ بیداظہار ءِ پیشگامی ءَ پہ من ہچ راہ پشت نہ کپتگ۔ بلے چوش کہ آ نیمگا ہم انچیں آسے جموراتہ پمیشکا اے عشق داں حدّ ے ءَ سوب مندی ءِ سیمسراں رستگ ات۔ اے اولی عشق ہمنکہ معصوم ات کہ آئی ءَ من ہچبر شمشت نکناں۔ اے عشق ءِ ایوکا یکیں سوگات انت۔ کہ پہ من گران قیمتی انت۔ عکس ءِ رنگ ءَ منی پتینکاں کپتگ۔ بلے منی گڑی عشق ءُ مہر ءِ درشانی ءِ پیشگامی ءَ منا کہریں بے مرادی ءَ گوں ہمگرنچ کتگ ءُ ہمیشی ءِ آسرا دنیگا تکانسری ءُ اذیت ءِ جل ءُ انگراں لیٹ وراناں۔ چونہ انت کہ آئی ءَ گوں من مہر نیست بلے آ نہ ایوکا چہ درشانی ءَ ہزاتگ بلکیں زمانگ ءِ بنامی ءِ ترس ءَ منی کش ءَ چہ گوزیت ہم بیگانگانی وڑا!

من حبر ءَ اتاں آئی ءِ اولی نظر ءِ کہ منی بالادئی زنزرینت بلے انچوش کہ وہد گوزان بوت ہر چیز پیشی وڑا نارمل بوت انت ءُ تو بگش کہ من یک وڑے چہ آئی ءَ بے ترانگ بوتاں۔

بلے یکروچے اناگت ءَ آ منی ہمے گوہارزتک ءِ ہمراہی ءَ مئے لوگ ءَ سر بوت ءُ اے رندی آئی ءِ جوش ءُ جذبہ ہمے رنگ ءَ ترند ات کہ منی وجودئی وتی امبازاں گپت۔ من یکبرے پدا تکانسر بوتاں بلے گوہارزتک ءِ موجودگی ءَ من وتی دل ءِ حبرکت نہ کتنت۔ آ گوں منی گوہارزتک ءَ گپ کنگا ات بلے نزاناں پرچا من مارات کہ گش ئے آ جنک ءَ گشگ ءُ نشار ءَ گوش دارینگ ءِ واہگاں ژندءُ پندانت۔ آئی ءِ گپّاں انچوشیں شیرکنی ءُ دلپاکی یے گون ات کہ منی دل پرائی ءَ گیشتر بے تاہیر بوت۔ چہ منی گوہارزتک ءَ آئی ءَ معلوم بوتگ ات کہ منی گوراے بے حساب غزل ءِ کیسٹ ہست انت پمیشکا آئی ءَ چہ من امانت علی خان ءِ دونوارانی کیسٹ لوٹ اتنت۔ من گشت وتی کیسٹ ءَ کتابانی باروا من سک حساسیں مردمے آں بلے چوش کہ تو مہمان ئے پمیشکا من پہ دوروچاں اے کیسٹاں ترادیاں ءُ سیمی روچ ءَ پدا لوٹاں اش۔ آئی ءَ ہو کت۔ کیسٹ ئی زرت ءُ پشت ئی ماندات۔

دوروچانی جاگہ ءَ پانزدہ روچ گوست انت۔ بلے آ بیگواہ ات۔ ہمیشکا من وتی گوہار زتک نہ رکت کہ منی کیستاں ہچ بگیپت۔
یکروچے من کتابانی دکانے ءَ کتابے شوہازکنگا اتاں کہ آئی ءَ منا چہ دیرءَ دیست ءُ تچان ءَ منی کش ءَ رست۔ من بچکند ات بلے من دیست کہ آئی ءِ مورک مچ اتگ ءُ زہرءَ زہر گوں من درّائینت ئی:
''من گشتگ زاناں تو مزن دلے ئے۔ بلے من رد وارتگ۔ پہ دوداں کیستاں تو آسمان سرا زرتگ ءُ نہ رءُ قاصد انت۔ تو منا سک دلپروش کتگ''
گوں اے حبراں من پوڑے بوت ءُ آپ ءَ کپتاں من زانت کہ پہک میاریگاں ہمیشکا وتی پشومانی ءَ چیردیان ءَ لہمیں گالوارءَ گشتوں،''تو منی حبر دل ءَ آورتگ۔ من وَ انچو پہ مسکرا نہ ردیمد اتگ۔ زہر مگر!''
''ہوں! زہر مگر! پہ مسکرا!! تو زان ئے کہ تئی ہے مسکرائی ءَ من داں دوشیاں جدواب بوتگاں کہ ترا پہ من نوں دوداں کیسٹ ہم شات نہ بنت'' آئی ءَ گشت۔
من آئی ءَ تربیناں ءُ وشاں کنان ءَ گشت!''من پہ راستی رد وارتگ۔ نوں منا چتور پہل کن ئے؟''
''ایشی ءِ یکیں راہ انت.....'' آئی ءَ درّائینت۔
''کجام؟'' من جست ءِ وڑا گشت۔
''نوں تئی اے کیسٹ پہ یادگاری گوں من ایر بنت'' آئی ءَ درّائینت۔
من گینسار تے کش ات ءُ آئی ءِ منّت گپت ءُ پدا آئی ءِ چمانی تہا چارات کہ گش ئے چہ ساری ءَ گیشتر روشن اتنت۔
چدءُ رند ما یک دگرے ءَ گوں سک نزیک بوتیں۔ ہروہدءِ رندءُ نیاد، گردءُ سیل، بحث ءُ تران۔ آئی ءِ جاوراں نہ زاناں بلے من مارات کہ گش ئے آئی ءِ وجود نہ ایوکا منی، ارواہ ءِ رفتاراں ہزینگا انت بلکیں من بید آئی ءِ حیال ءَ وتا نا سرجم مارگاہاں۔ چوَ ما یک دگرءَ گوں دنیاءِ اڑءُ جنجالانی سرا بحث ءُ تران کتگ بلے دیگا مہرءِ اظہار چہ ہچ یک نیمگا نہ بوتگ ات۔ من پہ ہنے حاطرا چہ درشانی ءَ ترسگا اتاں کہ انچوش نزیک بوگا باوجود من آئی ءِ تہا ''شنک جنگ''(سپردگی) کم ءُ ''پہریز''(گریز) ءِ رویّہ گیش مارا تگ۔
بلے یک شپے من سکیں ترسناکیں وابے دیست ءُ ہے واب ءَ منا انچوش بے تاہیر کت کہ نوں پہ من وتی دپ ءَ دارگ مشکل بوت۔ انچوش کہ من گشتگ ات کہ ''مہرءِ درشانی'' ءِ معاملوءَ من سکیں ترس ءِ آماچاں۔ بلے دل ءِ لہڑ جتیں جوزگ گوں من ہچ رنگ ءَ دارگ نہ بوگا اتنت۔ چوناہا من گوں آئی ءَ زندءِ وڑ وڑیں اڑانی سرا بحث ءُ تران کتگ ات بلے مہرءِ درشانی ءَ گوں زبان ءَ کنگ گش ئے مشکل ات منی زبان للّ ءُ گویاک بندات۔ ہمیشکا من وتی قلم کاربست ءُ گوں عشق ءُ مہرءِ جوزگاں سرتچیں یک دراجیں کاگدے سیاہ کہت ءُ آئی ءَ شکسات ءُ پتو ءِ ترس ءَ گوں تکانسری ءَ وتی سہب اوں بیگاہ کتنت۔
یکروچے من وتی کارگس ءَ نشتگ اتاں کہ ٹپال ءَ من ءَ دوسے کاگد سر کتنت۔ چریشاں یک کاگدے ءِ سرا کہ چم اوں کپت انت گزادل ءَ گرک جت ءُ جان ءَ لرزگے زرت۔ من ترس ءُ لرز ءَ ہے کاگدءَ وانان اتاں ءُ دل چہ دست ءَ شترگا ات۔ آئی ءِ ہر ہر لبز شہد

درنزءُ گوں جذبہاں سرپچ ات ءُ من ہم گل ءَ بال بوتاں بلے کا گدءِ گُذ سرءَ یک انچیں گپے نبشتگ ات کہ منائی رنج ءُ اندوہ ءِ کہریں تہترین ءَ ئی دوردات۔ آئی ءَ نبشتگ ات:

''تئی پا کیس مہرءِ جوزگ وتی جاگہ ءَ بلے من پہلی لوٹاں کہ منی عشق ءِ بزہ دگہ نیمگ انت۔ بلے پدا ہم من تئی ہمراہی ءُ دوستی ءَ پہر بنداں''

اے لبزانی وانگ ءَ پدمنا گنوکی ءَ گپت۔ من نزانت کہ اے وہدءَ وتا چونیں جورے بچار یناں۔ دل ءَ دوت آورت ءُ دل ءِ لہڑاں چو بشی کوکراں جہہ جت ءُ گوں وتی رگام پگام ءُ درد دردان منی وجوداش مستینت۔ داں بازیں روچاں من بے تاہیراتاں بلے زندءِ جنجالاں من انچوش اڑینت کہ من نزانت کہ کدی اے رنگیں سرکپتے منی زندءَ گوستگ۔

روچ، ماہ ءُ ماہ سالاں بدل بوت انت۔ ہر چیز وتی جاگہ ءَ شرءَ آسیدگ ات ءُ کوہنیں دراہ ٹپانی دپ بند بوتگ اتنت۔ یکروچے سگتے ءَ منا گشت کہ منی کزن ءَ فون ءِ سراتئی جست کتگ ءُ پہ تو سلام شکساتگ۔ من آئی ءَ یک نظرے چارات ءُ ہچ نہ گشت۔ آئی ءِ روگ ءَ رندترانگ ءُ تہتال ءِ زرءَ پداچول چست بوت انت ءُ منا اش بیچاڑ کرت ءُ دل ءَ جیڑات کہ وہدے آئی ءَ منی مہر قبول نہ کت گڑا پہ من سلاماں شکسا یگ چے معنا یے داریت۔ من پہ زہر دل ءَ آئی ءِ نام ءِ شادت آورت ءُ ترندیں آہ سردے کش ات۔

اے حال ءِ بازیں روچاں رند کراچی ءَ من گوں وتی گوہارزتک ءَ شاپنگ کنگا اتاں کہ من چہ دیرءَ آدیست بلے وتا چیر دات ءُ حیال کت کہ آ نوں دگہ نیمگے شتگ۔ اناگت ءَ من دیست کہ آ گوں منی گوہارزتک ءَ تیار جوڑی کنگا انت ءُ منا نیم چمی چارگا انت۔ من آئی ءِ نیمگا نہ چارات آئی ءَ پہ زور مارا برت ءُ چاہ ءُ چلم کت ءُ ہے نیام ءَ منا انچو چارگا ات کہ گش ئے گشگا انت کہ اگاں چہ منی کا گدءَ دلرنج بوتگ ئے گڑا منا پہل بکن بلے منا اے ڈول ءَ بیگانگ مزان۔ چاہ واری ءِ نیامی ءَ من حاموش نشتگ اتاں ءُ کدی کدی وتی گوہارزتک ءِ نیمگا چارات ءُ مصنوعی بچکندے شانک دات۔

چہ اے روچ ءَ رند آئی ءَ گوں من دوچار رنگیں ءِ باز کوشش کت ءُ آخر من گوں آئی ءَ ملاقات کنگا راضیگ بوتاں۔ آئی ءَ منا سرپد کت کہ مہر ءُ عشق ءَ ابید ہم مئے تعلق ءُ نزیکی بوت کنت۔ ماجوانیں دوست ءُ فکری ہمراہ ہم بوت کنیں۔ من ہم گوشکیں حبرشمشت ءُ یکبرے پدا آئی ءِ نزیک آتکاں۔ مئے تر ءُ گردءُ نندءُ نیاد ہیشی وڑا برجاہ بوت انت ءُ من ہے مارات کہ آئی ءِ دوستی نی دگہ سرءُ شاہ کشگا انت۔ راجی زند ءُ فکرءُ نظریہ ءِ حوالہ ءَ ہروہدے کہ مابحث ءُ تران کتگ من ہے ماراتگ کہ آ چو یک مریدے ئیگ ءَ منی گپاں پہ ستک ءُ عقیدت گوشداریت ءُ پہ منی آرام ءُ تاہیرءَ ہروہدءَ اوشتاتگ ءُ من نوں ہے آسرءَ رستاں کہ اگاں مئے مہر ءُ عشق ءِ تعلق ءُ سیادی پشت نہ کپتگ بلے ''ستک'' ءُ ''عقیدت'' ءِ سیادی ءِ تیل ہم مہر ءُ محکم بیت کنت۔ حالانکہ من ''عقیدت'' ءِ منوگر نیاں۔ فکری حساب ءَ تشکیک ءُ لاادریت پسندے آں۔ پرچا کہ منی نظرءَ ''عقیدہ'' انسان ءَ چہ سچ ءَ زبہر کنت ءُ راستی ءِ شوہازءَ مردم ءِ راہ ءَ ڈیک بندیت۔ من مدام ہے زانتگ ءُ کایاں کہ ہر انسان ءَ وتی زندءِ راستی وتی پیا شوہاز کنگ لوٹیت پرچا کہ دگرءِ زماتگیں ''ستک'' ءَ چہ وتی شوہازاتگیں ''ستک'' شرتر انت۔ بلے نزاناں آئی ءِ معاملوءَ من پرچا وتی فکرءَ چہ دیرءُ برگشتگ اتاں۔ آئی ءِ اے رنگیں تعلق ءُ سیادی گش ئے زاناں منی تہا

کارکنگ ءِ ہائیگ ءُ توان ءَ گیش کنگاات ءُ گش ئے زاناں زندءِ معناءَ شابیت ءُ شاہیگان کنگا آپہ مُہر یں ڈیکی ءُ اخلاقی کمک ات۔

بلے انچوش کہ روچ گوزان بوت انت من آئی ءِ تہا یک نوکیں بدلی یے مارات۔ وہدے کہ مادو پہ دو بوتگیں گڑا آئی ءِ تہا ادب ءُ احترام ءِ مارشت سک باز بوتگ۔ بلے وہدے کہ دیوان ءَ بوتگیں گڑا آئی ءِ تہا ہے عقیدت ءُ ادب ءِ مارشت کم بیان ہتگ۔ من نزاناں اے پیا آئی ءَ پہ زانت کتگ یا نزانتی ءُ نادانی ءَ بلے گوں من آئی ءِ ستک ءُ عقیدت ءِ جاور مدام دورنگ ءُ مختلف بوتگ۔ تہنائی ءِ دگہ ڈول ءُ دیوان ءَ دگہ پیم۔ وہدیکہ روچ گوزان بوت انت گڑا من اے مارات کہ ساری ءَ آئی ءَ ایوکا دیوان ءَ ادب ءُ احترام ءِ دامن یلہ داتگ بلے نوں آ تہنائی ءَ ہم برے برے گستاخ ءُ بے ادب انت۔ منی مارشت ہے رنگیں بوتگ انت بلے بیت کنت کہ پرائی ءَ عقیدت ءِ درشانی ءِ ہے راہ ءُ رنگ انت۔ بہرحال برے من آئی ءِ ہمراہی ءَ ہے ماراتگ کہ آ گوں من ستک ءُ عقیدت ءِ سیادی ءَ انچوش مہر ہمگرنچ انت کہ ارواہ ءِ شابیتیں سبزیں ساوڑ ءَ مادوئیں اڑناگ کنانیں بلے برے ہے ما داتگ کہ ناں آئی ءِ تہا یک انچیں ''جند'' (Ego) یے ءِ مستیں لیڑوے سرجنان انت کہ ہچ رنگیں ستک ءُ عقیدت ءِ زمزیلاں گوں بندگ نہ بیت پرچا کہ ستک ءُ عقیدت سرجمیں ''شنک جتی'' (سپردگی) لوٹیت ءُ پریشی ءَ ترا ''بے جند'' (Egoless) یا چہ وتی زات ءَ دست بردار بوگ کپیت۔

گوں آئی ءَ بازیں مدت گوازینگا رندمن اے آسرءَ رستاں کہ ناں منی جند ہمنکہ مزن ءُ بوہیر انت کہ آ گوں من ستک ءُ عقیدت ءِ سیادی یے محکم بکنت ءُ نیکہ آئی ءِ تب ءُ مزاج چہ وت درکپگ ءِ مارشتانی واہگدار انت۔ اے احساس منا ہما وہدی بیت کہ من ٹوہیں ذہنی عذاب ءَ گوں دچاراتاں۔ منی وتی سیادءُ عازیزاں منا انچوش دروہ ات کہ من چہ ہرانسانی رشتہ ءُ سیادی ءَ دل کہر بوتاں ءُ یک انچیں ترسناکیں ذہنی جاورے ءِ ہرجان بوتاں کہ پہ من زندگ بوگ عذاب ات ءُ یک سالے ءِ تہا من دورنداں وتا کشگ ءُ پاہودیگ ءِ حیال کتگ ات بلے نلکیں جاور ءُ منی لاادری فکرءَ منا چرے کارءَ رکینت یا بکش کہ منی روایتی بے دلی ءَ منا چہ مرک ءِ حیال ءَ ترسینت۔ سرجمیں سالے ءَ من سربتگ ءُ ذہنی اذیت ءُ وحشت ءَ گوں دوچاراتاں۔ منی وانگ ءُ نبیسگ، فکرءُ سسادرائیں کارمہتل بوتگ اتنت۔ داں اے حدءَ کہ من ''بے وابی'' (Schizophrenia) ءِ نفسیاتی نادراہی ءِ آماچ بوتگ اتاں۔ گڑا یک ہمدردیں ٹیلی فون ءِ توارے ءَ منا گڑینت:

''اگاں تو پہ اے گپ ءَ تکانسرئے کہ تراتئی سیادءُ عازیزاں دروہ اتگ ءُ تئی آبرواش برتگ ءُ تراِاش سبک کتگ ءُ نی چوشیں ہچ سیادی یے نیست کہ اے درد ءُ اندوہ ءِ ساعتاں تئی ہمراہ ءُ مونس بہ بیت گڑا تو رد وارتگ۔ ہماکارءِ بارکہ تو وتی کوپگاں زرتگ تئی جندءِ بار نہ انت بلکیں تیوگیں راج ءِ اگدہ ءُ وظیفہ انت۔ تو وتا تہنا مہ لیک ءُ اے بزان کہ تئی لوٹوک ءُ گوں تو ہمکاربیوک بے حساب انت۔ ہمیشکا پشت ءَ مہ کنز ءُ وتا تہنائی ءِ بیمناکیں عذابانی وڑا لیگ مکن۔ بلکیں ڈنّ ءَ درا! بچار کہ رژن چہ تہاری ءَ گیشتر انت۔ زندءِ نام ایوکا ''اندر'' (موضوع) نہ انت بلکیں ''در'' (مورض) ءِ ہمگرنچی ءَ زندءَ معنا یے رسیت۔ ہمیشکا دلپروش ءُ دل کہر مہ بو ءُ پدا سرین ءَ مہر بند ءُ پاداءُ بچار کہ تئی کاروان ءِ ہمراہ چنکر باز انت''

اے ٹیلی فونی توارءَ رندمن زانت کہ آئی ءَ گوں من چے رنگ ءِ سیادی یے ہست !!!۔☆☆☆

گُلام ...... جبر کنگ لوٹیت

حنیف شریف

آزمان ءَ آپ رچگ ءَ انت.......

آئی ءَ منی چمانی تہا چارات گشت۔

آپ نہ رچگ ءَ انت ہور بوگا انت.......

من وتی دست ءِ کتاب اِیر کت ءُ دریگ ءَ ڈن چارات۔

کڑا ہور ءَ آپ نہ رچیت؟.......

آئی ءَ جست کت۔ من ہچ نہ گشت، آہم دریگ ءِ کرءَ اتک اوشتات ۔

آزمان پر چاگندگ نہ بیت.......

گُلام ہے زانت.......

من پدا وتی کتاب چست کت۔

یک انا گہ آئی ءَ دریگ ءِ پردہ بست انت۔ کوٹی تہار بوت ءُ آئی ءَ لیٹ روک نہ کت ءُ شت۔ دروازگ آئی ءَ سک ءَ جتگ ات___ بلے ساہتے نہ گوست آ پدا اتک۔

تو پردہ پدا پچ کت انت.......

ہَوْ....کوٹی تہارات.......

لیٹ چیا روک نہ کت.......

ءُ آئی ءَ لیٹ روک کت ءُ پردہ بست انت۔ کوٹی ہما پیا بے ترک ءُ توارات۔ منی تاک لیٹینگ ءُ آئی ءِ ساہ ءِ توار بس آہگا ات۔

تو جبر چیا نہ کن ئے؟.......

ہے ساعت ءَ منا گمان بوت کہ ہور ءَ بس کت۔ من زوت زوت ءَ پردہ پچ کت انت۔ ڈن تہارات لوگانی لیٹ ءُ پرشگیں ساہگانی جنگ ات۔ ہور ءَ گشئے دمبر تگ ات بلے انگت ترمپ ترمپ ات...من بچکندات۔

تو چیا کندگا ئے.......

شریں ہور انگت است انت.......

ءُ آ یکرندے پدا دلگران ات بلےاے بری نہ پردہ ئے کارداشت نہ دروازگ ئےدست جت ءُ نہ کہ کوٹی ءَ ڈن شت۔ بس آئی ءَ حبر نہ کت ءُ ہردینکہ آ تو ارءَ چہ کپت داں من زانت کہ آ اچ من دلگران انت ءُ پدا آئی ءَ کتابے چست کت ءُ آورت منی کش ءِ کرسی ءِ سرءَ نشت۔

بچے وانگائے.......

من جست کت۔

وانگ ءَ نیاں، چارگاہاں.....

آئی ءَ پسہ دات۔

بچے چارگائے.......

نہ گشاں گوں.......

آئی ءِ اے پسوءَ منا حیران کت۔ ءُ پدا من آئی ءِ دست ءِ کتاب چچ گپت۔ آمرتگیں بالوےات کہ کنزی تا کانی کرءَ دیریں حسک بوتگ ات۔ منا یادنہ ات کہ من کدی اے کتگ ات ءُ من نہ زانت کہ پرچا اے کتگ ات۔

گندئے من بالویے بہ باں.......

آئی ءَ کتاب ءِ سرءِ بالوءِ بانزل وش وش ءَ لتارت انت ءُ گشت۔

شریں ذستے ءَ کپ ئے کتابےءَ بندبۓ.......

تو گڑا آ کتاب ءَ وانئے.......

من ہچ نہ گشت...تو ارگشئے مرتگ ات۔ کوٹی چہ برمش ءُ چڑ کہ ءَ کپتگ ات۔

آ بالوءَ دست گٹ ات ءُ من کتاب ءَ۔

ہمے ساعتاں گوات سرد بوت۔ دریگ ءَ آ ؤکیں گوات ءَ آئی گشان بال دات ءُ پدا آات.... گشان ات....کوٹی ات۔ جنک عذاب انت آ جنک گندہ تر کہ گشانانی دمب ءَ کپتگ انت۔

تو پہ گشانے ءَ وتا کشت ءُ اے کت.....

ءُ تو پہ کتابے ءَ منا......

ءُ پدا کس ءَ گپ نہ جت.... کس ءَ ہم.... مرمرانکیں لیٹ ات۔ گوات ءُ آئی گشان اتنت۔ کتاب گوں بالوءَ باریں کجا شتگ ات من نہ دیست، من چم پہ کتاب ءِ شوہاز ءَ اسپ کنگ لوٹ اتنت کہ ہورءَ اے دات آئی ءَ گشان یلدات ءُ من شوہاز ویل کت۔

ہورءَ گشئے حبر وارتگ۔ بیگاہ ئیگ انت بس نہ کنت۔

آئی ءَ چہ دریگ ءَ ڈن کتگیں وتی دست تہا آورت انت۔ آئی ءِ دراہیں دست داں منگلیکاں تر بوتگ ات۔

تو حبر چیا نہ کن ئے؟......

گلام چے بکش انت؟......

ہور کدی بس کنت؟......

گلام چے زانت......

ہچ مہ زان۔گلام ہچ مہ زانات انت....

آئی ءَ پداوتی دوئیں دست چہ در یگ ءَ ڈن داشت انت۔ہور آئی ءِ دستانی سرا کپگ ءَ ات۔لکیراں مینگ ءَ ات۔دست ءِ کشک ءَ تچک کنگا ات۔

تو وتارا گلام چیا گش ئے؟......

من ابکہ بیتاں، کتاب من ٹیبل ءِ سرا ایرکت۔ہمے ساعتاں منا سگریٹ ءِ طلب بوت بلے پاکٹ حالی ات ءُ آوار ءَ ات کہ من چیزے گشاں بلے من دیست ہور زورانی سرا ات۔ترمپانی کتاراں بستگ ات۔سرکار ءِ بیرک سرجم ءَ تر بوتگ ات بلے انگت اوشتاتگ ات.....سپاہی اتنت....مردم اتنت۔دروازگ اتنت ءُ ترءُ مانترانی جنگلے ات۔بلک ماں لدءَ ایرنہ کپیت۔لدسیاہ ءُ تہار انت۔

گلام ءَ چے کار انت منا مئے بازار ءِ بلوچک گیر اتک ءُ پدا من مدام ءِ ڈول ءَ گلامے بوتاں ءُ ہچ نہ گشت۔

شما باندار وگا ئے؟.......

من انا گہ ءَ جست کت

گلام حبر نہ زانت۔گلام حبر کت نہ کنت بلے گلام زانت کہ من باندار وگا آں...

آئی ءَ بچکند ات۔

من ہچ نہ گشت شپ گشئے تحت ءِ روان ءَ سوارات من سہی نہ بوتاں کہ کدی بام ءَ در دست جت۔کدی سہب رستگ ات۔کدی روچ بوتگ ات بلے من سہی آں آ ہمیش انت ساعتے بیت کہ شتگ ات بلے روگا ساری آمنی کرءَ اتگگ ات.....گپ ئے نہ جت۔پردہ ئے کار نہ داشت انت بس بےترک ءُ توارءَ حسکیں بالو یے برت گوں۔کنزی تاک ءُ کتاب انگت منی کباٹ ءَ ہماڈول ایر انت......

ءُ چہ ہما روچ ءَ رند نہ زاناں چیا مئے لوگانی سرءَ ہر دینکہ شپ ءَ ہور گوار یت داں منا گمان بیت در یگ ءَ ڈن دو دست ہور ءِ سرا انت ہور دستانی دلاں کپگ ءَ انت۔دست ءِ لیک رنداں تچگ ءَ انت ءُ میزان میزان ءَ منگلیکاں دست جنگ ءَ انت ہمے ساعت ءَ منا گیر کیت آئی ءَ گشتگ ت۔

تو حبر چیا نہ کن ئے......

ءُ پدا ہور، شپ ءُ من...سئیں نندیں جیڑ یں کہ

ما حبر چیا نہ کنیں....گلام حبر پر چا نہ کنت۔

انا گہ ءَ گروک جنت۔شپ بزتر بیت ءُ من بےترک ءُ توارءَ کنزی تاکاں ہور ءِ سرءَ ایر کناں۔

☆☆☆

ناسرجمیں کسّہ

یونس حسین

آئی ءَ چہ کباٹ ءَ نوکتریں سال ءِ ڈائری یے زرتگ ات آئی ءِ ارادہ نہ ات کہ ہے ڈائری ءَ بزیریت ءُ ماں بہ تڑیت۔ بلے آئی ءِ دل پہ شانگ ءَ بندات۔آئی ءِ تہا یک آسے روک ات آئی ءِ چم ارس گوارگ ءَ دلما نگ اتنت۔آئی ءِ ہوش ءَ وتی سرگار کنگ ءُ دست دپ ءَ ات ءُ چہ ہرکس ءَ وتی ساہ ءِ بیگواہی ءِ زنگ ءَ جنگ ءَ ات۔

آئی ءِ ہوش ءَ کدی کدی ہے ہوش کیت کہ منی ساہ ءِ شوہاز مدام کجام ہلک ءَ بیتگ ات۔کجام لوگ ءَ پدا، کباٹ ءِ تہا دپتر انی بے ردو بندیں تپّیانی تہا چہ کوہن ءُ نوک ءِ جاگہ ءَ شموشکاروتی علاج ءَ دلما نگ منی نسکر تکیں ساہ ءَ وتی چم پچ کت انت۔

''کسہ سراچ''

آئی ءِ حیال ءِ اولی لبز ہمیش ات۔حیال ءِ وزیریں لنکاں قلم ءِ نام برزکت۔

''کسہ سراچ؟''

''کسہ سراچ کئی نام انت؟''۔

آئی ءَ بندیجاہ ءِ دراہیں بندیانی میان ءَ توار برزکت۔آئی ءَ ہچ پسو نہ رست۔آئی ءَ حاموشی ءِ عکس ءِ تہا وتی اریجیگ بیگ ءِ رنگاں گوں ہوار توار ایوک سہریں رنگ گچین کت ءُ چمانی باہوٹ کنائینت۔آہانی کار ہمیش انت ءُ کسہ سراچ ہم سرپدات کہ گوں ایشاں کپگ وتی وہد ءِ زوال کنگ انت۔آئی ءَ کوہن تریں ساہیگے لوٹائینت آئی ءِ پجار کنائینت پدا یک کرءَ دیوال ءِ دیما اوشتارینت پدا گوں تیراں آئی ءِ سینگ ءِ سرانبشتہ کت:

''یک بیت روچے یک بیت بادشاہے''۔

ہے چندیں لبز گوں تاراں دوتلکیں تاہیدے ءِ تہا بنداتنت ءُ تاہید بندیجاہ ءِ دراہیں کوٹیانی کلیدان ات۔

اگاں مرچی یک مزنیں وہدے گوستگ ہے وہد ءِ سکی ایوک کسہ ءَ سگ اتنت کسہ ءِ حیال ات کسہ سراچ گوں کپیت یاناں کسہ وتارا آپسرے ءَ بارت سرکنت۔چوشیں بے تاہیری اندرءَ گوں مجنت گڑا ساچشتی سنج سنٹ مانیت۔مرچی کسہ ءَ وتی کارست پدرہم نہ کت انت بلے دیمترا روان ات داں بے شریدارءَ تاہیرءَ دسگیر کت بکنت۔ءُ آبد مانیں تاہیر ءِ لوٹوک ہم نہ ات پر چا کہ آسرپد ات مرگ ءِ دومی نام نہ کٹوکیں تاہیر انت۔مرچی کسہ وتی کارست وت ات آئی ءَ تاہید ءِ تہا بندیگیں بادشاہ ءِ ہچ گم پرنیست ات۔آئی ءِ

گشنگ ات مرچی وتی بھت ءُوت چکاساں۔آئی ءُوتی چم بندکت انت داں کارست یےگوں وتی صورت ءُ گوں مہ کپیت۔

آاشکنگا ات۔

''ہماروچی تو دروگ بست کہ تو بے منانہ بے۔مرچی منی گپ بیت تو پہک درامد بیت ئے''۔

آئی ءُوتی گوش زورکرتکت انت داں کارستے وتی شبین ءِ پچارءُ مکنائیئیت۔مرچی آئی ءُ اے گپ ءِ ہچ پرواہ نیست ات کہ چانٹ ءِ سرءِ روکیں چراگ ءُ گوات ءِ زورسگ ات نہ کت ءُ مرت۔پدا یکپارگی تہاری ءُ مانشانت۔آوش ترات کہ مناکس مکندیت ءُکس مہمانگ ہم مہ بیت۔پدا ساز ءِ توار بیت بلے آدیمترا نہ شت آسرپدات،ساز وتی سرءُ ایر بکنت پدا ملوریں گریوگ ءِ سوز وتی سراچست کنت۔آئی ءِ گشگ انت مرچی پہ پرشتگیں دلانی چہالاں من وتی دامن مگراز جنگ ءُ ناں وشی ءِ جمبرمنادرگیجگ ءُ سوب مند بیت پدا روچ ءِ برانز ہم آئی ءِ شوہازگ ءُ جنگل پہ جنگل بیت انت۔آسک گل ات کہ آئی ءُ آپ ءُ حیات وارتگ ءُ یک قبرے ءِ تہا پترتگ۔اے کسہ سراچ ءِ قبرات۔تہاریں قبرءِ تہا ہردو خاموش اتنت۔ہردوئیناں اے سمااَت کہ آایوک نہ انت۔

''اگاں پہ منا کاگدءُ قلم یے بیارئے تئی منت واربان'' کسہ ءُ ہم ہچ نہ گشت۔الکاپیں خاموشی یےءُ پدآئی ءُ اوپار نہ شت۔

''گڑا ارژنائی ءُ ہم من بیاراں؟''

کسہ سراچ ءُ سما بیت اے پچاہ آروکیں توارے۔پدا حیران بیت کہ اے منی جند ءِ توار انت۔

''تو کئے؟''۔

''باریں من ترا پچاہ کاراں''۔

''من ہچ میم ہم کنگا نہ آں۔بلے توارا شلکگیں توارے۔پورا منی جندئے توار انت''۔

''من ہے فیصلہ کتگ ات من وت رواں وتا سرجم کناں۔باریں چتو منی سرتئی کراکپت۔زاناں شریداری نصیب ءَ ات''۔

''کسہ توئے؟''۔

آئی ءُ گلے چت۔کسہ روگا لگ ات۔

''من رواں چراگے زیراں کایاں''

''اناں مرو...نی من ترا روگا نیلاں''

''من تراداں قبرءُ سرکتگ انگت ءُ تئی دوستی گوں منا ہماپیم انت؟''

''منی نام کسہ سراچ انت من بے ترا ناسرجماں''۔

''گڑا گوشدار....مرچیگیں کسہ ءُ کارست گون نیست''۔

''بادشاہے ہم اناں''۔

''اناں.... بادشاہ ءُ ہما انت تا ہید ءِ تہا بند انت''

''سرزمین ءِ وشبو ہم اناں''

''بچار اگاں من وتی سرد گہ سرزمین یے کش ات گڑا منا اگام مکن ءُ زور وتی سجدہ ءِ مہ پر ما۔ ہما ھاری آپ ءِ پیا منا بل وتی راہ ءَ وت کشاں ۔ مرچی اگاں منا نبشتہ کنگ لوٹ ئے منا آزاد بکن منا بل من تئی مردم ءِ تئی وجود ءِ بجگیں ءِ پیش بداراں منا بل ہرجاہے برواں ۔منا جست مکن من کجا کجا شتگاں بس منی ہمراہ بے گڑا بچار تماشہ ءَ''

''اے حساب ءَ من تئی کار ست یے بیتاں''

من ءُ تو شریداریں اے دگہ گپے نام تئی برزانت''۔

کسہ ءَ باز جہد کت آئی ءِ سرا چوک آئی ءِ گشتگیں راہ ءُ راہبند ءَ بہ کپیت ۔آ بے سوب ات دلپروش نہ ات ۔ آئی ءَ سما بیت مرچی گشگ ءُ سوج دیگ ءِ رواج انت پمیشکا من ہم رد کپتاں ۔

''من رواں لاتیں کتاب کاراں ....تو بوان ئے ....انی تئی زلورت ہما کتاب انت''۔

''چراگ ءَ شموشکار مہ بے''۔

پدا کسہ ءَ لاتیں کتاب گون ات اتک ۔

''بے چراگ ءَ من ایشاں چتور بواناں''۔

''یکبرے کتاب ءِ دپ ءَ پچ بکن''

کتاب ءِ پچ کنگا گوں تہاریں قبرزٹ نا بیت ۔

''تو سہیگ ئے انی دنیا ءَ سیمی میاں استمانی جنگ بیگا انت!''

آحاموش ات ۔آئی ءَ گشگ بیتگ ات کہ تو چہ منا ہچ جست نہ کنئے ۔کسہ وتا گشان ات ءُ دیمترا روان ات کسہ سراچ آئی ءِ پُشتی نیمگا گون ات ءُ نبشتہ کنان ات ۔

''تئی حیال ءَ من رپورٹنگ کنگا نیاں؟''

''ہما یکیں رپورٹنگ منیگ انت کہ ادب گشگ بیت بریں وتی وہد ءَ گوں حرابیں جستاں زوال مکن ۔انی باز جنگ انت دنیا ءِ مستریں بہرے سکگ ءُ پر بیتگ''۔

''منی وَ حیرانت من مردگے آں.....بلے تو؟''

''منا ہچ نبیت تو تسلہ بے....منی پشتی نیمگا گون بے من ہرچی پیشداراں ہرچی تراگشاں نبشتہ بکن بس انی اے نبشتہ بکن''

''کسہ ءَ آپ ءِ حیات وارتگ آئی ءَ مرگ ہجبر نئیت''۔

دگہ نبشتہ بکن ۔

''کسہ سراچ یکبرے مرتگ آئی ءَ ہم مرگ پدا نئیت''۔☆☆☆

سنگگیں دامن

نزیر ناصر

ہما لوگ ، ہما درءُ ہما دروازگ اتنت ، نئے لوگ ءِ دیم ءِ مزنیں چنال ءِ ساہگ ءَ کمی ے آورتگ ات ءُ نیکہ گاڑی ءِ گیراج بدل بوتگ ات ۔ اگاں بدل ات گڑا منی پیریں پت ءِ نگاہ ، اگاں بدل ات گڑا منی مکھیں مات ءِ ملوریں دیم ، اگاں بدل ات گڑا منی لاڑکیں گہار ءِ ہما مہر کہ ساری ءَ منی گند گا گوں تچانی ءَ منی گوْرا اتگگ بلے مرچی .... من حیران اتاں ۔ نئے مات ءَ منا وتی پر مہریں امبازاں زرت ، نئے پت ءَ منا دل ءَ داشت ءُ نیکہ منی لاڑکیں گہار ءَ منا مہرے دات ۔ پت ءَ یسی سال ات کہ ہچگی نہ ات ، آتھت ءِ باہوٹ ات ، آئی ءِ یک کشے حسک ات ۔ ہزارانی کلدار آئی ءِ سراحرچ کتگ ات بلے ہچ پہ ہچ ۔ مات وتی لوگی چلو پگاں ءُ وتی تھت ءِ باہوٹیں مرد ءِ نادراہی ءِ جنجالاں وتی کتگ ات ، بلے منی دردانگیں گہار ءَ چی ات کہ سرئے چومیش ءَ جہل ات ، ہچ نہ کشگا ات ، لوگ ءِ کنڈے ءَ نشتگ ات ءُ گوں دارے ءَ تگر دءَ چُنڈ گا ات ۔ من چدو پیسر وتی لوگ چوشیں جاوراں نہ دیستگ ات ۔ من حیران اتاں کہ یکیں گہار ءِ یکیں برات ماہے ءَ پد لوگ ءَ واتر پہ دوروچ ءِ واستا اتگگ ات بلے گہار گشے وتیگان ات ۔ مات پاداتک چپل ئے پاد ءَ کتنت ءُ گشت ئے : ''نزیر جان ! بیا چُلّ ءَ ترا آپ ءُ چاہ دیاں'' ۔ من اوں مات ءِ پشت ءَ چِل ءَ شتوں ، مات ءَ تر ماس بوتگ پیالہے منی دیما ایر کت ءُ پدا خاموش بوت ۔

''اماں ! چہ گپ اِت کہ شما دُرّس خاموش اِت ؟ زاناں پتءِ نادراہی ءَ شمارا پریشان کتگ یا لوگ ءَ راشن ءُ پیسہ نہ بوتگ ، پدا دردانگ ءَ چی انت کہ چو بت ءَ سنگ سیاہ انت ، ہچ گپ نہ کنت ؟'' من مات ءِ چمانی تہا چاراِت ءُ جست کت ۔ آئی ءِ چم آپلُک بوتنت ۔ مات ءَ وتی گشان ءِ لمب زرت ارس پہک کتنت ءُ گشت

''دردانگ ءَ مارا زندزاہری کلّ کتگ ، دردانگ ءِ لاپ پُرّ انت ، اے یسی ماہ انتئے'' منی ٹک چہ نادوکاں حسک بوت ۔ گشے مات ءَ منی سینگ ءَ کارچے گُت دات ۔

''اماں دردانگ ءِ .... لاپ .... سینزدہ سال ءِ عمر ءَ'' پدا گشے کسے ءَ منی غیرت دست جت ۔ من ہما دمان ءَ پاد اتکوں ، دل ءَ گشت ہمے دمان ءَ برو دردانگ ءَ زندزاہری کلّ کن ، منی چم دراتک انت ، حون ءِ گردش ءَ وتی رگانی تہا گوں تُندی ءَ مارگا اتوں ۔

''دردانگ ءَ چے گشیت ، چُک کئی انت ؟''مس مات ءِ سرا برانز گپتوں۔

''مئے ہمسا ہگ ، ایتان ءِ مستریں نچ بالی ءِ ، مہ پارہ ءِ برات ءِ ، ہمے مہ پارہ دردانگ ءِ دزگہار'' گشے منی انگرتگیں بدن کسے ءَ برفانی سراایرکت ۔ مات ءِ سرجہل ات ءُ گریوگا ات ءُ من چو پروش وارتگیں مردے ءِ وڑا وتی بوٹ پادءَ کتنت ءُ دیم پہ وتی بان ءَ شتوں ، منی دماغانی تہا گشے ہزاراں مردم جی لیب ءَ اتنت ، منی پادنا کامی ءَ ، حجالتی ءَ ، پشل پشلی ءَ ٹِک جنان اتنت ، من بان بوتک ءُ آسنی تھت ءِ سرا دراج بوتوں ، چم کنٹ ءِ ہماگداں سک اتنت کہ نیام ءَ بستگ اتنت ، پہ منی حیال ءَ لوگ ءِ ہر چیز منی سرا کندگا ات ، منا پِٹ ولعنت کنگا اتنت ءُ دیم پہ دیم ءِ دیوال ءَ منی جندءِ درتکگیں عکس گوں آسگواریں چماں منا چارگا ات ءُ جست ءَ ات کہ نذیر دردانگ ءِ گناہانی مستریں ذمہ وار تو ئے ! پدا من گوستگیں سے سال ءِ موکلانی ترانگ ءَ کپتوں ۔ من وتارا دنیاءِ تہہ ءِ کمینہ تریں انساناں چہ یکے زانگا اتاں ۔ اسکول ءِ بندی ءَ مس سے ماہ ءِ واستا لوگ ءَ اتگگ اتوں ۔ مس دشت دگ ءِ کوچگے ءَ ماسٹراتوں ، سال ءِ موکلاں ابید مس ہمک ماہ ءِ اول سرا کہ پگار کتگ ات گڑا لوگ ءَ پہ دوروچ ءِ واستا ہمیشکا اتگگ اتوں کہ مات ءُ پت ءُ گہارءَ اوں چاراں ، ءُ آہانی ماہ ءِ حرچ ءَ اوں دیاں ۔ سے سال ساری کہ مس موکلاں اتگگ اتوں گڑا نیمروچانی وہدءَ من وتی لوگ ءَ بزاں بان ءَ آرام کتگ ات ءُ مات ءُ پت ءُ درداںگ دومی بان ءَ اتنت ۔ یک نیمروچے ءَ کہ مس وابینگ اتاں کہ کسے ءَ درٹک اِت ، گالوارءَ چہ مس جاہ آورت کہ منی کستریں گہار درداںگ انت ، زرّ لوٹگا ات ۔ مس پنچ کلدار چہ درتکگیں پشک ءِ کیسگ ءَ درکت ءُ در بوتک ۔ گنداں درداںگ ءِ ہمراہی ءَ دگہ جنکے اوشتاتگ ۔ مس لوٹ ات کہ درءَ بنداں ، درداںگ ءَ گشت :''لالا! ماہ پارہ ءَ پنچی ے ندیئے گوں'' من چارات داں ماہ پارہ گوں دلمانگیں چماں منی نیمگا چارگا انت ۔ ماہ پارہ ماسی مرادی ءُ ایتان ءِ چُک ات ۔ ماہ پارہ ءِ دگہ سے مستریں گہارءُ دو برات اتاں ءُ ماہ پارہ ءُ درداںگ دزگہار اتنت ۔ درداںگ ءِ عمر نوکی دہ سال ات ءُ ماہ پارہ ءَ کساس سیزدہ سال بوتگ ات ۔ آوتی مات ءُ پت ءَ بدعادت کتگ ات ءُ ماہ پارہ ءِ کمزوری زرات ۔ آئی ءِ سہیں مستریں گہار سنگین ءُ گرانیں جنک اتنت ۔ آروچی گشے منی ہوس ءِ چماں وتی نشانگ ماہ پارہ ءَ راکت ۔ مس دگہ پنچی ے ماہ پارہ ءَ اوں دات ءُ چم آئی ءِ دلبند ءَ سک کت انت ۔ آئی ءِ دلبند ءَ پُل رستگ ءُ مزن اتنت ۔ ماہ پارہ ءَ زرزرت ءُ دوئیں دیم پہ صوالی ءِ کیبن ءَ میداں بوتاں ۔ پدا آروچ ءَ داں دیراں منی حرام کاری ءَ منا آرام ءَ نیشت ۔ سیزدہ سال ءِ عمرءَ جنک چو مزن بیت کہ ماہ پارہ ایں ۔ پدا مس دل ءَ حیال کت بوت کنت درداںگ اوں مزن بوگا ایں ۔ بوت کنت براتی چماں گہار ءِ دلبند ءَ ہچ نہ دیستگ ۔ چونائی ءَ زانت یانا بزانتی بلے برے برے مس درداںگ ءِ دلبند اوں چیر وکائی چارتگ بلے آئی ءِ دلبند ساپ بوتگ آئی ءِ دلبند مس جہلگ ءُ برزگ نہ دیستگ ۔

دومی روچ ءَ آہاں پدا درٹک ات ۔ مس پدا آہاں پنچی پنچی یے دات بلے ماہ پارہ ءَ وتی دلبند چیر داتگ ات ۔ آئی ءَ منی نیمگا اوں نہ چارات بوت کنت آئی ءَ منی چمانی تہا اولی براوتارا برہنگی ءَ دیستگ ات ہمیشکا ۔ بلے منا آئی ءِ گشان ءِ سرا سک بد اتک منا چو کارچ ءَ تورگ ءَ ات کہ ماہ پارہ ءَ مس زراوں دیاں بلے وتی دلبند ءَ منی دیما چیراوں دنت ۔ منی وڑیں حراب کار ، حرام

کار، لجوزءُ بے غیرت دگہ چے پکر کت کنت ۔ من ہمے جزانی واستا گشئے مرتگ اتوں ۔ آ بیگاہ، شپ ءُ دومی سہب ہمے وزواسانی تہا گوست ۔ منی ڈولیں بدکارءُ ہوس پرست کہ جنکاں گندیت دل پر مائیت کہ بروآئی ءِ دیما بہ کپ، بہ گریھ ءُ بکش کہ حداءِ دوستی ءَ وتی دلبند ءَ مناپیشداروتی چماں سارت کناں ۔ تراتئ مات ءِ شیرانی سوگند وتی پشک ءُ لیٹین تئ لاپ ءَ چاراں، قرآن ءِ دوستی ءَ وتی پشت ءَ پرکن چاراں تئ مگون چون انت ۔ چونائی ءَ منی جندءِ ساہ ءَ سیادی ءِ ضدءَ رامزنیں راہے سر پد بیت ۔ مہر، دوستی، وفااے درست لبزانت ۔ ایشاں وتی کارءِ شرکنگا کارمرز کن ءُ بس ۔

ایندگہ نیمروچ ءَ یکے ءَ پدا درنک ات ۔ چاراں داں ماہ پارہ ایوکا اوشتاتگ ۔ مس بچکندات ءُ جست کت کہ ہاں ماہ پارہ مرچی تئ دزگہاردرداتگ کج انت؟ گشتے آ ہیرانانی شودگ ءَ ایں ۔ مناہمائی ءَ دیمداتگ کہ چہ توزربلوٹاں ۔ مس دہی کٹاٹوکے دات ءُ گشت ماہ پارہ منی دیماچ مکن اگاں گیشتر زرءِ کار بیت منابکش بلے دگہ یکے ءِ گوراحبر مکن ۔ آئی ءَ ہچ نہ گشت ءُ شت ۔ مس آ پدا توار جت ءُ گشت ماہ پارہ مناتئ گشان دوست نہ بیت ۔ آ حیران بوت گشتے پر چاراناں ۔ من گشت ایشی ءَ تئ دلبند چیرداتگ ۔ دگہ برے اگاں مس بگنداں تراگشان سرانہ انت گڑا من ترادہ کلداردیاں ۔ آئی ءَ منی نیمگا انچو چارات گندئے کسے اولی برءَ چوشیں گپ اشکنت ۔ پدا ہروہدءَ ماہ پارہ ءِ جنداتک زرزرت ءُ شت ۔ یکے وَ مس وت درداتگ مکن کتگ ات کہ تو میاماہ پارہ ءَ دیمدے ءُ دومی ماہ پارہ ءِ جندلالچی جنکے ات ءُ مس اوں وتی شکارءِ نزیک کنگا جہدءَ اتوں ۔ مس ہمک روچ دیما کنزاتوں ءُ آ اوں پشت ءَ نہ کنزات ۔

اول دروازگ ءِ دپ ءَ ات، پداکوٹی ءِ بزاں بان ءِ تہا اتک پیسرامس دلبند چمانی سرا چارات پدارددات ءُ دست جتاں ۔ مس اوں زانگ ءَ اتوں کہ ماہ پارہ منی بدکاریانی دام ءَ پیداک انت مس بازرندءَ اے اوں گشت کہ بیاتھت ءِ سرا بلے آئی ءَ گشت کہ چومکن ۔

یک نیمروچے ءَ مس گشت کہ بیاتئ جان ءَ چاراں، آئی ءَ اینگوآنگو چارات ءُ گشت ئے بیست کلدارد ئے ۔ مس جلدی جلدی بیست کلدار درکت ءُ دات ءُ دروازگ بند کت ۔ آئی ءَ دوراوشتات وتی پشک دلبند ءَ چہ برز چست کت ءُ پدا دروازگ بوتک ءُ دراتک ۔ منا آئی ءِ دلبند ءِ نوک رنگیں پُل باز دوست بوتنت ۔ دگہ روچے مس برہنگیں عکس ے آورت کہ بچک ءَ وتی چابی جنک ءِ کبل ءِ دپ ءَ ایرکتگ ات ۔ مس ہمے عکس پیشداشت ءُ گشت کہ اگاں اے وڑکن ئے ترا بیست کلدار دیاں ۔ یکبرے آئی ءَ اناں کت بلے پداگشت ئے کہ اے حزانگ ءِ چابی وَ تراگون انت بلے چوہمہ بیت منارد بدی ئے ءُ کبل ءَ ہچ بکن ئے مس گشت ایوکا چابی ءَ کبل ءِ دپ ءَ ایرکناں ۔ آروچ ءَ مس انچو کت بلے آئی ءِ اندام ءَ انچیں لرزگے گون ات کہ من اوں ہچ گشت نہ کت ۔

عید نزیک ات بچک ءُ جنک وتی عید ءِ تیاری ءَ اتاں ۔ مس یکروچے درداتگ تربت ءَ اسلم شاہ مارکیٹ ءَ برت ءُ درداتگ ءَ وتی واستا جوڑی یے شریں سینڈل گچین کت ۔ دومی روچ ءَ وہدے ماہ پارہ اتک گشتے تو درداتگ ءِ واستا ہما سینڈل زرتگ انت کہ منی دلپسند انت منی اوں دل مان انت بلے منا نئے منی مات ءُ پت چوشیں سینڈل زورانت ءُ دینت نیکہ منی برات ۔

مس گشت من تر از وراں دیاں بلے منی گپ ءَ بگر من گشت یکر ندے گوں منا وپس۔ بچار ماہ پارہ نوں تو مزن یےنوں تر اپہ وپت ءُ واب ءَ ہچ نہ بیت انگہ تر اگیشتر مزہ کیت۔ گشتے اول منی سینڈلاں زور ءُ بیار منا پیشدار ئے گڑا تئی گپ ءَ زوراں۔ دومی روچ ءَ مس آئی ءِ کیاس ءِ سینڈل بہا گپت ءُ آؤرت انت۔ نیمروچ ءَ وہدے آئی ءَ سینڈل دیست انت گل ءَ بال بوت۔ مس گشت اگاں تر اتئی مات ءُ پت جست کننت بگش منا درداتگ ءَ داتگ انت۔ اے عئید ءَ درداتگ ءَ منی ءُ وتی سینڈل یک کتگ انت۔ آئی ءَ دروازگ وت ''شپ بند'' کت۔ گشتے بلے کسّی کرءَ حبر مکن من گشت منا مات ءِ شیرانی سوگندیں من اگاں یکےاوں حال دات۔ بان ءَ کے تہاری ات۔ آنیمروچ ءَ آئی ءَ ہما افارگ جت کہ آئی ءِ افارگ داں مرچی منی گوشاں بندانت۔ شریں دمانے ءَ پد کہ ماجتا بوتیں گڑا گشتے کہ دگہ برے منا توبہ ایں۔ چرآ روچ ءَ پد مس داں دگہ دو ماہ ءَ موکلان اتاں مس ماہ پارہ ءَ وتی لوگانی دیما نہ دیست۔ بلے مس اے فکر نہ کت کہ حرابیں کار ءِ آسر حراب بیت۔ نو اگاں کسے ءِ ننگ ءَ گوں لیب کن ئے کسے تئی ننگ ءَ گوں لیب کنت۔ اگاں سینزدہ سالی جنک ے کہ کسے ءِ گہار انت ءُ کسے ءِ چک، اگاں آئی ءَ رددات کن ئے گڑا تئی اوں گہار ءَ کسے ہے وڑا لالچ ءُ شیرکنیں لبزانی دام ءَ آورت کنت۔ مرچی مئے لوگ اگاں حاموشی ءِ گارے جوڑ بوتگ آئی ءِ مستریں ذمہ وار مس وتاں۔ کس کس ءَ را حراب کت نہ کنت۔ گیشتر وتی وتیگاں حرابیں راہ ءَ پرین انت۔ من اے فکر نہ کتگ ات کہ منی گہار منی سلکاریانی گوماگون انت۔ آہر وہد ءَ ہے مارگ ءَ انت کہ ماہ پارہ برے پنچ منٹ جنت ءُ برے پہ پنچ کلدار ءِ واستا نیم ساعت ءَ منی برات ءِ بان ءَ انت ءُ برات ءِ بانءَ شپ بندانت۔ آ چہ مارا ہر ہما کار ءَ بلد بوگا ات کہ مس گوں ماہ پارہ ءَ کنگا اتوں۔ مرچی کہ آس ءَ مئے جند ءِ لوگ بُن داتگ نوں مس سرپد بوگا اوں بلے رند ءِ پشومانی کار ءَ نئیت۔ چات ے کہ جن ئے وت تہ ءِ کپ ئے۔

نوکیں بلوچی کتاب

(۱) سرینگیں بازار (۲) میر جنگی ءُ میر زنگی شاعر: عابد آسکانی بہا:۱۲۰ کلدار،۱۸۰ کلدار

شنگ کار: بھارگاہ چاپ شنگ آسکانی ویڈیو الہٰ آباد ٹاؤن حب

(۳) سازءُ آواز شاعر: مجیب مجاہد بہا:۱۲۰ کلدار شنگ کار: گام پبلی کیشنز گوادر

(۴) ٹپی ایں گوربام آزمانکار: حفیظ حسن آبادی شنگ کار: بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

(۵) جنتیں زندءِ دوزہیں دروشم آزمانکار: یاسین مجروح بہا۱۰۰ کلدار شنک کار: دران پبلی کیشنز جیونی

(۶) آزمان بستگیں برف شاعر: علی صابر بہا۵۰ کلدار شنگ کار: گام پبلی کیشنز گوادر

(۷) زلم ءِ جمبر شاعر: کفایت کرار شنگ کار: راسکوہ ادبی دیوان نوشکے

آزمانکانی پشت کپتگیں کارِست

احمد عمر

شپ چہ منی شرطی کروس ءِ توارءَ گڑاِت، ملاّ ءَ اوں بانگ دات دمانے رند سہب ءِ مہلہیں براندہ ءَ جنگلاں توار بنا کت ءُ درکپت انت پہ لاپ ءِ شوہازءَ۔

مرچی جمعہ ءِ روچ انت ماہیگ والا گار انت بلے بانکلکی اوں گندگ نہ بیت، پیلپلستان ءِ چکلی کہ چہ کدوہ ءَ کپتگ اتنت من درگیگ ءِ دپ ءَ ایرکتگ انت آ پرتلیاں وارتگ ءُ کشتگ انت، اے دوئیں کپودراں اوں دیرانت کہ ہر سہب ءِ سرا منی لوگ ءَ کایَنت۔ منی مات شپ ءِ سرا تلگیں بتّاں یک کرا ایرکنت دوئیں شرّی ءَ ورنت بال کنت رونت، کئے بزانت کدی داشگیں کپودر انت۔؟

شش دانگ چورو ءِ تو کاہے یکیں دانگ رِژگوک ءَ پشت کپتگ، اے وَشو میں نکینکے ہر رند ایشی ءِ چورواں برے پشی وارت برے رِژگوک۔ آ، گوں منی مات ءَ گپ ءَ ات، شگرءَ بگر ہے یکیں دانگ پہ تو پشکپتگ، اے پلاں بانکلکیں نلیک کشگ لوٹیت من سنٹ تاب داتگ انگت وتی ہیکاں پر دشیت ءُ وارت۔

بلوچ ءَ دروازگ تک ات من شتاں، براں یار مئے لوگ ءِ بلینی گوں بَراں وت سراوت مرگا انت، ماہر دوشتیں بلوچ ءِ لوگ ءَ، من بلینی چارات کہ چاردہ ہوش ئے پرآت، من گوشت بلوچ ایشی ءِ برباز انت، اے براں تو سیتگ، مشکی آپ ایشی ءِ گرک ءَ مانریچ ءُ ہوشانی بُرّگڑا شر بیت۔

مرچی دومی سہب انت اے دوئیں کپودر ءُ اے براندہ ءِ جنگلانی توار گار انت، ابّا اے درست بجّار ءَ ایرّگن ءِ سرا جنگ ءُ کشتگ انت، برو بجّار ءَ توار بکن۔

بجّار تو اے وڑ پرچا کتگ؟

ابّا باریں ہر کس مرگ شکار کنت۔

تو وتی ایرّگن ءَ بزور جنگل ءَ برو مرگ ءِ شکار ءَ، تو نزان ئے منی پت تو منا چونیں مزنیں تاوانے داتگ، نوں من ایشاں کجا بپولاں؟ منی نزیک ءِ آزمانکانی کارِست وَ ہمیش بوتگ انت کہ تو جنگ ءُ کشتگ انت۔

☆☆☆

وفا

جلیل فیض

موسم سرد ات ۔ سارتیں گواتے کشگا ات ءُ وشیں غزلے چہ گاڑی ءِ ریڈیوءَ گوشاں پیداک ات ۔ گوشتے: سمین من مارگایاں کہ اے واب ے، ہو واب ءُ حیالے.... سمین کندیت ءُ گوشیت حقیقت ءَ من اوں انچو مارگایاں کہ واب ے گندگایاں شیرکنیں واب ے کہ ہچبر نہ دیستگ دوئیں کندگا لگ اتنت چندیں سہت ہتگ ات کہ گاڑی ءِ تہا اتنت دیم پہ وتی منزل ءَ، آہانی منزل کراچی ات ۔لوگ ءَ چہ درآہگ ءِ وہدءَ مرد مانی چَپی ءِ تہا حمید ءِ مات ءَ وتی نشارءِ پیشانی چک ات ءُ گوشتگ اتے:

انشااللہ پہ حیرءُ وشی زیت پدا بیائے ءُ رند ادیے وتی چک ءِ نیمگا کت ءُ گوشتے: حمید جان من سک باز وشاں کہ تئی واہشت پیلو بیت ءُ ترا سمین رست ۔ امیت انت گوں سمین ءَ شریں زندگی یے بگیجّ بہ کنئے ۔ اے آہانی گڑی دیدارات ءُ نوں حمید ءُ سمین گوں وشحالی ءَ دیم پہ کراچی ءَ مسافراتنت ۔ بازکوشست کتگ اتے داں گڑ سرا سمین ءِ پت راضی بیت ۔ چیزے سال ات کہ حمید شپ ءُ روچ کارءَ ات کہ کےزرّے دست ءَ بکپیت ءُ آ پہ وتاوتی جندءِ کارے بگیجّ بکنت پرچا کہ سمین ءِ پت ہچ وڑا راضی نہ ات کہ یک بیکاریں بچکے ءَ وتی جنک ءَ بدنت ءُ نی کہ گوں بازیں شپ روچی کارءَ آ کامیاب بیتگ کہ پہ وتا کارے بگیجّ بکنت ۔حمید دیما سمین ءِ نیمگا کنت ءُ گوشیت: آہ چچو گلاں من سمین، بے حال نباں کہ شپاں بے گریوگ ءَ نہ وپتگاں ءُ مدام واب دیستگ کہ یک باگے ءِ تہا تو منی گورائے گوں بانوری گداں ۔ چونیں شیرکنیں وابے! سہب ءَ کہ واب ءَ چہ پاداتکاں ءُ سر پد بیتگاں کہ وابے بیتگ کہ من دیستگ ناامیتی ءَ ارس اوں ریتگگ ۔ وہدے وتی شہرءَ واتر بئیں شپ ءُ روچ زحمت کشاں داں مئے زندگی شرءَ چہ شرتر بہ بیت ۔ سمین گپ ءَ لگیت ءُ گوشیت: من اوں ترا کمک کناں ۔ سدّ ک بہ بئے کہ ترا اتہنا یل نہ دیاں ءُ بیا دوئیں قسم وریں کہ چہ یکدومی جتا نہ بئیں ۔حمید ءَ سمین ءِ نیمگا چم شانک دات انت ءُ بچکنداتے بلے وتی دل ءَ کندگا ات ءُ چہ گل ءَ پر یات کنگا ات.... ءُ ہما شپ ءَ یات کنگا ات کہ پہ سانگبندی ءَ سمین ءِ لوگ ءَ شتگ ات ءُ سمین ءِ پت ءَ چِی چِی گشتگ ءُ اشکتگ ےآ شپ ءَ کہ حمید سمین ءِ پت ءِ دیما نندیت ءُ گوشیت کہ واجہ من اتکگاں کہ شمے جنک ءَ وتی لوگ ءِ بانک بکناں ءُ ایشی ءَ ہم گوشاں کہ نوں من آ بیکارءُ بے روزگاریں بچکے نیاں ۔نوں منا وتارا دکان ے است کہ اے کارءُ دکان من گوں زحمت ءُ محنت ءَ دست ءَ آورتگاں ۔ منا امیت انت کہ شما منا دلپروش نہ کن ات ۔سمین ءِ پت گوشیت: منی چک، تو کارءَ ئے وتی جن ءُ چکاں لاپ دات کت کنئے ایشی ءَ چہ شرتریں گپ کجام

انت نی وَ ہچ سبب یے نیست کہ من انکار بکناں ۔ ءُ کے روچ ءَ رند آہانی سیر بیت ءُ گوں وشی ءَ آسر بیت ۔ حمید کندگا لگیت تہ ثمین جست ے کنت کہ پر چا کندگا ئے حمید گوشیت کہ گوستگیں روچاں یات کنگا یاں حمید ءُ ثمین گپ ءَ بنت کہ اناگہ.... پدا چماں پچ کنت اے برءَ ہچ کس نیست ات چہ اسپیت پوشیں فرشتہ ءَ ہم حالے نیست ات ۔ آئی ءِ مچاچ گران بیگا اتنت ۔ دلے لوٹگ ءَ ات کہ پدا بہ وپسیت یکبرے اے کرءُ آ کرے چارات انت بلے..... ہے دمان ءَ چیزے ءِ حیال ءَ کپت ءُ پر یات کت: ثمین تو کجائے ثمین ۔ دو سئے فرشتہ آئی ءِ گورءَ کاینت شری ءَ درستاں چاریت آہانی تہا ثمین ظاہر نہ ات گوں دزبندی ءَ گوشتے ثمین کجائے؟ دزبندی کناں منا بہ گوش ات کہ ثمین کج انت؟ یکے چہ فرشتہ آں گوشت تو وتارا پریشان مکن آ وش انت بلے پدا اوں حمید ثمین ءَ توار پر کنت ....شپ ءِ نیم ات ۔ ماہ چہ آزمان ءَ زمین ءَ سیل کنگا ات ۔ نزکیں گواتے کشگا ات ءُ مرد ءِ میداں سرینگا ات مردے کہ ہسپتال ءِ دریگ ءِ کرّ ءَ اوشتاتگ ات ءُ چم ے ارسیگ اتنت ۔ آئی ءَ وتی چم ماہ ءَ سک داتگ اتاں ءُ گوں ماہ ءَ گپ ءَ ات، نی سرپد بیگا ات کہ ثمین مدامی واب ءِ تہا وپتگ ۔ حمید ءَ پچو پرشتگ ات نی شری ءَ یاتے پیداک ات کہ چونیں مزنیں واقعہ ے گوں آہاں بیتگ ۔ گاڑی ءِ تیز روگ ءِ سبب ءُ آہانی نادلگوشی ءَ آہانی گاڑی چپّی بیتگ ءُ ثمین ءَ اے کوڑہیں دنیا یلہ داتگ ۔ وہدے پدا آ واقعہ ے حیال ءَ کپیت تہ چم ءَ بند کنت ءُ ارسے پٹ پٹ ءَ رچگا لگ انت ءُ گپ ءَ لگیت ءُ گوشیت: ثمین پرچا اے سفرءَ تہنا شتے ۔ تو وَقسم وارتگ ات کہ مدام منی گورءَ بئے منا تہنا یل نہ کنئے ۔ منا باور نہ کنت کہ تو انچو زیت وتی وعدہ ءَ پراموش کنئے ۔ اینچو زیت مناں یل دے روئے نی پہ کجام امیت ءَ زندگ بباں؟ مرد ءِ توار کمتر ءُ کمتر بیت ۔ بلکیں گوں ثمین ءَ دوبرءَ عہد بندگا ات عہد ءُ وعدہ یے نمیریں ءُ مدامی ورگا ات کہ ثمین سدک بئے کہ من داں عمرءِ گڈی روچاں وتی دل ءِ لوگ ءَ ہچ کس ءَ جاہ نہ دیاں... یک ماہے ءَ گیشتر بیگا ات کہ چہ ہسپتال ءَ دراتگ ات ءُ کے ٹپ ءُ ٹورے کہ پرا تنت آ ہم نی وش بیتگ اتنت ءُ گوں ثمین ءِ پت ءَ گپ ءَ ات ۔ ثمین ءِ پت گوشگا ات کہ حمید مرچی ثمین ءِ چل انت نہ لوٹاں چہ ترا اگلگ بکناں کہ چیا مرچاں تو مئے گورءَ نیائے ۔ بلکیں گسی ئے ملے مرچی ترا ہرچ وڑا آ ہگی انت گپے زانئے من ءُ ثمین ءِ مات وہدے ترا گندیں تہ دل کے تسلی بیت ۔ ءُ حمید ءَ وعدہ کت کہ آ مرچی ہر وڑا کیت ۔ بیگاہ ءِ ادار ساعت پنچ بیگا ات ءُ انگت حمید ثمین ءِ پت ءِ لوگ ءَ وتی قرار ءِ پد ءَ نہ شتگ ات، آئی شہرءِ مستریں ہوٹلے ءَ نشتگ ات ءُ کسے ءِ ودار کنگا ات، دہ پانزدہ ملٹ ءَ رند مزنیں گاڑی ے ہوٹل ءِ دیما اتک ءُ اوشتات ءُ گاڑی ءِ تہا چہ یک شر رنگیں جنکے ایر اتک، ایر آ ہگ ءِ شرط ءَ انچو کہ چم ئے حمید ءَ کپت انت گل ءَ بال بیت ءُ ہلے کہ دست ءَ اتے حمید ءَ دات ئے ءُ گوں ناز ءَ گپ ءَ لگ ات ءُ گشتے: ''گڑا تو نہ شتئے ہاں؟ اگاں تو مرچی آ ودا بہ شتین ئے ءُ ادامہ اتکین ئے تہ من سک ترا چہ ناراض بیتگ اتاں ءُ گوں ترا سیر اوں نہ کتگ ات ۔ حمید ءَ پُل بُو چِت ءُ کندات ءُ گوشتے: ظاہر انت کہ شتگاں، یک سرپدئیں مردے وتی زندگی ءِ وشیاں مرتگینانی غم ءَ برباد وَ کت نہ کنت ءُ رند ءَ ہر دوئیں ہوٹل ءَ چہ دراتکاں ءُ دیم پہ بازار ءَ شت انت ءُ یک نیمگے ثمین ءِ پت انگت حمید ءِ ودار ءَ نشتگ ات ۔

☆☆☆

وت گلائی

عمر عثمان

وت گلائی چے ایت؟ انسان چے پیم وت گلائی ءِ آماچ بیت ۔ بید ءِ وتا دگہ کس مان نئیت ءُ انچوش زانگ بیت کہ بازیں وہدءَ انسان چہ وت گلائی ءِ ہیمسراں پروشیت ءُ سانکلاں وتی گرٹ ءَ توک کنت ۔

بزاں آئی ءَ ہرچ کارءُ گپ یے گوں کجام کیے ءَ کنگی بہ بیت آ وتارا یا وتی نزیکیں سنگتے ءَ زلورتو کا گوں گیج ایت کہ ''منی پلاں سنگت چوش بوتگ''۔

وت گلائی انچیں ناڈراہی ایت کہ ہچ پیمیں طبیبانی گوْرا ایشی ءِ علاج دست نہ کپیت ۔ انچوش گشنت کہ ''وہم'' ءَ علاج نیست، منی گمان ہمے نادراہی ءِ بابت ءَ ہمے پیا ماریت ۔ باز وہدءَ اے ہما جاہ ءَ رسیت کہ اودا انسان ءِ گمان ہم نہ روت، بلے اے وہدءَ کہ ہرکس گشئے وتی ہیداں اوڑناگ انت، وت گلائی وتی توصیف ءِ کلات ءِ بندگ ءَ ہچ پشت نہ گیج ایت ۔ کدی ہم آ اے نہ ماریت کہ آئی ءِ دیما مردم چے حال ءَ انت، بس آ وتی توصیف ءَ زمین ءُ آزمان ءَ یک کنت ۔ ہما کارءُ کردءِ توصیف ءَ کنت کہ آئی ءِ دست ءَ نہ بوتگ بلکیں ناگت ءَ کجام وڑے ءَ پیلہ بوتگ، بلے آ کلیں کاراں وتی وش گپیانی محتاج کنت ءُ دیم ءِ مردم ءَ شزار کنت ۔ ہمے نیام ءَ ہمنچو وش گپی کنت کہ ہرچ کارءَ وتی دوست ءُ سنگتاں ہوار کنت ۔ بازیں وہدءَ دگرے ءِ کتگیں کاراں وتارا گوں گیج ایت ءُ پداہما کنت کہ دلے پر مائیت ۔ چوشیں ساعت ءَ شیطان ہم حجالت بیت کہ اے چہ من وت دوگام دیما انت ۔

اگاں مابماریں مرچی باندا ہرکس اے بیماری ءَ گوْرجتگ، بلے پدا ہم انچیں کسہ ءُ واقعات کاریت کہ آئی ءَ دوار وتی نیمگا آرگ ءَ لاچار کنت ۔

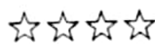
وت گلائی یک زنڈیں ازم (ہنر) ایت ۔ ایشی ءِ واستا بازیں توجیل کنگ کپیت، بزاں دل ءِ بازیں اوپارانی گٹ گرگ ءُ کشگ کپنت ۔ راستی ءِ دپ دارگ لوٹیت ءُ ہرپیا وتی توصیف ءِ پہل بندگ لوٹیت ۔ پرے بابت ءَ وڑوڑیں دروگ بندگ کپیت ۔ اگاں راست بگش ایت گڑا وتی منزل ءَ سرنہ بیت ۔ پمشکا توامیں واہگاں وت گلائی ءِ دڑچ ءَ دڑشان کنت ءُ ہما پر مائیت دل کنت ۔ ہمے ڈول ءَ دڑوگ ءِ بندگ وت یک مزنیں علتے ۔ ہمک پہ دیم دروگ ہیمسراں گوْازکت نہ کنت ۔ ایشی ءِ درگت ءَ مردم ءَ وت

گلائی ءِ جاگہ گو راکنگ کپنت ۔ گڑا پداوتی مول ءُ مراداں پیلوکنت ۔

تاکد انسان وت گلائی ءِ جاگہ ءَ مانپوشیت ۔ یک انچیں روچے کیت کہ کلیں عالم ءِ دیما آئی ءَ وتی اے جاگہ درکنگ کپیت ءُ آچوروچ ءِ رژن ءَ پدّر بیت ۔ ہما امیت کہ گوں آئی ءَ دارگ بوتگ ، یک نہ یکروچے وتی رنگ ءَ درشان کنت ۔ کجام یک صورتے ءَ بہ بیت بلے آجہان ءِ دیما آشکار بیت ، بلے وہد دائم موکل نہ دنت کہ آئی ءَ وتی گناہانی زہرچے پیم ایر برگی انت ۔ موہ یے نہ دنت ۔ ہچ چوشیں راہ یے دست نہ کپیت پہ ارزانی ءَ منزل ءَ سربہ بیت ۔ چیا کہ آئی ءِ کتگیں کرداں تو امیں مردم دلپروش بنت ءُ آئی ءِ سرابیسہ کنگا تیار نہ بنت ۔ آئی ءِ زندمان پدا ہما جاہ ءَ کیت ءُ سربیت کہ درکسانی ءَ بوتگ ، بلے نوں مات ءُ پت پر آئی ءَ چوشیں امیت نہ بندانت ءُ پدا آئی ءَ را چوشیں مہر نہ دیئت کہ کسانی ءَ داتگ اِش ۔

وت گلاءَ دگہ یک مزنیں ہوپ ءُ علت یے گون انت ، آ مفت خدائیں توصیف ءِ پدگیری ءَ کنت ۔ آئی ءِ وہدے توصیف بوت گڑا انان ءُ آپ یے مدئے ۔ آپرائی ءَ کوہ کوچیت ءُ شیر ءِ جُوکشیت ۔ ہماکارءَ کنت کہ چوش گشے حیال ءِ پرتگاں نہ بوتگ ، شرط ہمیش انت کہ گوں چرپیں زبان ءَ آئی ءِ گلاہگ ءُ توصیف ءَ دپ دوست مہ بیت ۔ رندءَ بچار مسقطی سینٹ ءُ شارجہ ءِ کوش (سواس) یک یک ءَ پر آئی ءَ ندرءُ قربان بنت ۔ برے گپانی بابت ءَ زیادہیں توجیل کشگی ہم نہ انت ۔ بس لہتیں وہدءُ پاس کشگی ءُ جاہے نندگ ءُ دوکوپ چاہ تنکگی انت ۔ ہمے ساعت ءَ وت گلاپل رنچیں گپانی سدّ کہ بیت ءُ توصیف کنوک ءِ ہرچ گپ یے پر آئی ءَ چہ حلمے ءَ کم نہ بیت ۔

انسان چہ بندرءَ وتا گلاہیت بیدءَ وتی توصیف ءَ دگرءِ باروا یک گپ یے ہم گوشدارگ نہ منّیت ۔ آئی ءَ بیدوتی ذات ءَ کلیں مہلوک بوچے ءِ کساس ءَ ہم تب نہ بنت ۔ چرپ زبان زوت وت گلاءَ وتی نرم گپتاری ءُ وش گپتاری ءِ درچ ءَ دام ءِ چمگ ءَ دوردنت ، تاں زندگ انت آ اے قیدءُ بندءَ آزات بوت نہ کنت ۔ بس آہمے زرءِ موجاں اوژناگ کہ من چوشیں لائقیں انسان یے اوں ۔ جلگہیں جہان منی توصیف ءَ دم نبارت ، بلے وہدے چماں پرلیٹینیت بیدءَ حالیگیں کاسگ ءَ کہ پنڈگ ءَ دست ءَ انت ئے دگہ ہچ نہ مانیت ۔

انٹر نیٹ ءِ سرا بلوچی برنامہ گوشدارگ ءِ واستا

www.radiobalochi.balochistaninfo.com ءَ بچار اِت۔

''فقیرے گون کپتہ کورے ءَ''

حمل امین

سہب انت گرماگ ءِ چھٹی انت۔ اسکول بندانت کورءِ سرا پکنک انت ساچان انت، بے تواری انت، برہنگی انت، گونگی انت ءُ کورءِ لمب ءَ دور گزانی تہاچے پرانی ءِ بُو پیداک انت، سیاہیں دنزے نزیک ءَ کرپاسانی سرا گیمر تگ۔ یکیں زبان ءِ وارث یکجاہ انت ہرکس وتی باطن ءَ گوں تہناءَ ایوک انت ءُ ہرکس ءَ وتی اندرءَ یک دریاے گون انت۔ لہتیں کسہ انت کہ نزیک ءَ درچکانی بن ءَ کپتگ انت ءُ آپ بوگ ءُ رچگا انت۔

یک آوازے سہرابیت۔

نہ سلیقہ مجھ میں کلیم کا نہ کرینہ تجھ میں خلیل کا
میں ہلاک جادوءِ سامری تو قتیلِ شیوہ آزری

سفر شپے کہ وتی پشت ءَ کسہے داریت۔ شپ انت، مناں توئے، مہروانے ءُ'' ہماانت''، کہ تہا است انت وتی سیہ گواتے (دشتے) منایات نہ بیت کہ درچکے ءِ ساہگ انت؟ یا کہ گیابان یے؟ بلے دریاے الم ءَ نہ انت۔ منی دیما ءُ شمے پشت ءَ کرودے، بازارے ءُ کسہ پدا ہما میٹریل ءُ موادے کہ شما ہرسہیں منی گپانی سرا کندئے ءُ پدا منی راہ ءِ بے یال کنگ کہ ددرچہ گراگی شہمے ءَ ردوارت من۔

ہے بیگاہ ہم مناحیال انت کہ منظورانت، کریم انت، جاویدانت ءُ سلیم انت کہ منی چمانی سرا کندان ءَ گوزانت۔ ءُ منی گگ ءَ دل ءِ آرگ ہے بیت کہ

''منی نصیب ءَ بیت شالا واجہ ھدر ءِ دید''

ہماسہب کہ منی چمانی دیما ظاہرانت کہ اسکول ءَ ڈرل ءِ گھنٹی ءَ توارکت ہرکس وتی کلاس ءِ نیمگا روان بوت بلے مئے قدم اوشتاتاں کہ مرچی جتت ہم اسکول ءَ نیاتکہ ءُ PTI ہم تریاک ءِ ورگ ءَ بازارءَ شتگ۔ مکتبیانی روآت مناں ہمراہاں شموشتگ ات ءُ ہے روچاں منی دل راستیں سینگ ءَ توارءَ ات۔

فقیرے اتگ مرچی بازارءَ شیخ سعدی ءِ سے کتاب یے گون ہموداپانگ انت آمرچی''

''پشت کپت ئے تو بروندئے چو شاعری شمار اکتگ ئے دنت''

من پتو چے چے نہ سگ اتگ حیر؟ بے مردی؟ بلے''مہروان''! منی وفاہانی مڑ چے بوتگ کہ تو منا داتگ یک''آس یے'' کہ ما باطن ءِ دریاءِ تہا روکیں۔

منی وفاہانی مڑ یکے''ساہگے'' کہ منی ورنائی ہمائی ءِ چیرءِ سچگ انت۔ منی وفاہانی عوض یک''داغ یے'' کہ ماں دامن ءِ پر انت۔قہرے، یک شگان یے مرچی منا سمابیت۔

محبت، عداوت، وفا، بے رخی

کرائے کے گھر تھے بدلتے رہے

مناوتی پیرمات ءِ ہمانیک دعائی یات انت ءُتنگیہ ہم حیالاں کہ''دل ءِ دریا بکن ءُ پچماں چراغ''

بلے من دل چراغے ءُ چم دریائے اتاں من وتی کپگ ءُ پادآ ہگ زانت نیکہ کپگ ءُ پروشگ من ہما بے ریائیں شاعراں کہ زمانگ ءَ منا گشتگ''مروآس یے'' بلے من نہ من اتگ ءُ گشتگ کہ''اناں آپے''۔ منا گشگ بوت کہ''گیابانے'' من گشتگ''گلستانے'' بلے نوں من سرپداں کہ

''اداہرکس انت ہماوڑتا ہماوڑا گشگ بیت'' من ہماوہدءَ کہ آس ءُ آہن ءِ فرق ءُ پیر نہ زانتگ منا جہان ءَ گشتگ''شاعر''۔ من شپانی تہنائی چاراتگ ءُ لبز بہا زرتگ گوں باچن ءَ پہ لہتیں دردءُ یا تانی عوض ءَ۔ جُہیں بیگاہانی راہ سرچتگ ءُ مولم پُل اتگ۔ ارس ءِ سودا کتگ ءُ خیال زرتگ۔ وتی زندءِ ہروشی ءِ ساعت آس داتگ ءُ گال پچ گپتگاں تہنائی، بے وسی، اچکی وتی زندگی ءِ معنا زانتگ بلے اے گپ من نزانتگ کہ وہداشتا پیں چراغ یے؟

منی دل انت منارادنت ہزار پنت ءُ سوچ برے گشیت

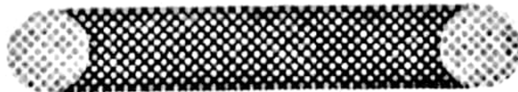
اب راکھ خریدیں گے الفاظ کے سوداگر

میں آگ پہ رکھ دونگا نایاب رسالوں کو/ کتاب دل کا کہیں رکھ دیا کلاسوں میں/ غزل کی آگ ہے یہ کاغذوں کے بس کی نہیں

یکبرے پدا ئگیں زبان ءِ وارث یکجاہ انت بازار ءِ یک دکے ءِ تہا۔ پدا ہما ساچان انت (بلے بیگاہ انت) گرونگی انت سازے، آوازے، ہرکس وتی باطن ءَ کسہ ے داریت ہرکس وتی اندرءَ ایوک انت۔

بلے یک دگہ نوکیں مردے ہے کورم ءِ تہا گوں کپتگ گوں۔

☆☆☆

ناکوگزی ءُ مشکت ءِ تر و تاب

نادل مجید

ناکوگزیؔ وتی گس ءَ نشتگ ات ءُ آرام ات۔ ہے جیڑگا ات دل ءَ رنجینگ ءَ ات کہ منی ویزا کیت ءُ من مشکت ءِ سیل ءَ رواں۔ اد ءِ مرد ماں ناکو کنت کت کہ تئی ویزا ئیت۔ بلے لہتیں روچ ءَ پد ناکوگزی گل ءَ بال ات۔ روگ ءِ روچ پورہ بوت۔ وہدے ناکو تربت انٹرنیشنل ائیرپورٹ ءَ بالی گراب ءَ سوار بوت ءُ سیپ انٹرنیشنل ایئرپورٹ مشکت ءَ سر بوت۔ ناکو ائیرپورٹ ءِ تہا سر بوت ءُ یک ورنائیں بچکے ءَ راتوارے جت ''بچک ورنا مشکت ہمیش انت؟'' بچک ءَ عربی ءَ گپ کت ءُ ناکو ءَ بلوچی ءَ، یک بلوچے ءَ آواز دات ناکوا ینگو بیا۔

آ ہے آفیسر ءِ گورا کہ پاسپورٹ ءَ ٹپہ جنت ءُ ویزا ءَ چیچ کپیت، ناکوگزی ءِ پاسپورٹ ءُ ویزا ئےٗ چیچ کپت انت ءُ یک کاگدے دات ئےٗ۔ ناکوگزی ءَ کوکار کت ءُ گشت منی زامات ءَ پہ مشکل منی ویزا دیم داتگ شما ہمیشی ءَ وتی ارجاں جن ات۔ آفیسر ءَ عربی زبان ءَ گشت ''یا اللہ اُو'' ۔ ناکوگزی دگہ یکے ءَ دست ءَ کپت ءُ دیما برت۔ ہمودا کہ سامان چارانت ناکو ءَ اینگو آنگو چارات بلے سامان نہ دیست انت۔ ناکوا ئیرپورٹ ءَ چہ ڈن دراتک ءُ زامات ءَ بگل ءَ کت ءُ تیار جوڑی کت۔ گاڑی ءَ سوار بوت ءُ گس ءَ سر بوتنت۔ یک ءُ دو روچ ءَ رند ناکوگزی ءِ پادانی درد گیش بواں بوتاں بزاں کوٗنڈو ءَ کپت۔ اودا مردم گیش ءوت نیاں ہر کس کار ءُ روزگار ءَ روت۔ وتی کار ءَ چہ چھٹی کنت وتی گس ءَ لہتیں کلاک آرام کنت۔ وہدے شپ کہ بیت وتی گاڑی ءُ دگہ کاراں گوں مشکول بنت۔ کجا ناکوگزی ءِ نپر بنت۔ پہ تر ءُ تاب ءَ وہد کشگ لومیت۔ آئی ءِ دراہیں مردم سیادءُ وارث سرپد بوتنت کہ ناکو مشکت ءَ سرانت وتی زامات ءِ گس ءَ داشتگ بیے۔ مشکت ءَ حال ءُ احوال کنگ دراہ گوانکو ءِ سرا انت بزاں جی ایس ایم ءِ سرا۔ دہ ءُ دوازدہ روچ ءَ رند ناکو ءَ وتی مردمانی نیمگا تچ ءُ تاگ کت بلے یکے دست نہ کپت۔ ہر یکے ءَ فون کن ات جی ایس ایم اش بند انت۔ ناکو ءَ وتی زامات ءَ گشت مشکت ءَ منا بازیں زرّ ءُ کلدارے رسیت، بلے منا دبئی ءَ بر بلکیں چہ مشکت ءَ گہتر انت۔ زرّ ءُ کلدارے نہ دیاں بلکیں دیما کپنت۔ کوہنیں مردم انت باگاں کار ءَ انت من دیداراش کناں۔ زامات مجبور بوت ناکو ءَ زرت ءُ دبئی ءَ سر کت بلے ماہ ءِ نیم ات وہدے ناکو ءَ وتی نزیک تریں مردم دیست انت، ہما مردم کہ وتی سیادءُ وارث اتنت درست گریوگا اتاں۔ ناکوگزی ءَ ہم دست سرا کتنت گریت۔ پرچا کہ ناکوگزی ءِ باڑہ ہتہ در نیا تک انت۔ زوت وتی ملک ءَ واتر بوت۔

☆☆☆

تاک

انورنور

کجام لنجیں شپاں ترا درہینگ ؟ کجام گوات ءَ ترا سرینگ ؟ کجام حیالاں ترا کدینگ ؟ چے گشاں من ! ءُ نگر ہیں تاک کہ تو کجام حیالاں بالیگ ءَ ؟

تو کجام جہانانی مالک ءَ ؟ تو کجام لوٹانی ترانگ ءَ ؟ ءُ کجام، کجام گناہانی بنجاہ ءَ کہ ترا اے درچک ءَ چو مار ءَ تاب داتگ ءُ ماں زمین ءَ مانشانتگ ۔ ءُ کجام ثوابانی بوجیگ ءَ کہ ترا اے قلم ءَ چو بانور ءَ سینگار ءُ سمبہینگ ماں جہان ءِ عرش ءَ رسینگ ...... ءُ تاک تو کجام لنج ءُ تہاریں شپانی درد ! ءُ کجام سہب ءِ سمین ءِ نچکندگ ءَ ۔

من درہان ءُ لرزاناں ۔ وہدے تئی نرمیں، ہبلیں ءُ بے میاریں لرزگاں گنداں کہ تو سدگا ءَ چہ بنجاہ ءَ وتی گڑا حیال کناں ۔ حبر کناں ۔ ہنر کناں ..... ءُ تاک تو کئی لوٹ نئے ؟ کئی لوگ نئے ؟ کئی راہ نئے ؟ میچلیت اے زمین ءِ دلبند تئی گوہریں ارسانی رگام ءَ کس ءَ نچارات، کس ءَ نمارات تئی ارسانی چمگ، تئی ارسانی کانیگ ۔

اے ! تو ءَ کہ مارئے ۔ تو ئے کہ چار ئے ءُ تو ئے کہ زانئے بلے ! انگت تو برے گوں گوات ءَ بال ءَ مثل ءِ کپوت ءَ ءُ برے ماں آپ ءَ ترپل ءَ بے برمش ءُ بے توار ءُ برے اوژناگ دان ءِ مثل ءِ ماہیگ ءَ ۔

او تاک ! تئی شپانی شیکگاں منی زرد ءِ گپ ءُ تران بیت ۔ او تاک ! تئی شپانی شیکگاں منی گلزمین ءِ پاکیں زبان بیت ۔ او تاک ! تئی شپانی شیکگاں منی مہگونگانی محفل ءُ ترندآپ بیت ۔

تئی رنگ وڑ وڑیں، شونز، سبز، سیاہ، اسپیت، ءُ سہرانی تہاءَ ۔ تئی ڈول وڑ وڑیں، شریش، چنال، کہیر ءُ لیوارانی تہاءَ ۔ بے سد ءُ بے سمانہ انت من تئی کرداں گوسکیناں ءُ تاک من ہما آدم انت کہ حداءَ چہ وتی جنت ءَ منا کشیت ۔ گوں برہنگیں بدن ءَ ۔ ویرانیں جہان ءَ ءُ گٹیں راہاں من ویل اتنت کس من نہ دیست ابید چہ ترا ءُ تاک ۔ اتک ءَ مانپوشت منی کافریں برہنگیں بدن ۔

من ہما موسیٰ آں کہ وتی بدن ءِ درد ءَ اے کوہ ءُ ہما کوہاں پلپٹاں ءُ لیٹوران اتنت ۔ کس من نہ دیست ابید ترا ءُ تاک ۔ اتک ءَ منا دارگ ءُ درمان کت ۔ تنگ اتنت دردمنی ءُ وت پہ بے راہی شت ءَ ۔

من ہمارام آں کہ گوں وتی گونگیں لاپ ءَ برے ادا برے اودا تران ءُ جست گران ءَ تہاریں ءُ بزیں جنگلاں ۔ کس من

نہ دیست ابیدترا ءُ تاک۔ اتک ئے منا سیر لاپ کت ءُ وت پہ گڑنگی شت ئے۔

من ہما عیسٰی انت کہ اے کنڈگیں راہ ءُ اشکریں کوہاں سر جنان ءُ پاد جنان اتنت پہ شوہاز ءَ ساہگ۔ کس من نہ دیست ءُ تاک ابیدترا۔ اتک ئے منا ساہگ کت ئے ءُ وتارا پیلوشت چیر ءَ روچ ءِ۔

کس من نہ دیست ابیدترا ءُ تاک۔ اتک ئے ءُ منا گشت بزور وتی قلم ءَ ءُ اے منی جگر ءُ بدن انت اے جہان ءَ نوکیں رژن ئے۔ چے تو نہ کت، چے تو نہ بۓ اے استیں جہان ءَ ءُ تاک۔

ہَو!! من ہما تاکاں ہر کجا نشتگ انت۔ تئی حیالاں مناں۔ تئی گپ ءُ گفتاراں مناں ءُ تئی قلم ءُ سیاہی ءَ مناں۔ مناں، مناں، مناں....

بچارکہ ولیم شیکسپیر ءِ کسمانک ءُ دانکاں مناں

بچارکہ عمر خیام ءِ رباعیاں مناں

بچارکہ جوزماریا ءِ رومانسیاتاں مناں

بچارکہ جبران ءِ زند ءِ فلسفہاناں مناں

بچارکہ غالب ءِ کاپریں شعراناں مناں

بچارکہ شوقی ءُ متنبّی ءِ کتاباناں مناں

بچارکہ ہیگل ءِ فلسفہ ءِ رومانیاتاں مناں

بچارکہ مارکس ءِ فلسفہ ءِ مادیاتاں مناں

نوں گیشتر بہ مار، گیشتر بکند، گیشتر بوان، گیشتر نبیس کہ من تئی دست ءَ آں۔ من تئی دنیا ءَ آں ءُ من تئی واباہاں۔

نوں من تئی فاضل ءِ گوہریں گالانی دلاہاں۔ عطا شاد ءِ شاعری ءِ لوٹ ءِ وڑاہاں۔ بیدار ءِ راجی دپترانی تہاہاں۔ قاضی ءِ شاعریں ارواح ءِ ردءَ آں۔

بلکیں من تاک آں انچو کہ من گشاں۔ بلکیں من تاک ءَ آں انچو کہ گندئے شما۔ بلے اے دل گشیت تو تاک نئے تو ملک ئے۔ تو راج ئے، تو پچار ئے۔ آ در چکے نہ ات کہ مناچو مارءَ تاب ئے دات ءُ زمین ءَ مانشات ئے آ ہما مہریں زمین ات کہ منا نرم نرم ءَ نہل ءُ نہل ءَ ناز ءُ ناز ءَ مرگے دات ءُ چہ بنجاہ ءَ ست ءُ دور دات۔

تئی من زیکیں حقیقت آں کہ مروچی یک حیال ئے ءِ تہا بنداں۔ من مرچیکیں حیال آں کہ باندا تگیں حقیقت ءِ تہا بند باں۔ من بلوچستان آں۔ بلوچ ءُ بلوچی آں کہ برے راج ءِ دلاہاں، برے راج ءِ دپاہاں۔ برے راج ءِ دستاہاں ءُ برے راج ءِ سرءَ آں۔

بلے وتی بنجاہ ءَ نیاں، گواتانی تہاہاں، آپانی تہاہاں، آسانی سراہاں انچو کہ تاک انت۔ من برے کریاب ءَ آں، برے ہزام ءَ آں، برے گوربام ءَ آں، برے جاہبار ءَ آں، برے جالبار ءَ آں، برے زرنوشت ءَ۔ مناں، مناں کہ تاک تاکاں۔ شنگ شنگاں۔ ☆

متلب ءِ دنیا

ملا شوہاز دشتی

''کئے ءَ باور کنت کہ سہب ءِنود بیگاہاں بدل زوریت''

منگی گپّے کہ زیک ، مرچی ءُ باندا یکیں گشان ءِلمب ءَ بندگ نہ بیت پر چا کہ نہہ بج ءِ ودار بے سما ئیں مہر جان ءَ وتی سدّ ءِ گشان ءِلمب ءَ بستگ ءُ دل ایمن باندات ءِلذتانی ساہگ ءَ بدل داتگ انت ۔'' دانکہ تو منا پجّاہ نیارئے منی دست دور نہ بنت چہ تئی چمانی ساہگ ءَ'' اسد وتی دیریگیں تُن ءَ پروشگ لوٹگاات تو مہر گل ءِمہر جان......منی زندگی ءِ باندات......

''اسد جان تو دیر کتگ منا چنت وہدیں تئی چمانی زرءَ اوژناگ ءَ آں مرچی من چہ تئی چمانی زرءَ در کایاں دل ءِ زرءَ اوژناگ باں مہر دریاءَ گواز کناں''.....

مہر ءِ دریا ءِ گواز کنگا چہ پیسر مہر ءِ ہیل ءُ عادتاں بچار دمک نچاریت ، مردم نہ گندیت ، گوات ءُ لوڑ نچاریت ، ہار ءُ توپان ءِ گم ءَ نہ کنت ، بتمر ءِ گرند ءُ زمین چنڈ ءَ دل ءَ نیاریت ، لنج ءُ تہاری نہ منّیت ، وتی نیم راہ ءِ مسافر ءَ لاچار کنت پہ ابدالی ءَ کہ سراں حاک مان بریچیت وت سر ءُ بے سریں گپ دل ءَ بیاریت ءُ دنیا ءَ حیران بکنت ۔'' درد ءِ اپار سوچن ءِ تمکے ءَ گواز ینگ بیت بلے صبر ءِ دامن سہتے ءِ چمداری ءَ درانگاز کت نہ کنت ۔'' من نہ لوٹاں کہ آروچاں تو پہ منی دیدار ءِ واستا شپاں ششماہ ءُ روچاں سال بکنے چوشیں مہر نہ لوٹاں کہ باندات ءِ ودار ءَ کرنے باہوٹ بکنت ۔

شپ ءِ چار بج ءَ دوگام پشت وتی منزل نزیک کتگ ات ۔ کاپرانی چیر ءِ مشکاں وتی کلنڈانی آپ بادینگ اتاں پہ ہاتری چلّہ ءِ حسّکی بلکیں باندا اے گپ ءَ دل ءَ بیاریت ءُ بکش ایت کہ اے رندی کس ءَ منی ترندی نمرت ، ستا ہے نہ کت ، تہاری وتی جنوزامی پچّاں گوں استالاں ہے رنگ ءَ تر سینگاات کہ در پشنا کیں استالانی دراتگلیں ٹیلگ آزمان ءَ انچو چلّگ ءُ دل ءَ دارگا اتاں پورا گشئے لہتیں کرن پیسر درد ءُ گم ءِ رگام شاد ہے کڈک ءَ بے دردی شود گاات زمین ءِ چیر اکلن بوتگیں شادہ ءِ کڈک وتی نا امیتی ءِ گلہ ءَ گشگ لوٹیت بلے گوش پچیں کرّ ءُ چم پچیں کورسک باز گندگا کیت پہ تلب آژناگاں دوروچی زندگی ءَ جی ءُ جان کناں سراں دیاں ساہاں ندر کناں بلے پہ مرچی ہستاں ، بچ ءَ سر پدنیاں ۔

ہمیشکا وہد ءِ ہلاسی ءِ پہلی لوٹاں ، من دنیا ءِ چم چاران کتاں بلکیں بازینے گمیگ بہ بیت وتا چہ سر بگوزیت زندگی ءَ دگہ آزگیں

ٹپے ءِ تلاہ بدنت۔ ''کجام انت درد واریں ارس کہ چمانی دل ءَ سفر بکنت'' اسد جان! چوش مہ گش کہ دل پیسرا زدگ ءُ ٹپی انت، بے پرواہ ءُ سرمچاریں زندگی ءَ آس ءُ جل ءِ میار مکن لکشنگ ءُ پرشگیں دل ءَ دگہ زیے ءِ تل ءَ مدئے یکے درد ءُ رنج، دومی تئی بیگواہی، یکی دو داں دنیاءِ مارالا چار کنگ، تو وت بکش اے وڑیں زندچوں گوازینگ بیت تو ءَ سر پدئے.....''

وہدے واہگانی زر کہ مستی ءِ آلاڑاں کاریت امروز ءِ گوشانی پردہ ٹگر ٹگر بنت، منی گڑی امیت تئی گوشانی آواز انت وہدے تئی گوشانی آواز کیت منی دل ءِ دریگ گیشتر بنت دل ہے حیالانی تہا گار بیت باریں باندا تگیں موسم کوش ءُ نودشنز بیت یالوار ءُ روچ سوچ...

''نیادے پہ دوستانی گدار ءَ کیت موسم ہم وتی ٹُن ءَ نوالینیت'' مرچاں منی اندر ءِ قبرستان انچو ایچک انت ناں مردگے ءِ سرکپیت ناں فاتحہ، پاداں گران کنت کیت، شپ ءُ روچ لنگاں ہے زنگ دپ ءَ انت کہ تئی دل ءِ گپاں تام مان نیست من نزانتگ کہ ایریں دل امیت ءِ کشک ءُ رگھوزی یے بے حاجتی آں پادمال کنت ہے وڑا من گوں آئی ءِ تب ءَ گلگ کناں گشاں کسی دوستی ءِ حاجت نیست دھوکہ بازے، بے وفایے پہ وتی مطلب ءَ ساہگ ءَ آس ءِ میار کنت، زوراکے اگاں یکے مرگ ءِ گر ءُ دار بہ بیت آوتی رواج ءِ بانزلاں نہ بوجیت ءُ گاماں ایر نہ کنت اے وہد ءَ مناسک زہر کیت دل لوٹیت دودا تک ندر بکناں بلے چوں؟ اگاں گپے گوش بداشتیں منزل کپّی نہ بوت واہگ ءُ ارمان حاکانی تہا کل نہ بوتاں من وتی دل ءِ دیم ذن ءَ کت بلے کنے چے.....؟

''کش آ چیں کور ءِ دل ءَ ننگار زیم نہ کنت ءُ کشار گلگرک نہ بیت'' اسد ءِ چم وتی گھڑی ءِ نیمگا شانک داتنت اسد ءِ دل ءِ دریگ گیشتر بوتاں۔

بلوچستان سروس کمیشن ءِ چکاس ءِ سوبنیں ءُ رند علی گوہر، شکور زاہد، غفور شاد، اکبر غمشاد ءُ شمبے کریم بلوچی ءِ لیکچرر گچین کنگ بوت انت ... شیانی اے ساعت ءَ ادارہ آہاں مراد بات ... ت۔ (ادارہ **چمگ**)

واب ءُ حیال

نذر محمد نذر

دلمرادشریں سیادے ات ۔ یکروچے وتی شکار ءِ ہردئے سرجم کت انت کہ بروت سیدءَ ، ہمے وہدی زال ءَ توار پر کت

''ہاں ! دلمراد کجا سر گپتگ ئے ؟

دلمرادءَ درائینت '' رواں سیدءَ ، بازروچ انت گوشت نہ وارتگ ءُ دنتان لچگ دیگا انت ۔ '' زال ءَ پتہ ءَ گوشت '' بروالله

ترا کمک انت ۔ ''

دلمرادءَ آپداری آپ کت ءُ مہم ءِ توشگ ءِ زرت دیم پہ کوہ ءُ گٹاں ، انچوش جانک ات کوہانی ندارگ کنگا ، انا گہ ءَ چم ئے

کوہ پاچنے ءَ کپت انت کہ زیہارے ءِ سراچرگا ات گوات رددیان ئے کت لہم لہمک ءَ دیم پہ پاچن ءَ ، بلے حیال ئے گوراتِ کہ

پاچن ءَ گوات مہ گرایت ۔ شت شت نزیک ءَ تپنگ یے کنڈ مہرہ کت شرّی ءَ ، گوں تپنگ ءِ گڑوپگ ءَ پاچن چار دست ءُ پاددیم پہ

ماتکوہ ءَ ڈکے است ات ، ہمے ڈک ءَ چُرات ءُ گار بوت ۔ دلمراد چہ جاہ ءَ پاداتک ءُ شت کوہیگ ءِ جاہے چارات ، دیست ئے حون

انت رتگگ انت ، زانت یے تیر ئے لگ اتگ ۔ دیم پہ ہما ڈکٓ ءَ ، ڈکٓ ءَ چُرات حون ءِ پد ئے گران کت تا جاہے دیست ئے

ڈیمرے ءِ پشت ءَ کوہیگ وپتگ ءُ گردن ے شلنگ انت ۔ دلمراد پاداں گراں نزیک ءَ شت ، کوہیگ شرگیگ نہ ات تیر گردن ءَ

لگ اتگ ات بلے انگت ساہے مان ات ۔ کارچ ئے چہ لانک ءَ کش ات ءُ کوہیگ ءِ سر ئے بڑّات ۔ کوہیگ ے بڑّ ءَ جت دیم پہ

جہلادی شیپ ءَ ، جہل ءَ گندیت گدانے ءُ واڑے ، بلے واڑ ءِ تہا بازیں کوہیگ انت ۔ اجکہ بوت کہ یک وہدے پیرزالی دیست ئے

دیم پہ آئی ءَ پیداک ات ءُ گونڈوے ہمراہ ات ئے پیرزال ءَ گوں گونڈوءَ گوشت '' شالو بیچارگ من بزاناں تئی کوہیگ شگال ءَ

بڈوبارانت پیداک انت ۔ '' نزیک ءَ اتک پیرزال دیمترا کنزات ءُ چک ئے شالو ءِ نیمگا ترّینت '' ہوٗ بیچارگ تئی کوہیگ انت ''

پیرزال ءَ دیم گوں دلمرادءَ کت ءُ گوشت '' تو ، وَشریں کارے نہ کتگ بلے ترا امیار پرنیست انت ، بیا ایشی ءَ گرادیں وریں ، تو انشی

مئے مہمان ئے ہمداں دار ، باندا سہب پادابرو ۔

دلمرادءَ کوہیگ پوست جت ءُ گوشت ے بریگ بریگ کتنت ، پیرزال ءَ شام پیم کت ءُ وارت اِش ۔ شپ بے وہدات

دلمرادءَ تگردے دات اش ءُ جاہ اش پچ کت دلمرادءَ ہمداں چو برزگے ات ، ہمے برزگ ءِ سرا وپت کت ۔ وہدے سہب ءَ مزل

بام ءَ چم ئے پچ بوتنت گندیت نہ گدان است ءُ نہ گدان ءِ نندوک ، ابیکیں یے ڈنّ ات ءُ آ ......! ☆☆☆☆

هـنـی رج

بدل بووکیں موسم ءِ برمش

آثم میرزا/سعید صدف

آئی ءِ اندرءَ یکے ءَ کوکار کت ۔

’’نوں چوں رک ات کن ئے؟ کجا تتک کن ئے؟‘‘

آئی ءَ دنتاں نخینت انت دست برزا چنڈات ۔ پدا انچوش چُج ئے بند کت ......گشئے گوات ئے پنجگ ءَ داشتگ ۔

’’اناں ۔ کس منی کارءَ حراب کت نہ کنت ۔ آمردم.....کجہیں مردم پہ من پناہ گاہ جوڑ بنت.....کہ منی سبب ءَ چاگرد اِش وتی غلام جوڑ کرتگ ۔ آ انوں ہم منی پلّہ مرزی ءَ کنت ءُ وش نیا تکاناں وتی دست ءَ آرگ ءَ ہچ چک ءُ پدنہ بنت ۔ ہاں......‘‘

موبائل گوش ءَ کت آئی ءَ کسے ءَ راجست کت ۔

’’دگہ نوکیں گپ؟ ۔ منی مطلب انت.....قومی اسمبلی ءِ باسکانی پوزیشن چی انت؟‘‘

’’جی!......جی ۔!! ۔ راست! گڑا چے چارُ دگری بوتگ! ۔ منی نام ہم گرگ بوگا انت!

شر! تو منا چاورانی حال ءَ دیان کن.....ہر چی بلوٹ ئے داد دئیں ۔ ہاں ۔‘‘

موبائل فون راستیں کیسگ ءَ کت آئی ءَ چپیں کیسگ ءَ وتاس پٹّ ات.....ءُ ہوٹل ءَ ڈن درکپت جنرل اسٹور ءِ نیمگا دیم ئے کت اوشتات.....

’’نوں چے بیت ۔؟ ۔ بلے اے بوت چونی ءَ! حکومت ءِ تحت چتور چتّی کنگ بوت! چونی ءَ یک اناگاہ رشنائیں دربارءَ، تہاری ءَ مانشانت ۔؟ عجبیں گپّے!‘‘

نزیک ءَ یک ترپناکیں کارگاڑی یے اوشتگ ءَ دیست آئی ءَ وتی دیم ترّینت......ءُ واجہ فیضانؔ ءَ راایر آیگا دیست ئے ۔ آ، آئی ءِ دمب ءَ پدا ہوٹل ءِ تہا پتزت.....دیوال ءِ نزیک ءِ ٹیبل ءَ وہدے واجہ فیضان نندگ ءَ لگّ ات ۔ گڑا آئی ءَ آئی ءِ کوپگ ءِ سرا دست ایر کت ہلوت کت ۔

’’اداتاں ۔ اے دیم ءِ کیبن ءِ تو کا، مئے نندگ شرتر انت‘‘

واجہ فیضانؔ ءَ دیم ترّینت ۔ ءُ آئی ءِ دست ءَ رازور پر دات ۔

’’تو! قطب الدین! ۔ تو ادا....؟‘‘

''پرچی.......زاناں مناادابوگ نہ لوٹ اتگ ات!۔''

''اے گپ نہ انت....مناوَرانا توفیق ءِ حال واتگ......کہ تو گرگ بوتگ ئے۔''

''پُرچ انت''

آدوئیں کیبن ءَ اتک نشت انت۔

''بازعیش کتگ....نوں....خیر۔ یک وہدے ءِ مئے راج اَت.... پدا اے بدل بوت....ءُ کرشی تو سنبال اِت......بلکیں ٹُل اِت.....نوں چپ بوت۔آیا ہجبر اے بابت ءَ پگر جتگ؟''

''تو حزب اختلاف ءِ باسک بوتگئے۔ بلے من دوستی ءِ حق اَدا کرتگ.....تئی بدواہ ءِ فیکٹری ماندارائینگ۔ چرس، تریاک ءُ ہیروئن ءِ کیس آں تئی ضامن بوتگوں..... پدا تراپچّا ریتگ.....نوں تو.....منی چے مدت ءَ کرت کن ئے؟''

''انوں وَ منا جاورانی حال گِرگی انت.....ہوٹل ءِ مالک منی ہمراز انت۔ اِداتئی بست و بند ءَ کنائینت کپت کناں۔ چندے روچاں پد جاور جُوان بنت......''

''منا وَ واقعی یک چیریں جاگہے ءِ زلورت انت.....وتی بنگلہ ءَ شت نہ کنیں۔ دومی بنگلہ ءَ رویں۔ تہ بلکیں چاڑُو گری بہ بیت۔انوں ہے پیم شر انت۔کوئی یکّرءَ بہ بیت شر تر انت۔''

''بیا۔منی پنجی ءَ۔مس شہباز ءَ راسر پد کناں.....''

آپاداتک انت مینجر ءِ کوٹی ءَ اتک انت.....واجہ فیضان ءَ بوپ ءِ سرانندگا گوں گشت۔

''واجہ اسد۔اے منی نزیکیں مردے۔ چیزے روچ ءَ ادا آرام کنت۔شہباز ءَ رامس فون ءِ سرا سر پد کناں۔اگاں کسے ءَ ایشی ءِ بابت ءَ زانگ لوٹ ات۔ تہ تو کسے ءَ راہم گوش معلومی ءَ مئیل! گپ ءَ را چیر بوگ لوٹیت۔''

قطب الدین ءَ راتسلاہ رستگ ات.....کوئی چٹ یکّرءَ ات.......اے مسافرانی واستا نہ ات.....بلکیں خاصیں مہمانی ہاتر اات۔ ہماحذمت کارکہ پہ آئی حذمت ءَ درچنگ بوت۔قطب الدین ءَ آئی ءَ راہزاری یے داتگ ات ءُ نصیحت کتگ ات۔

''بچار۔رستم علی۔ادامنی بوگ ءِ حال کس ءَ مہ رسیت۔اگں کسے جست پکنت ہم۔تاچ مہ من۔ اشا باش......دگہ ہم دادرسیت.....اگں دگہ پیمیں چست وایرے مَرت.....تہ منا زوت سئی پکن۔''

....آلوگ ءَ فون کنگ نہ لوٹگا ات......آئی ءَ دومی روچ ات کہ ٹپ اتگ ات.....ءُ اے وَمعلوم بوتگ ات......کہ قومی اسمبلی ءِ باسک دگہ چیریں جاگہے پچار ینگ بوتگ انت۔آئی ءِ دوستی ایں تھانہ دار ہم دزگیر کنگ بوتگ ات۔ءُ ایوکا یک شپے ءِ لٹ ئے سکّت نہ کت انت آئی ءَ، ہچہیں راز درشانت انت.....بلے آسدَک ات کہ آئی ءِ خلاف ءَ ہچ ثبوت دست کپت نہ کنت، آئی ءَ ہرچ کارے کہ مّتگ۔آایوکا قومی اسمبلی ءِ باسک ءِ وسیلہ ءَ کتگ ات۔زبانی حکم ہلّائینتہ بوتگ۔ءُ زبان ءِ سرا ہم پولیس مقابلہاں بدواہانی جنازہ چست کنگ بوتگ انت......''بلے نوں!''ءُ جان ءِ پُٹ ئے پوزٹرا تنت آئی ءَ وتا پلنگ ءِ سرادوردات۔

''بلے۔ سچہ زانت کہ من ممبر صاحب ءِ پرائیویٹ سکرٹری بوتگوں۔ بزاں۔ ہمک کار چہ منی نوب ءَ آسر بوتگ.....ءُ چرس، تریاک ءُ ہیروین بہا کنوکانی لاٹ منی دست ءِ چیرءَ بوتگ انت، ءُ جوا خانہانی بانک......ءُ نوں......آ مردم......آ یا منی خلاف ءَ شاہدی دات نہ کنت؟......لازم وژمنی کرت کنت۔''

آ شپ آئی ءَ انچو گوازینت۔ گشے پر سکیں لوگ ءَ، آ چہ ولایت ءَ آؤکیں میل ءِ ودارءَ ات........دومی روچ ءَ آئی ءَ وتی دومی بنگلہ ءِ جاوران ءَ زانتکار بوگ ءِ ہاترا نمبر ملاّ رینت۔ بلے دومی نیمگا ہچ پیمیں پتو نہ رستگ ات۔

''زاناں بے۔ اودا ہم چھاپہ لگ اتگ!..... بلے آ بنگلہ ءِ بابت ءَ من ءُ گل نسرین ءَ ابید دگہ کس ہم نزانت۔ نیکہ مرچی ءَ تا منی دومی جن ءِ کسے ءَ ڈس معلوم انت۔ نئے کسے ءَ پٹ و پول کرتگ۔ نیکہ بنگلہ ءِ مالک ءَ جست و پرس کنگ ءِ جہد کرتگ....گڑا....گڑا!۔''

تا بیگاہ ءَ، آئی ءَ چینچو رندا نمبر ملاّ ریتگ ات.....ءُ ہر رندا بےسوب بوتگ ات۔ بیگاہ ءِ ساہگ بزّ بوان بوتنت......گڑا رستم علی چیر کائی کوٹھی ءَ پترت...... پدا دروازگ ئےتو کا بند چہ بند کت آ قطب الدین ءِ پلنگ ءِ نزیک ءَ نشت۔

''واجہ۔ تو نوں دگہ جاگہے درگیج۔''

''چے گپّ ات کسے معلام بوتگ؟''

''جی ہَو۔ شہباز صاحب انوں وتی یک دوستے ءَ فون کنگا بوتگ۔ آئی ءَ پولیس ءَ را حال داتگ۔ نوں کمو دیراں پد چھاپہ للگی انت۔''

''راستے!۔ گڑا چے ڈنّ ءَ درآیگ ءِ چوشیں چیریں راہے است؟''

''گنوری ءِ یک دروازگے چہ پشتی نیمگا پچ بیت۔ تو گوں گندلانی چادرءَ وتارا ڈبّ۔ منی پشت ءَ گام جناں بو!''

.....آئی ءَ ہزاری نوٹے انعام آئی ءَ رادات.....تا موریں رِکشک، بلّے کہ آئی ءِ ''راہ بلد'' ات۔ بلے آئی ءِ دل ءِ دریگ گیش بوان اتنت......بچیں جاگہے آئی ءَ رکشہ رستگ ات....چادر آئی ءَ انگتہ مانپوشتگ ات.....نئی آبادی ءَ وتی دوست دلشاد ءِ لوگ ءِ گھنٹی جت آئی ءَ دراجیں دم کشگ بناہ کت......دریگ پچ کت کسے ءَ جست کت.....

''کئے انت؟۔''

''من۔ من اوں قطب الدین۔ واجہ دلشاد ءَ گوں ملگی انت......''

چندے منٹ ءَ پد دروازگ شم بوت۔ ءُ قطب الدین ءَ دیم ترّ ینت تو کا پترت۔ دروازگ پدا بند بوتگ ات۔

''تو اِدا؟ منی مطلب انت۔ زاناں یلہ دیگ بوت ئے۔؟''

''اِناں!'' آئی ءَ سر سرینت۔ پدا بیٹھک ءَ اتک آئی ءَ چادر دُور کت بوپ ءِ سرا دوردات۔

''انوں منا پناہ ءِ ضرورت انت۔ چیزے روچ ءَ رند یورپ ءَ رویں۔''

''بلے۔توزان ئے..... پناہ دیوک ہم.....ہمنچو مجرم انت.....انچو کہ!....''

قطب الدین ءَ گپ پروشت ءُ گشت.....

''تئی سرءَ ہچ وڑیں نقص نئیت.....کس معلوم بوت نہ کنت''

''اے چوں بوت کنت.....بلکیں۔سی آئی ڈی ءِ مردے تئی دُمب ءَ بہ بیت۔''

''تنیگہ جاور چوش نہ انت.....ءُ پدا.....من پہ تو نیکی کرتگ''

''ہوَ....اے وَ راست انت.....بلے....اے حساب ءَ من ہم بکّین گوں۔''

''ءُ اکس۔اے معلوم بوت۔کہ دروگیں رجسٹری جوڑ کرتگ من چہ بنک ءَ تراہشتا دلکھ ءِ وام دیائیتگ۔گڑا پدا.....''

بلے پنجاہ ہزار وَ بنک والہاں برتگ.....دہ لکھ تئی بوتگ انت.....ءُ باقی!''

''ایشی ءَ کس جست نہ کنت.....وام وَ تئی نام ءَ دراتگگ انت ناں۔''

ڈنّ ءِ دروازگ ٹلگ بوت......ءُ دلشاد یکدم پاداتک اوشتات۔

''بچار....منی گپ راست بوت ناں.....کسے دمب ءَ کپان اِدا تا سر بوتگ.....خداءِ واستا.....منی مطلب انت.....مس پشت ءِ دروازگ ءَ چہ ترا ڈنّ ءَ در کنیں۔باندا سہب ءَ مس وڑے کنیں....''ڈنّ ءَ در کپت آئی ءَ سوڑگ کت کہ آئی ءَ را دومی بنگلہ ءَ جلگّ ءُ جاورانی سرا بیچار کنگ لوٹیت۔آئی ءِ نوکیں جن گلِ نسرین بلکیں شریں سوجے دات بکنت......وتی دومی لوگ ءِ آ کپ ءَ آ چہ ٹیکسی ءَ ایراتکگ ات...... پدا کریھئے داتنت آدل ءِ تیز بوتگیں دریکگاں گوں دیما گام جناں بوت.......مزنیں گیٹ تو کابند کت.....راستیں نیمگا دیوال ءَ اندیم کنوکیں بڑءِ سرا آبرزءَ اتک ءُ دومی نیمگا دورئے کت......وش وشکیں گاماں چست کناں ءَ....آ کاریڈور ءِ تو کا اتک،نوکی کال بیل ءِ سرا لنکلے ایرکنگی ات کہ کسے ءَ آئی ءِ سرا ٹپنگ ءِ ٹل ایرکت......

''کئے ئے؟.....''

یکدم آئی ءَ سر ترّ ینت.....آئی ءِ دیما باڈی گارڈ طالب اوشتاتگ ات۔آئی ءَ چادر دُور کت۔

''واجہ۔تو!،تو!۔''

''ہوَ۔من اوں قطب الدین۔''

''بلے اے وہد ءَ۔!۔بزاں مارا وَ معلوم بوتگ ات کہ تو دگہ ملک یے ءَ شتگئے۔''

''تنیگہ نہ شتگوں۔بلے روَں۔نوکی پروگرام جوڑ کنگی انت۔'' چریشی ءَ پیش کہ آ تو کا بہ پتریت۔طالبؔ چرائی ءَ ساری پترت تچاں بوت آئی ءِ بیڈروم ءِ دروازگ ءِ دپ ءَ اتک......

''واجہ،اتلگ......دروازگ ءَ پچ کن ات......دروازگ ءَ پچ کن ات.....''

قطب الدین گوں حیرانیں چماں آئی ءَ را چارگا لگت ات۔چیزے منٹ ءَ پد دروازگ پچ بوت ءُ آئی ءِ نیچ مشکور الدین

گوَن ءِ بندءَ رابندان ءَ ۔ آئی ءِ دیما اوشتا تگ ات ۔ آئی ءَ لرزگے چیر کپت ۔ پدا گشئے کہ آئی ءِ اندرءَ انگرانی کٹِنگ تالان بوتنت....

''تو ۔ ! تو ! ۔ مشکور تو؟ ۔''

پدا آئے تیلا ئنک دات قطب الدین گنوکانی پیا تو کا پترِت......گلِ نسرین نپادءِ چادرءَ گوں وتی بر ہنگیں جان ءَ چیر دیگا ات.......آئی ءَ، آدیست کو کارکنان ءَ ڈنّ ءَ تنک ۔ ءُ قطب الدین ءِ دست کیسگ ءَ شت ۔

''تو زان ئے......اے کئے انت؟ ۔ ادا پر چا اتکگ ئے ۔؟''

''ایشی ءَ مناوت لوٹا ئینگ ۔ ایشی ءَ ہیم اتکہ بوتگ.....اے منا ساری ءَ چہ زانت ۔''

''بلے منی ایشی ءَ گوں ہما سیادی ے ۔ آاوں ایشی ءَ کُشنگ؟ ۔''

''اناں'' آئی ءَ سرسرینت ۔

''زان ئے.....اے منی سُر یت انت....تئی دومی ۔!''

''اناں......ہمک داشتہ ءَ را من چوں وتی مات جوڑ کت کناں ۔''

''بلے وہدے آئی ءَ کشتگ ات ۔ گڑا پدا........''

''من ایشی ءَ را یک مسکرا یے زانتگ ات ۔''

''ترا ادا آیگ نہ لوٹ اتگ ات ۔ ترا بے غیرت جوڑ بوگ نہ لوٹ اتگ ات ۔''

''چہ ایشی ءَ چے بیت زاناں.....من یا تو.....''

''گڑا اِچے ۔ تو منا ہم پت نہ کن ئے ! ۔ منا ہم ۔!'' چہ زہرءَ آئی ءِ چم آس شانگ ءَ اتنت ۔

''اے جست ءَ مکن ۔ پسّو باز تہل بیت ۔''

''حرام زادگ.......تو.....منا ہم.....!''

یکدم آئی ءَ وتا س کش ات ۔ ءُ مشکورءِ کیشگ ءَ پیش فائر کت ۔ تیر آئی ءِ گُرّ ءَ دِرّان ءَ دراتگگ ات........

شریں ساعتے ہمے وڑا گوست ۔ گشئے ہمک چیز حاموش انت اوشتا تگ..... پدا قطب الدین درہوکیں بدن ءَ را ایر ماد کنگ ءِ جہد کنان ءَ گلِ نسرین ءَ را کوٹھیاں شوہاز کناں بوت ۔ وہدے دلوارگ بوت آڈنّ ءَ درکپت ۔ گڑا کسے ءَ وتا سی ایں دست کبند کتگ ات ۔ پولیس ءِ یک سپاہیگے ءَ آئی ءَ را وتی زورآوریں باسکانی حصارءَ زرتگ ات.......ءُ آئی ءِ پشت ءَ گلِ نسرین ءَ نپادءِ چادر مانپوشتگ ات دیم دومی نیمگا کتگ ات اوشتا تگ ات ۔

☆☆☆

(سہ ماہی ''تشکیل'' جنوری/ دسمبر 2000ءِ منّت ءَ)

دروگیں آزمانک

مظہر یوسف زئی/ عبدالحلیم امبر

لوگ ءِ مدامی کٹ کٹ ءُ منی گوش کرّ کتگ اتنت ۔ مرچی ہم جمال کارگس ءَ روگی ات ءُ اوشتات منی حبر حال کنگا لگ ات ۔ چوشیں گرانی حدا پناہ بہ دنت ۔ منی گناہ چے انت ۔ جمال ءَ وہدے حسد کتگ ات تہ آئی عادت ہمیش ات کہ کوٹی ئے شپ بند کتگ ات ءُ دراجیں وہدے پہ واب ءَ گوازینتگ ات ۔ پیسرا چونہ ات نوں نزاناں باریں چے انت ئے آ دگہ وہدے ات کہ جمال پہ منا چو مجنون ءَ شیدا ات ۔ منی ورنائی ءِ کشار الکاپ ءُ سبز ہیتگ ات ۔ گستاخی ءُ نہ ترسی ءِ آس منی جان ءِ بند بند ءَ زبانک دیگاات ۔ من سالونک ءِ کوش چیر دات انت ءُ گشت کسے منا سد کلدار بدنت گڑا کوشاں در گیجاں ۔ درستانی چم منا سک اتنت ۔ جمال ہم مناں بیمنا کی چارگاات ۔ آئی ءَ سالونک ءِ گوش ءَ ہلوت کت ءُ سد کلدار منی دست ءَ دات ۔ دزّائینت ئے من ہزارانی کلدار دیگ ءَ چک ءُ پدنہ باں ۔ من پہ ترا ہم انچوش کناں ۔ من اے حبر اشکت منی ہوش شت ۔ مرچی ءَ پیسر چوشیں گپ گوں منا کس ءَ نہ جتگ ات ۔ من انچو پشل بوتاں کہ نام ءَ نہ گرئے ۔ سیر ہلاس بوت ءُ مردم درست روان بیت انت منا گشے کہ تاہیرا تک من سر دور دات گشے زاناں مدامی واب کپتاں ۔ من واب ءِ تہا کہ یکے گوں منا گشگا انت ”تئی رنگ چہ شیر ءَ ہم اسپیت تر انت ۔ من واب ءَ بست کت تاں روچ سر ءِ بان ءَ انت دمانے چم نز کت انت کہ بلکنہ دگہ گشو کے در بئیت ۔ نوں رئیسہ چک مات بوتگ ات ۔ ءُ چاردہ ءِ سند منی جیب ءَ ات ۔ منی واہگ ات شانزدہ بواناں بلے رئیسہ ءِ خیال ایش ات کہ وانگ بس انت تئی سور بہ بیت ۔ رئیسہ منی تروزہگ ات ءُ منی پت ءُ مات ءَ چہ منا ، ہچ کمتر نہ لیکگ ات ۔ قدرتی گپے اگاں یک جنک یے ءِ سیر بہ بیت تاں ہما جنک ءِ واہش ہمے بیت کہ دومی جنک ءَ ہم زوت سیر ءِ اشکیل پاداد یگ بہ بیت ۔ اگاں نشتگیں جنکے بہ بیت تاں لوگ ءِ درستیں مرد ماں آئی ءِ سیر ءِ پگر دل ءَ بیت ۔ اگاں جنک دگہ جاہے چلو پگ کار ءَ بہ بیت تہ درست گوشاں انچو ٹاپرین ایت کہ آ گپ نہ بیت ۔ درستاں منی سیر ءِ پگرات ءُ حبر بندی ہم ہیتگ ات ۔ ترّ ان ترّ ان ءَ گوشاں کپت و استار رنگ ءَ سک شرانت ءُ وند ہیں ورنا ہے ءُ راولپنڈی ءَ نند وکیں ۔ کم کم ءَ سیر ءِ وہد نز یک بیاں بوت ءُ من وڑ وڑیں واب ءُ حیالانی آماچ بیان اتاں ۔ تہر تہریں واب نیم بندگیں حیالات ءُ دگہ بازیں وزواس ، گشئے ہے واب ءُ حیالات چو گشگا اتاں ۔ نی چمانی تہا انچیں کرنٹ یے گنداں کہ دل لوٹیت تاں زندگاں اچ تو جتا ءُ سرسند مباں ۔ تئی آبریشمی مود ، ہے مودانی سارتیں ساہگ ءُ وتی گرم ءَ سرد کنگ لوٹاں ۔ تئی شیر گونگیں دروشم ، تئی نرمیں لنٹ ءُ شیپگیں پونز ءُ نازرکیں بدن ءَ وتی امبازاں گرگ لوٹاں ۔ تئی پلیں کندگاں وتی گس ءِ تہا مدامی اشکنگ لوٹاں منی چم پچ بوتنت جان

کشگ ءَ پد بچکند گا لگ اتاں وت دل ءَ گشت اے درست وہم ءُ وسواس انت اے درست کسوانت زندءِ تہا اے وڑ کجا بیت کنت بلے پدا
دل ءَ گشت چو بے سازءُ زیمرے ءِ توار بہ بیت ءُ وتی دوست ءُ عزیزانی ہمراہ بہ باں ءُ دیم پہ راولپنڈی ءَ رہادگ بہ باں بر قع چست بوت ءُ
چم پچ کت انت تاں چارات منی پادانی چیرا بیدء سہریں سدی ءَ دگہ چچ نیست ۔ من نہ گشتگ ات یک نوٹ بےءِ چہ من ہزارانی نوٹ ندر
کناں، اے جمال ءِ گپ ات کہ مروچی آئی ءَ سالونکی ءِ ہار گوراات ءُ گل ءَ بال ات ۔ من ہم گل ءَ بال اتاں ہمیشکا کہ دل ءِ لوٹ ءُ گزر پہلو
اتاں ۔ من جمال ءَ لوٹوک اتاں چوشکہ منی تعلق گوں رودراتکی ملکان ات ۔ جمال ءِ گٹ ماہ ءِ ہلاسی ءَ ہلاس بوتگ ات ۔ چیز ءِ گرانی ءَ ہر کس
حدءُ بود ابرتگ ات ءُ اے نوبت ءَ جمال گنوک کتگ ات ۔ آئی ءَ یک دوست بے است ات ۔ چوہدری صاحب ءَ اے معاملہ انچو آزات
کہ نزانت ئے گوات چہ کجام پچ ءَ در کیت ۔ چوشکہ آئی پگار چہ جمال ئیگ ءَ کمتر ات ۔ بندرءَ اے آئی ءِ زال ءِ کمال ات ۔ آ بازشیوارءُ
پہتہ کاریں جنین ے ات ۔ آ گرءُ زیرءَ سک بلد ات ۔ بازیں خاندان بے آئی ءَ سیرآباد کتگ ات ۔ وہدیکہ لوگ ءِ حرچ ءُ درچ ہلاس بوتگ
اتاں جمال ءَ زہر منی سرا پریتگ ات ءُ منا بے سدءُ ناسر پد گشتگ ات ءُ چہ وڈیرہ ءَ سوج گرگ پنت ءُ شون داتگ ات ۔ منی ءُ وڈیرہ گشے
جن ءُ اسپتان اتیں ۔ بلے جمال ءِ بازین گشگ ءَ یکروچے وڈیرہ بزاں چوہدری صاحب ءِ لوگبانک ءِ لوگ ءَ شتاں چہ ہمیت ءَ بازار ءَ
وردن پہ ارزانی برسیت ۔ بلے وڈیرہ ءِ وڑءُ پیم منی تب ءَ نہ کپت انت ۔ مدام ءِ گٹ گٹ ءَ منی گوش کرّ کرتگ اتنت ۔ مروچی پدا جمال
دپترءَ روگی ات ءُ اوشتات ءُ منی حبرءُ حال ءَ لگ ات ۔ من وردن ءِ چٹی نبشتہ کت ءُ پاکٹ ءَ زرمان کت ءُ دارگ ءَ وڈیرہ ءِ لوگ ءَ شتاں
چوہدری صاحب ءِ لوگبانک ءَ منا دیست چونوک سرپتکیں ٹپل ءَ پچ بوت ۔ آئی ءَ دمان ءَ وتی لنٹان ءَ سرخی ءُ پوڈر مشت ءُ بازار ءِ روگا ساجو
بوت ۔ ما پدا ہما بیٹک ءَ شتیں کہ یکبرے پیسرا شتگ اتیں ۔ دوگلاس نیمگ رسیت ۔ وڈیرہ ذارگ ءَ وتی گلاس گلمب گلمب ءَ تنگ ات ءُ تلاہ ءَ
بارگپتگیں دست ے منی نیم ءَ ٹال کت ءُ گشگا لگ ات ۔ دئے منا سامان ۔ بزاں راشن ءِ چٹی ءَ گرانی مانی پچ نیست بس وڑءُ پیم زانگ
لوٹیت وڈیرہ ڈن ءَ دراتک ءُ من بیٹک ءِ توکا نشتاں اینگو آنگو چارگا لگ اتاں یک واجکارے کوٹی ءِ تہا پترت ءُ درواز گے تہی نیمگا بند کت ءُ
گشگ ءَ لگ ات ۔ ''تو سک دیر کتگ من گشتگ تو زوتاں کائے'' منی سرءِ ہوش انچو شت کہ جان پہ چاقو براتیں پٹ ے حون بن ءَ نہ
ریتگ ات ۔ زبان کار بست بلے گشے زاناں گویا ک بند انت ہمت کت دست زور پر دات انت ءُ پاد اتک ءُ اوشتاتوں زورانسری
درائینت ''اے چے بدمعاشی یے؟'' پچ کن درواز گ ءَ آواجہ کارزنڈگ ءَ لگ ات ۔ ''جی پر چا بدمعاشی .....؟'' من سئے سد کلدار گندیں
داتگ ۔ من چہ وتی بیگ ءَ سئے سد کلدار کش ات ءُ مردک ءِ نیمگا دوردات ۔ درپچ کت ءُ ڈن ءَ اتکاں ۔ لوگ ءَ سر بوتاں منی چمانی دیم
ساپ ءُ دلجمی ءِ پوش پرات ءُ دل ءِ تہا حسدءُ کینگ ءِ چول مست اتاں ۔ ءُ زبان ءُ شگرانہ ءِ ورد پر جنگ ات ۔ جمال چے سر پدات ۔ پہ
پہرے پرس ات ۔ ''چی زرت''؟ بازارزانیں سودا ہے کت ءُ سئے سد کلدار تئی عزت زرتگ ءُ پیدا کاں ۔

☆☆☆

انسانی بُن ردوم ءِ گاریں پدّ رائی

رجانک: عباس علی زیمی

چہ انوگیں پٹ ءُ پول ءَ پدر بوتگیں انسانی نسل ءِ بن پیر کانی سیالی چہ ایتھوپیا ءَ انت۔ چہ ہے درگیجگ ءَ انسانی نسل ءَ تاریخ سی ہزار سال ساری ءَ روت ءُ سر بیت ءُ چریشی ءَ انسان ءِ بُن ردوم ءِ گاریں کسہ نوک بیت۔

عدیس آبابا ءِ گوریچان ءُ رودراتک ءَ 140 میل پَسِند ءَ ھرتو (Herto) ڈیھ ءِ نزیک ءَ کڈ ءُ کوچ ءَ دومزنیں ءُ یک چکے ءِ کوہنیں ہڈّ ءُ ڈڈر (Fossil) دست کپتگ انت۔ اے نشان (آثار) تاں انوگاں درآرگ بووکیں کوہن تریں انسانی ہڈّ انت ءُ سائنس ءِ زانتکارا یشاناں سک اہمیت دیگا انت۔ چہ ہرتو ءَ دراتکگیں چہ ہے انسانی ڈڈراں اے انگل جنگ بوگا انت کہ اے انسان چہ 154000 (یک لکھ ءُ پنجاہ ءُ چار ہزار) سال ءَ بگر تاں 160000 (یک لکھ ءُ شست ہزار) سالانی نیامجی ءَ بیران بوتگ انت۔ چرے مالومداری ءَ انسانی بن ردوم ءِ ہما حاصیں دور ءُ زمانگ ءِ سرا چمشانک روت ءُ سر بیت کہ آئی ءِ تہا انسان ءِ انوگیں نسل ودی بوتگ ءُ وجود ءَ اتکگ ءُ تیوگیں سرزمین ءَ تالان بوتگ۔

ہے درآرگ ءِ چکاسگ ءُ پٹ ءُ پول ءَ رندا ے گپ ءِ باوری ہم دیما اتکگ کہ انوگیں انسانی نسل ءِ سیالی چہ نِندرتھل انسان (Neanderthal-Man) بزاں ہما انسان کہ گوکو کنگ کنگا رستگ) نہ انت، بلکنہ انسانی نسب ءِ یک دگہ رد ءُ بند ایت۔ انسانی کانپولانی اے سےَ نموگ سال 1997 ءَ نیامجی اواش (Middle Awash) ءِ جاگہ ءُ ہلک ءَ کوچک ءِ شوپچ ءَ دست کپتگ انت کہ اوداتنیگہ ہم پٹ ءُ پول جاری انت۔ اے کوہنیں نشان ءُ آثار انسانی نسل ءِ یک انچیں ٹولی ءِ ئیگ انت کہ آئی ءَ ہوموسیپنس ایڈلٹو (Homo Sapains Edulto، بزاں یکیں وڑا بالغیں انسان) گشنت۔ انسانانی انوگیں نسل ءَ ہوموسیپنس گشنت۔ اے دوئیں نسل چہ یکیں تہر ءَ ہمگرنچ انت۔

ماں برکلے ءَ یونیورسٹی آف کیلیفورنیا ءِ کوہنیں حیاتیات (جناور ءُ پُلّانی علم) ءِ زانتکار ءُ کواس ٹم وہائٹ ہے ٹولی ءِ سروک انت۔ آئی ءَ گشتگ کہ چرے درآرگ اے دیدانک (نظریہ) دیما اتکگ کہ زمین ءِ سرا اولی انسان کدی اتکگ ءُ پدر بوتگ۔ ڈی این اے ءِ چکاس ءَ اے کاملا پدر بوتگ کہ انوگیں انسان ءِ نسل ماں افریقہ ءَ چہ 150,000 ءَ بگرداں 200,000 سال ساری ءَ وجود ءَ اتکگ۔ ہے جاگہ ءُ ہلک ءَ دریائی اسپانی انچیں ہڈّ ءُ ڈڈر ہم دست کپتگ انت کہ ایشانی تہا ہلارکنگ ءِ نشان است انت۔ اے ہم چہ

دورءِ سیالی کن انت۔ چہ یشیءَ اے حبر دیما کیت کہ ہرتوءِ زمانگ ءِ انسان شکارءِ بلد بوتگ انت کہ چوشیں ترسناکیں ءُ بلاہیں جناورانی شکار اش کت کتگ۔ چہ ہے درگیجگ ءِ دست کپتگیں کاپول (Skulls) چہ انوگیں دورءِ انسانانی کاپولاں کمیں مستر انت۔

آثاری زمانگ ءِ درگیجگ ءِ یک حاصیں وڑ آرگن آرگن (Argon Argon) گشگ بیت۔ اے سئے کوہنیں انسانی زمانگ ءِ درگیجگ ءِ ہے وڑءِ رہبند کارمرز کنگ بوتگ کہ چہ یشیءَ سرپدی بے دیما اتکگ کہ اے کہیں انسان 160,000 ءُ 154,000 سال ءِ نیامجیءَ بیران بوتگ انت۔ اے وڑءِ رہبندءِ چہ تابکاریءَ ہما آسگواری (آتش فشانی) پرءِ کوہنیءِ اندازگ جنگ بوتگ۔

چہ کوہنیں نشان بزاں آثاراں رندءِ کوہنیں آثارءِ ڈرماں ایتھوپیاءِ اوموکبش (Omokibish) ءِ جاگہءُ ہلک ءِ دست کپتگ انت۔ چہ یشیءَ سرپدی بے اتک کہ ماں افریقہءِ 160,000 سال ساریءَ ہم انسان جاہ منندءُ آباد بوتگءُ ہے دیدانک ءِ باوری انت کہ انوگیں دورءِ انسان ءِ بندات چہ افریقہءَ بوتگ۔ چہ ہرتو انسانءِ گپ ثابت بیت کہ 130,000 سال ساری چہ افریقہءِ ابیدگہ ہچ ہلکءُ دمگءِ انسان بہ نہ بوتگ۔ ہمیشکا اے حبر بوت کنت کہ انوگیں انسانءِ سیالی یورپءِ نندرتھلءِ نہ انت۔

برکلے ٹولیءِ یک نپرے کلارک ہووِیلءِ گشتگ کہ اے نشانءُ آثار راست انت کہ اے نندرتھل نہ انتءُ چہ یشاں اے حبر دیما کیت کہ انوگیں انسانءِ بن رودی ماں افریقہءَ بوتگ۔

کوہنیں نشانیانی (آثارِ قدیمہ) درگیجگءِ اے اٹکل جنگ بیت کہ انوگیں انسانءِ کارءُ کردءِ وڑءُ رہبندءِ شری ءُ بلدیءِ زرباری افریقہءِ کردءَ ہم بوتگ۔ سائنسءِ زانتکارانی حیالءَ چہ ہرتوءِ دست کپتگیں انسانی کاپولانی آثارءِ اے گپءِ راستی دیما کیت کہ ایشانی شکلءُ دپ دیم مروچیگیں انسانءِ وڑا اتنت۔ چونائیءَ آ کمیں مزن بوتگ انتءُ دپءُ دیم اش پتن اتنتءُ نندرتھل یا چہ یشاں ہم سارکیں دگہ انسانانی دیم پہ دیمی کنگا اے حبر پدر بوتگ کہ اے مروچیگیں انسانانی شکلءُ صورتءِ سکءُ نزیکتر بوتگ انت۔ ہے کہیں انسانی کاپولانی آثار کہ دست کپتگ انت، ایشانی وت مہ وتی سیادءُ وارثیءِ باروا ہم ہچ گشگ نہ بیت۔ بلے چہ پٹءُ پولءِ اندازگ جنگ بیت کہ ہرتو ٹولیءِ گوں شکارکاری زندگوازینگ اتءُ اے مہلوک وشیں آپانی چمگ یا گورمانی نزیکءَ آباد اتنت۔

سائنسءِ زانتکارءُ کواسانی حیالءَ، انوگیں انسانءِ زانشتءِ بن رودم چہ 70000ءَ بگر واں 100,000 سال ساریءَ بوتگ، بلے بن رودیءِ اے کارءُ کردیا عمل بازیں ہزار سالاں ساری بندات بوتگ ات۔

ہے وڑا چرے درگیجگءُ درآرگءَ انسانی بن رودءِ ریکارڈءِ اوشتءُ داشت جاگہءَ راپر کتگءُ اے دیدانکءِ باوری بے ہم پدر کتگ کہ انوگیں انسانءِ بندات چہ افریقہءَ بوتگ۔

☆☆☆

(روتاک جنگ کراچی، سنڈے میگزین 27 جولائی 2003ءِ منتءَ)

درگال

منظور بسمل

پہ اوست ءِ داب دل ءِ گیدی ءَ بہار گشئے
بہشت ءِ تہتگے تالان ہے تو گشت کنئے

چو بی بی بانڈی پُرشتہ توارے جانب ءِ تو
مئے صبر ءِ زید بہ سبزیت باریں چون کنئے

چراگ ءِ پُل نہ بنت دید ءِ مہر میں مستاگ
تو بالوپے ئے چپئے پروانگے ئے رنگ چنئے

مہ بیت گواہ ءِ کپوتاں پہ نود مولے ءَ
من چماں دیستہ کہ تو چے وڑ ءَ زہیر پلئے

من آ نیاں کہ ہماہاں تئی نیاد ءَ پد
منی ودار ودار انت بہ گش چہ شئور کنئے

مَیا مَیا منی نزیک ءَ لٹّ واراں من
مہ سمبہین وتا اے وڑ ءَ کہ داگ دیئے

اے بے وفائیں زمانگ چو تو ءِ من بسمل
وتی زبان ءَ نیائے منی حیال نہ بئے

چو مہ بیت کہ عمر نامہرم بہ بیت
مرگ مئیت ءُ زندگی سرجم بہ بیت

گوات ءِ نیت مہرانی شاہم ءَ
ساہتے ءَ گیش ءُ سہتے کم بہ بیت

سوج ءِ سرسیاہ انت نہ بیت باورکس ءَ
دل پہ درد ءَ واہگی جہندم بہ بیت

مئے دل ءَ نیک ءُ بد ءِ واجہ حدا
مئے دل ءَ ہرکس پہ گیگ ءُ گوم بہ بیت

بار کئی بیت پہ سُبکی ءَ سبک
جیڑگ ءَ دل گندگ ءَ پہ چم بہ بیت

زندگی ءِ چہے ہشک ءُ چہے تر
آ حساب ءَ ہم بہ بیت چو ہم بہ بیت

☆☆☆

غنی پہوال

ذوالجلال ءِ پاکیں راز انت
عشق رب ءِ جند ءِ ساز انت
انسان عمر ءَ سیر نہ کنت بہہ
کترہے ہم مہر ءَ باز انت
مئے وفا ءِ کرن ءِ ہوشام
تاسے آپے ءِ شوہاز انت
تو وتی راہ وت کتگ بند
مئے دل ءِ در پہ تو واز انت
دل مسیت ے دلبرانی
عشق ءِ سجدہ مئے نماز انت
مرگ زند ءِ حرص ءِ آسر
زر تماہ ءِ بے گواز انت
من دپ و دہ کندگاں چو
آ پہ وش اتکے مجاز انت
زلف ءِ تراز مئے شاعری ءِ
ٹلّسانی ٹہل و ناز انت
ترساں جند ءِ ساہگ ءَ چے
مارا دژمن مرچاں باز انت

☆☆☆

پہ حدا مرزی نورخان بزنجو ءِ نام ءَ

علی بخش دشتیاری

زند ءِ بروردانی آسر کہر دراہیں زندگی
بیتگاں چہ لذّتاں بے بہر دراہیں زندگی

من تئی مٹ ءَ نہ گنداں دوست ءُ یار ءُ ہمسفر
ایوک ءُ تہنایاں پمّن زہر دراہیں زندگی

چوں گراں آرام سہتے چون دمے بالا کناں
کپتگ کہ رند ءَ منیگ ءَ شہر دراہیں

سک منا تورت حبر آ پلیں دوستانی وتی
بستگ ات من پہ ہمایاں پہر دراہیں زندگی

چہ وتی بھت ءِ نزوری داں بدیں بیلاں بگر
چارات ءُ چکاس اتگ مس ہرتہر دراہیں زندگی

عیب چہ باسکاں وتی بیتگ ءُ پیدا ک انت علی
ما کتگ مپت ءَ میاری دہر دراہیں زندگی

عباس علی زیمی

سوبے گند ایت مہر ءِ وت چکاس تئ
زند ءَ دنت زند آپے لنٹ ءِ واس تئ
چیر تڑیت عشقے بیکانی تلا !
وہدے سبز ایت نیاد ءِ وہد ءُ پاس تئ
کنت بالاد ءَ ردوم ءِ جاوراں
مہر ءِ امبازی ءِ برپیں آس تئ
پہ وفا ءِ نام ءَ جزمیں سجدہ ءَ
کنت سرا وش اتک جیگ ءِ لاس تئ
گُلّ ءَ کاریت سہر چکیں رنگانی لوٹ
پہ در آیگ نیل ایت بو ءُ باس تئ
راہ گر ایت دوستی پہ پلیں منزل ءَ
دلجم ءُ ایمن کہ بیت ٹپاس تئ
شر تر انت چہ جنت ءِ طہور ءَ، ورگ
پہ وفا سد سالی آپ ءِ تاس تئ
زیمی واہانی گلیں آسر بلیت
کندگے جنت وہدے زند ءِ پاس تئ

☆☆☆

قاسم فرازؔ

تئی نگاہاں یا کہ ماہ ءِ سرا آمین بیت
ما، لواراں ''جاگہ انت'' ہر جاگہ ءَ آمین بیت

کس وتا ہلوت نہ کنت ءُ مارا اے حال ءَ نہ دنت
شپ کجا ایرہت بیت ءُ روچ کجا آمین بیت

تو وتی پُنڈاں چناں کن من وتی واباں دل ءِ
بے ترا است انت چِراگے بے منا آمین بیت

تئی زلفانی تاب ءَ زند ءِ اوہندے سِد یت
کد ''انارک'' رنگ بنت ءُ کد دل ءَ آمین بیت

تبد مئے میراث انت قاسمؔ جل مئے عہدانی نشان
کیچ ہر [illegible] ءَ ہمیش انت ہر وڑ ءَ آمین بیت

☆☆☆

مجید عاجز

چراغ ءِ گپ ءَ مہ جن کہ روچ انت
چوارس ءِ ترمپ ءَ مزن کہ روچ انت

دل ءُ نگاہ ءِ دو روچی سنگت
کنے نوں ہرچی بکن کہ روچ انت

شپ انت زلفانی ساہگ ءِ غم
سباہ ءِ سہریں بدن کہ روچ انت

دگہ گوں کس ءَ مہ گش اے گپ ءَ
شپ انت پہ تو پہ من کہ روچ انت

ما رژن ءِ زلفاں گوں مانگیشاں
مئے زیبلک ءِ وطن کہ روچ انت

تئی من دست ءِ دلاہاں عاجز
بلے نوں ہچی مہ کن کہ روچ انت

قاضی بشیر احمد

روچ درکیت چداں روت قہریگیں شپ ءَ کاریت
پل گنجیں سباہ پما وتی دستاں شہاریت

چم سرگیں بیگاہ ءِ ، لنٹ پن سباہانی
وشبواں سمین ملّیت ملگوراں بہ آتاریت

نیادیگ نہ کنت سیادی سودا مہ جن مہرانی
اے تیر دل ءَ وارتگ کئے ٹپاں دل ءِ چاریت

یاتانی گلیں مَینا چو لوٹیت کہ در بیاباں
زر بندیں کبس لرزیت ہمراہے دگہ ماریت

سر گیپت چہ دل ءَ گپے مہمان بیت لنٹانی
وہدے چہ دپ ءَ درکیت نیک ءَ را حدا بیاریت

☆☆☆

حدا مرزی پیر بخش پیرآل

کشانیں زند ءِ سکّیاں کئے بڈ ءُ بار بیت
دائم ماں زلم ءِ سیاہیاں گمسار ءُ گار بیت

روچے سرپیت چو آسمی ٹپل ءَ دل ءِ مراد
روچے اے آس ءُ انگریں ڈکّال بہار بیت

جمبور بیت ہمک کش ءَ وت واجہی ءِ آس
ہر چنت کہ شپ غلامی ءِ سیاہ ءُ تہار بیت

زلم ءِ ہمک نشانی ءَ ملیت پتار دنت
مہر ءُ وفا ءُ واہگ ءِ توپان ءُ ہار بیت

جلکس ایت جہان ءِ کنڈ کنڈ ہر بزگ ءِ توار
سرداری ءِ نشان ماں حاکاں ہوار بیت

☆☆☆

داؤد دانش

تن ءِ بالاد ءِ سرا من کہ شمشنگ ارواہ
آپ ءِ آدینک ءَ مہ چار، واب ءِ مسافر تہنا

شپ وتا انچو مہ نزّآر کہ مہ گنداں واہے
روچ ءَ امبازیت پداوہدے کبندیں دریا(۱)

چم بے وانگیں سفر، گار ماں انارکاں بیتیں
زلف ءِ تامور ءَ نہ بالیت داں چراگے دنیا

زند ءِ بودشت ءَ اگاں راست ءِ کنگّاں داریں
مارا بے موت ءَ کش ایت کتّے بگندے دوزواہ

''آس بالاد'' ءِ تب ءُ چاڑ ءَ بزانتیں دانش
''کندنیں ساہ'' نہ کشتیں وتی، ازم ءَ گمراہ

☆☆☆

(۱) کبندیں دریا: گٹیں دریا

بشیر بیتاب

عشق پلگار نہ بیت بے مہر ءَ
سربتگ سار نہ بیت بے مہر ءَ
زلف آتار نہ کنت وشبواں
جیگ جالار نہ بیت بے مہر ءَ
سرگوں قارون ءَ بہ بیت سر پہ سر
دل کہ ہزگار نہ بیت بے مہر ءَ
تو چو فرہاد ءَ بہ دِرّ مات کوہاں
شیر سر بار نہ بیت بے مہر ءَ
داگ شہداد مہ دنت کہ ، عومر
مہنو ءِ یار نہ بیت بے مہر ءَ
چاکر ءَ چوش بزانتیں دریکت
ہانی بیگار نہ بیت بے مہر ءَ
بیا ءُ بے ساریں بشیؔر ءَ بر گوں
اے اِدا سار نہ بیت بے مہر ءَ

☆☆☆

غلام حسین زدگ

ہما توئے ، ہما من ، ہمائیں کوہ ءِ مراد
گناہ انت مئیگ ءُ تئی بے گناہیں کوہ ءِ مراد

نہ گنداں لہتیں شپ انت پُلگد ءَ ماں چوگان ءَ
نزاناں گوں کئے ءَ گوں نارزائیں کوہ ءِ مراد

منا تو نیل ئے دمانے من نز کناں چماں
نزاناں باریں ترا چے دل ءَ انت کوہ ءِ مراد

منی نصیب ءِ اگاں چم چہ گوانزگ ءَ گُو رانت
بلئے تئی حاک ءِ تشنے ہم دوائیں کوہ ءِ مراد

مہ ترس تو شیریں دوگُرم چہ نہرّ اں کیچ کور ءِ
تئی کہ دیدگیں پشت ءُ پناہیں کوہ ءِ مراد

زدگؔ پہ نیاد ءَ تئی چہ کجا تاں پند اتگگ
گشئے تو انگہ زدگؔ بے وفائیں کوہ ءِ مراد

ڈولی بیگ

وش حالیں گوں وش حالاں وش حال نہ بیت دنیا
تہنا پہ منی جون ءَ جنجال نہ بیت دنیا

آ پنت کہ پہ تو پنت انت آ پنتاں نہ زیرئے تو
آ رنگ ءَ کہ تو لوٹئے آ چال نہ بیت دنیا

کوش ءَ گوں کلوہ بنداں نوداں گوں سلاماں تئی
تو گم مہ کن درداںگ ربال نہ بیت دنیا

من زید ءِ ہزیں مرگ ءَ بدحالی ءِ آماچاں
پڑّاں کہ منی پاچیت وت بال نہ بیت دنیا

قہر انت پہ منا قہر انت، طوفان، پہ من طوفان
منی عشق ءِ زر ءِ چولاں بندال نہ بیت دنیا

واز مندگ ءُ اوستیگاں من جند ءِ گر ءُ دار ءَ
واز مندگ ءُ اوستیگاں سھنبال نہ بیت دنیا

ہر کس کہ ترا مرچاں ابدال گوشیت ڈولی
ابدالاں شماراں من ابدال نہ بیت دنیا

خالد ارس

مہر ءِ پاکیں شیرکنی ءَ کئے نہ بخشائیت دل ءَ
بیدئے مہر ءَ ناتوام انت زندگانی سرجم ءَ

تو وَ درور ماہ ءِ پُلیں، کلکشان ءِ جنت ءِ
ہچ نہ گنداں زندمان ءَ تئی لقا ءِ دروشم ءَ

بلکیں دیدگ شُشتگاں مئے درد ءِ آپ ءِ زمزم ءَ!
ہرچی ءَ را پاک گند انت ہر کس ءَ را دلسپاہ

موج ءُ مستی ءِ دیار ءَ شیرکنیں امبازاں گوں
مئے دل ءَ را دائمی ءَ گوں وتی زرد ءَ پتا!

مہر ءِ درگاہیں بہار ءِ زند شر تو زانتگ ات
یکبرے تو سرجمی ءَ دل بداتیں خالد

☆☆☆

اشرف آزاد

ارس ئے گلاب ءِ پل ئے غم ئے ترا نگے اگاں
دیدار ءِ تئی حیال ءَ شپ ءُ روچ تلوساں
شیشگ شراب ءِ دست ءَ لکشت ءُ نشہ نہ پرشت
وہدے منی اے چم تئی چماں ڈک اتاں
عمر ءِ حساب داشتگ وتی کدہ ءِ سرا
ترپے شراب ءِ نمب نہ کپتگ مئے دیدگاں
عشق ءِ فقیر ءِ کڈک ءَ داباں گوں سر بگر
کنتگ تئی رہسر ءِ گوں مچاچاں من رُپتگاں
سر گپتگاں من وہدے راہ ءَ تئی میتگ ءِ
دوگام پش نہ کپتگ بلے من نہ رستگاں
بچکند اتگ سباہ ءِ نوداں دگہ وڑے
تو گوں تلاہیں شک ءَ ملگور رستگاں
شعرے من سمبہیناں نودے تئی چادر ءَ
روچ ءِ گشان ءَ بندئے اگاں تو اے سرشپاں
اشرف منا جنکے ءَ زی چوش گشتگ ات
تو بے منا نہ بے ءُ من بے ترا نہ باں

☆☆☆

فرہاد انجم

عہد ءِ زوراکاں بچکلے برز تر ئے
سنگ بکش ئے دست ءِ پلاں پچ گر ئے
اریموش انت عشق چو دریاے ءَ
کئے نہ سکیت ترندیں لبزاں شاعر ءِ
ہر کس ءَ گنداں چو ریک ءَ شنگ اتگ
زندگی رنگ ءَ انت مرچاں جنتر ءِ
تئی گلگ ترپے کہ چماں بار دنت
عکس ءَ کشیت دامن ءَ نیلیں زر ءِ
تئی جتائی ءَ منی سر پر نہ بیت
تو چہ چماں دور ءُ ارساں زاہر ءِ
نوجوانی تئی کہ تاکے پلے ءِ
آپ لکیت کاگد ءِ ڈول ءَ دِر ئے
دُور منزل دل کسان فرہاد تئی
باتن ءَ سرکش کہ وہدے سرگر ئے

☆☆☆

خالد قاضی

اتلگیں پاداں مرو ، زند ءِ وشگامیں گلوہ
مارا زہیراں گوں مہ جن ، وہد ءِ ہژامیں گلوہ

ما ہوں یک شعرے تئی پتر ءَ گون کتگ
زگریں لبزانی رد ءَ ، درد ءُ آرامیں گلوہ

بیا کہ ارمان منی ڈنسراں در پہ در انت
بیا کہ گرمانی جل انت زرد ءِ ہوشامیں گلوہ

مارا ریمپین ءُ بلے سر بہ کن حالاں دل ءِ
ہمبل ءُ بیلاں منی کام ءُ ناکامیں گلوہ

جی ہمک دور ءِ دوئیں جاراں دلگوش بکن!
خالدؔ وشنامیں گلوہ ، یا کہ بنّامیں گلوہ

☆☆☆

خالد موسیٰ

وشی دنیا ءِ چیا فکر ءُ خیال ءَ نیاہ انت
تراںگ ءُ زہیر منی موجیں دل ءَ برجاہ انت

واب ءُ ایسار نئیت دیدگ ءِ ہنکین ءَ چیا
قاتلیں شپ ءَ مدام چیر ءَ سر ءِ سرجاہ انت

بہہ نہ بیتگ ، دل ءَ چوں مرچی شراب ءِ ٹُل انت
گوستگیں وہد حدامرزی ءُ دور بیگواہ انت

دوست ءُ بیلانی زہیر انت ماں دل ءَ ساہیل انت
سہب ءُ بیگاہ ءَ منا چونیں ہنر پرما انت

در نہ کپتاں چہ وتی ہلک ءَ دل ءِ وشی من
الما اے منی بحت ءِ ءُ نصیب ءِ راہ انت

ناحُدا بزگیں شاعر تو ، بہ چکاس وتا
گوہریں ارس گناہانی زر ءُ دریا انت

رحیم مہر

تئ ودار ءِ ماہکانیں ساہگاں
من وتی تن ءَ را دریایے کناں
تئ نیاد ءِ کیف زند ءِ مُدی انت
ایوکی ءِ گوئنگیں آس ءَ سچاں
گُرنچ بہ دئے مارا گشان ءِ دامن ءَ
سرگرئے تو وہدے دیریں ہلکواں
دل کدی چو موم ءِ پیم ءَ آپ بیت
دوری ءِ تئ ارس چماں مہتلاں
زنداں چو وشبوئیں پل ءَ زرینت
تئ زہیرانی زبادیں مولماں
تئ وفا ءِ عہد کوہ ءَ مہکم انت
جی تئ مہرانی وشیں نوبتاں
درلگوشاں جانگ ءَ کوہنیں ءَ مہر
زندگی ءَ نوکیں معنایے دیاں

☆☆☆

رفیق راہی

گواچن ءَ سوگے تئ جتائی گپ
ذرینی ئیں شار ءَ بیگہ ءَ در کپ

عمرے ءَ سجدگ تئ بہشتیں در
ہچ نہ دات زندوں وشیانی نپ

نیم شپی پاساں آ کبت بے واب
سک تپرشک شانیت آزگیں اے ٹپ

مئے نصیب ءَ ات شبرہی ساہیل
تئ متاچانی کجلیں سیہ شپ

سارت پاشار ایت امبوئیں تل بوم
تو رفیق چماں ارس ءُ حون مہ شلپ !

☆☆☆

حفیظ رؤف

دائمی ٹپّانی سوزاں پش کپنت
زلف پہ بے ساہگی ءَ دور بنت

دست ہالیگ نشتگیں حیرانگی
مارگانی چجّیاں ہچّی نہ منت

بے ترا ہر چیز مرکانی زد ءَ
پیشگاہ ءِ تاک اوں بے برمش ات انت

پنڈگ ءِ دستانی ہالیگ انت بساط
لوٹگ ءَ نہ ہرچی زور ءَ پچگرانت

دروگ سازاں جند ءِ تاوان ءَ وتی
ہر دو پہ جند ءَ وتیگا کنّت انت

کد حفیظ درکائین ئے واباں وتی
گپ جنیں تہ گپ گپ ءَ کسّہ انت

☆☆☆

گل محمد وفا ءِ نام ءَ

خالق ارمان

زمین ءِ چوٗل کہ ارواہ ءِ دامن ءَ سر بنت
تئی یات ءِ سنگ ہما راہ ءِ دامن ءَ سر بنت
تہاریں سہب ءِ مسافر کہ روک بیت سفر ءَ
شپ ءِ حیال داں بیگاہ ءِ دامن ءَ سر بنت
اے حون ارسیں نگاہ ءِ گدان بُن گپتگ
قدم نہ زاناں کجام جاہ ءِ دامن ءَ سر نہ بنت
تو اچ ما دیرشت ئے راستے ،انگہ دیر نئے
مئے شعر بلکیں تئی آہ ءِ دامن ءَ سر بنت
پدا روَ انت مسافر چہ اتلگیں راہ ءَ
چو بالی مرغ ہما شاہ ءِ دامن ءَ سر بنت
وفا ءِ درد کے ءَ گون نہ انت یک حال ءَ
وفا ءِ غم درہیں دنیا ءِ دامن ءَ سر بنت
اے موتکیں گال تئی ارمان گوں کوش ءِ ہمسفراں
چو یات ءِ وشبو ءَ ہمراہ ءِ دامن ءَ سر بنت

☆☆☆

یونس نصیر

یکے ءِ بلکیں آ ، بلے باز ءَ پو نہ بیت
سمل ءِ نازرکیں تب ءِ راز ءَ پو نہ بیت
آ ، کہ کبرگانی لڈگ ءِ سودا ءَ جن انت
بنت زبہرزانت ءَ فکر ءِ جماز ءَ پو نہ بنت
من ہمے ٹک ءَ نشتگ ءُ چارکنڈ گول اتگ
اے منی سنگت چیریں شوہاز ءَ پو نہ بنت
اے بلوچانی متکیں باندات ءِ چراگ
فاضل ءِ شعر ءَ ، فیضک ءِ ساز ءَ پو نہ بنت
مرد مڑایانی چوں شناس للاہ ءَ کن انت
زال سنگینیں چو کہ گراناز ءَ پو نہ بنت
اے منی راج ءِ شاعرانت نام ءِ گڑنگ انت
دوست ءِ تہروز ءَ ، دژمن ءِ ناز ءَ پو نہ بنت
وت گلائی ءِ نشتگ انت واجہ ساہگ ءَ
کہ ہمیشکہ ہچ سوچکیں پیاز ءَ پو نہ بنت
یونس انت یکے ءُ دگہ لہتیں مردم انت
اے شرابی انت ہچ کدی واز ءَ پو نہ بنت

☆☆☆

فضل وفا

ودار ءِ آس نہ مرتگ تئی واہگ ءِ کشک ءَ
کجام دیما بچاراں تئی آہگ ءِ کشک ءَ

وتی نگاہ ءِ تب ءِ موسم ءَ بدل کن بیا
منارا شوں نداتگ تئی میتگ ءِ کشک ءَ

زریت مدت یے بیگواہ انت دیدگانی چراگ
تہار لنج اپتکیں اے شاہ دگ ءِ کشک ءَ

دل ءِ تماہ منا دست گراں من پیدا کاں
تئی وفا ءِ تب ءِ زلف ءِ ساہگ ءِ کشک ءَ

اے زندگی ءَ فضل گوں کے ءَ وفا کرتگ
ودار ءِ دروگیں چیا تو چو پانگ ءِ کشک ءَ

☆☆☆

صادق رہچار

دُناں آ تار کتگ بازار مروچی
کئے ءَ باریں کتگ رہ گار مروچی

بلوریں کدہ ءُ کیفاں حبر نیست
کتگ کئی دیدگاں بے سار مروچی

دو روچیں زندگی باندا نہ مانیت
مکن موجیں دل ءَ آزار مروچی

ثواب ءَ مہر ءِ معراج ءِ ثواب ءَ
کتگ مہگونگ ءِ دیدار مروچی

حیالانی پدانک آسمان ءَ بندئے
سرءِ ہوش تئ شتگ رہچار مروچی

☆☆☆

جی ایم وارث

دائم تو گشے اناں ہرچی کہ من گشاں
چولانی داب ءَ زرد ءِ ارمان مئے پرشاں
ہرکس پہ رنگ ءُ دابے بیران بیت ادا
من دلجماں منارا تئ درد ءُ گم کشاں
زاناں مئے گنوکی ءِ احوال نہ رست ترا
تو نوکی پرس ئے حال ءَ قرنے بیت من پُچشاں
امروز ءِ تہلیں گپاں بوئیگ مکن وتا
اے ہیلہ انت جہان ءِ ہرچی کنے گشاں
من مرتاں، جزماں قبر ءَ تئ ترانگ ءَ کپاں
اگاں میت ءَ گلابیں وشبو منی مشاں
زرگوات ءُ کوش وارث گموار اتاں منی..
اوست ءِ منی چراگ ءَ مرچاں ہے کشاں

☆☆☆

محب۔کیچ

شوقیں تلاہ ءِ ہارے مندریکے راڈوے
ایکڑ بہا کتہ ما زرتہ پراڈوے
حاک ءَ پہ جہہ متنداں حقے ادا کتہ
پانزدہ قدم زمین ءَ مرتہ پراڈوے
اللہ مئے گلزمین ءَ آباد ءُ سبز بہ کنت
داتہ کہ ہچ نہ داتہ برتہ پراڈوے
ڈروگیں ترقیانی راستیں نشانی انت
حرگاڑی ایں حیال ءِ چرت ءَ پراڈوے
ما عشق ءِ گوادر ءِ دل ءِ ریکانی عاشقیں
ما درد ءِ ٹالکی وتی کرتہ پراڈوے

اسماعیل ابرار

ہچبر من چوشیں پیسر ءَ کار نزانتگ
سوج داتگ منا تو بلے یار نزانتگ
من تہنا ترا گنداں دگہ بلک ءِ تہا نیست
تئی ڈول ءَ کس ءَ مہرانی پیار نزانتگ
گوں گوہریں لبزاں منی نام بشتگ
در برت نہ کرتگ تئی گور ءِ ہار نزانتگ
تو متلبے پہ راہسراں چیر گپتگ مدام دوست
تئی پچاہ نیاورتگ من سر ءِ شار نزانتگ
ہوً ! اتکگاں روچے ہزار رند ءَ من مہرل
بلے اپسوز تئی مہر ءِ دربار نزانتگ
منی ڈولیں دگہ دنیا ءَ پہوال مباتیں
چیڑینت نہ کرتگ تئی دل ءِ تار نزانتگ
عشق ءَ کتگ سر بزّ منی دوشی چو ابرار
من لوگ ءِ تئی راہ کتگ گار نزانتگ

☆☆☆

حفیظ شاکر

آزمان ءِ ساہگ ءَ کہ استالے چیر بیت
سر ریچ مستیانی زگر ءَ پنیر بیت
اے زامریں چناں ءِ ساہگ کہ موتک کن انت
زید ءَ بیا کہ شانتل منچیں کہیر بیت
ورنائی چاڑ انچیں موجانی مستیاں بارت
اشکند واگہے بیت ترانگ کہ تیر بیت
کئے زانت عطا ءِ پگر ءَ کئے بیت کریم ءِ پیم ءَ
روچے بہ بیت منظور روچے منیر بیت
رنگراہے ءِ تہا نوں زاناں کپ ئے حفیظ
مہر ءِ فقیرے ءَ پہ بخت ءِ لکیر بیت

شوکت ڈگارانی

تئی حسن ءِ حاکمی منا چے چے نہ دات کنت
بچکندگے تئی منا وہدے گلات کنت

مرچی گشئے خماریں حیالانی دیدگے
مئے عاشقیں گنوکی ءِ بازار ءَ یات کنت

بُوے نہ جنت مہپر ءِ عشق ءِ مسافر ءَ
اے پیمیں بے ریا تئی بازار ءِ گوات کنت

تئی دیدگ ءِ خماریں ہمے جلوہ ءَ زراں
عشق ءِ جہان ءَ مارا کہ است ءُ حیات کنت

دلماتگ انت قلم پہ تو شعر ءِ نویسگ ءَ
تئی شوکت ءَ نہ زاناں کہ چے پرتو شات کنت

☆☆☆

محمد بخش دوست

بل منارا من کہ واباں آزمان ءِ ساہگ ءَ
زی منا سوتکہ لوار ءَ تئی گشان ءِ ساہگ ءَ

بے گم ءُ رنج ءَ نہ بیت انت امروز ءِ زندگی
ہر روڑ ءَ اے عمر ءَ گوازین جہان ءِ ساہگ ءَ

انگتہ سرپد نباں تو دات منا عمر ءِ ودار
چنت وہد ءَ دل سہڑ ینت جی ءُ جان ءِ ساہگ ءَ

چہ دل ءَ من در کتگ ''اُف'' منی ہوش ءَ بچار
ایر کتہ اے راز من ، تئی زبان ءِ ساہگ ءَ

بخش وتا تو چوں رسین ئے باریں مہر ءِ منزل ءَ
ٹُن ءَ ساہ ءَ نوں رسیتگ آپ دان ءِ ساہگ ءَ

☆☆☆

عبدالرؤف محبوب

منی زند عذاب انت دگے رنگے ءَ
گشئے دنیا واب انت دگے رنگے ءَ
زہیرواریں چماں خمار ایر کاینت
ہَو دست ءَ شراب انت دگے رنگے ءَ
روچ ءَ را ماہ ءَ دگے رژن ے بکشات
شپ ءِ بال گراب انت دگے رنگے ءَ
بہ پرس حال ءَ مرچی پدا مجنیں
امل ٹہل ءُ داب انت دگے رنگے ءَ
نہ دیستگ تو محبوب وتی چماں عصمت
گشنت لاجواب انت دگے رنگے ءَ

☆☆☆

پلپیں بلوچستان ءِ نام ءَ

نادل دشتی

چم کور ءُ زبان گنگ انت اے وہد ءِ گریبانی
اے زند ءِ شپیں راہ ءَ پادمالاں امیرانی
او پلپیں وتن ماتیں ، او پلپیں وتن ماتیں
تو علم ءَ بہ چار مرچی ، دیم چیریں کتابانی
نیستیں آ توار مرچی ، پہ حق ءَ بلوچ راج ءِ
گشنت محشر ءِ راہ ءَ ، اے حقیں بلوچانی
پہ حق ءَ وتی مرچی ، یک مشت ءُ بے ہور
راج کے برو دیم ءَ آ پلپیں گلابانی
لبز لبز ءَ گشیت نادل پہ پلپیں بلوچستان
اے زرد منی سوئیت چو تار ءَ سروزانی

☆☆☆

شعیب شاداب

چو فرہاد ءَ صدائے دیر کشّاں
من کوہ ءِ سینگ ءَ چہ شیر کشّاں
عذابیں دل کجا زوریت پناہے
تئی چم چو کمان ءَ تیر کشّاں
پدا زوراں دل ءَ مئے ڈیہہ ءِ مولم
سیاہ ءَ کوش ءَ گوں تئی گیر کشّاں
ہما کہ چہ "تئی" ستک ءَ نا ایتاں
سرا پہ بے ریائیں پیر کشّاں
من امبازاں گشے سرباں بہشت ءَ
عجب بُوہے دپ ءِ تئی ہیر کشّاں
جبین ءَ دوزہ ءِ مستاگ سر بیت
دل ءِ گُواش ءَ غمانی بیر کشّاں
وتی زوراکیں کردانی میار ءَ
شعیبؔ ءَ میتگ ءَ چہ میر کشّاں

☆☆☆

نصیر شاہین

من کپاں وہدے تئی بلے یات ءَ
غم منا مان بنداں ترندیں شہمات ءَ
قاصد ءَ بل کہ راز مئے پدر بیت
کاگد ءَ گون کن گوں ہلک ءِ سرگوات ءَ
دات نہ کت تو کہ یک بُجے گنگیں
آ منوں کہ من دل ترا داتہ
یا حدا حیر مئے وت بہ کن شاگ ءِ
ساوڑاں سبزیں کہ تیاب وارتہ
چم خمار ہلک ءَ تئی ہنگئے نشتوں
پر چیا نیتک ئے دروت ءُ دروہبات ءَ
یل مہ کن ہچبر تو منا شینگلؔ
نوں نصیرؔ کپتگ عشق ءِ کورچات ءَ

☆☆☆

ایوب امانؔ

سمّل ءِ دست گوں ہنیاں نکشاں
من وتی دوئیں دیدگاں بکشاں
کت زوگ مارا مٹیل ءِ چماں
ماہ ءُ استال ءُ کلکشان درپشاں
رہسراں مہر ءِ شانک بدئے چماں
واہگاں زہر گوں کچلیں بنگاں
مشکلیں بیاہاں من دو بر سمّل
پاہو ءَ مہر ءِ درتنگ ءُ چنگاں
پیر کتگ مارا تئی غماں ایوبؔ
تو نیائے داں چم منی نزّاں

بشیر شہزاد

اے شپی شام ءَ تئی نام ءَ کناں
کمکے نمب زرد ءِ ہوشام ءَ کناں

چہ زمانہ ءِ بہ رکاں نیت ءَ
ہمسفر زند ءِ کپوت گام ءَ کناں

دل ہما سہتاں منی تاہیر گپت
من آیات گیشتر گل اندام ءَ کناں

آ کہ آہانی دل ءَ نیستیں وفا
نیمون ءَ پہ تژن ءُ بہتام ءَ کناں

فرضاں واناں سرشپ ءَ پشت ءِ امام
تہجداں بل کہ من بام ءَ کناں

بیا دوئیں پہ ہم تپاکی دلربا
بے بھت ءَ پلانی ہزام ءَ کناں

ماں فلسطین ءَ نہ دیستگ تئی بدل
نوں من دیما مصر ءُ شام ءَ کناں

پنڈتے ءَ گوشت منا بیانے اکس
دین ءَ مئے شرتگ ءَ تئی نام ءَ کناں

تو بکن سجدہ وتی مہکونگ ءَ
بل منا رام رام وتی رام ءَ کناں

تئی انار رنگیں انارکانی وڑا
من بشیر شہزاد ءِ انجام ءَ کناں

☆☆☆

خالد عثمان

مارا زرباری زرءِ چول ءِ توارءَ گپتگ
کہ دل ہما ترانگ ءِ تہلی ءِ ملارءَ گپتگ

سئیل بگاہ ءِ بہ بیت یا کہ سباہ ءِ سارتیں
عشق پا دینک ءِ تئی نقشیں ندارہ گپتگ

من گل ءَ بال کہ یک ساعتے وشیں چمن
تو کہ پیداک ءَ تئی حال ءَ ہزارءَ گپتگ

عمرءَ گوازیناں کہ ہچ مہرءُ محبت نہ رسیت
زندکوردیم انت منی مرگ ءِ تہارءَ گپتگ

سربتگ کشک کجام منزل ءِ راہ ءَ درکئیت
شارءِ دامن اوں تئی کنگ ءُ دارءَ گپتگ

پتوار مانی ایں روچانی ودارانت خالدؔ
دوست شادان انت تئی آہگ ءِ جارءَ گپتگ

☆☆☆

مدیم مہر

یا خدا چونیں شہرے مئے سر پہ نہ بیت
نے گلابے رسیت نے شرابے رسیت

زندگی ءِ دگہ چے متاہ ءُ غرض
روچے ارسے شلیت روچے پلّے سز بیت

کمکے تو بہ جلّ ! پلگدیں او پری
تو کہ وہدے روئے مئے اے دیوان پرشیت

وہدے درکئیت تئی ترانگ ءِ برفیں روچ
مئے تپابیں دل ءِ لہڑیں پاہار ہُشیت

مارا بارت گوں وتا واہگ ءِ جنّت ءَ
تئی گشان ءِ کہ وہدے ستارہ چمیت

جزماں شادان بیت دل زہیریں مدیمؔ!
لال کئیت انت دلی مارا گپے گشیت

☆☆☆

علی صابر

عمرے بباداتگ وتی ماکاپرانی ساہگ ءَ
بیابکن مارا وتی نوں مہپرانی ساہگ ءَ

من ہمازگوں منی ہوردی شگ بے ساہگی
تو ہمازہگ ءَ تئی رُستگ کسانی ساہگ ءَ

سوتگگ ترازاناں بندسوچیں لواراں چاکرتی
منت ءُ زاری کناں بیااو پلانی ساہگ ءَ

منت ءُ زاری کناں انگت بلے رازی نہ بیت
دلبرانی ، دلبری ءَ پہ گلانی ساہگ ءَ

کے گشیت زندوں ہزینگگ تہلی ءُ جوراں غم ءِ
لذتے بکشاتگ زند ءَ تئی گمانی ساہگ ءَ

☆☆☆

نادل راج

بے مریدیں چاکرانی پلپیں حانی ساہگ ءَ
شنگیں شار ءَ ہچ ءُ تابیں مہپرانی ساہگ ءَ

زوراں کچکول ءُ عصاء ءَ پہ تئی ہلک ءَ باں گسر
بلکیں سرباں واہگانی چیروکانی ساہگ ءَ

کہریں امروز! تو بچکاس سد ہزار رند ءَ منا
گندے ہر وہد ءَ منارا بیوسانی ساہگ ءَ

پیشی وہد ءَ تو منارا ہچ نہ لیک ات مردمے
گل مہ بو کہ نوں نہ ننداں تئی پلانی ساہگ ءَ

من تراوش اتک کناں بیست ءُ یکمی صدی
دست بگر مارا ببر گوں عاقلانی ساہگ ءَ

یل بدےحسکیں دیارے ہچ ترارانپ نہ بیت
پادا نادلؔ سر بگر چہ جورکانی ساہگ ءَ

☆☆☆

نبی بخش غریب

دل منی اومان کنت انت سر شپ ءَ
واب حرام انت دیدگاناں ہر شپ ءَ

من تئی عشق ءِ فقیراں ماہ لقاء
پہ تئی شوہاز ءَ بوتاں در شپ ءَ

بلئ منارا کہ رواں ہلک ءَ گل ءِ
آ گلیں انجیر بنت انت بر شپ ءَ

یک دمانے ءَ مہ گنداں من ترا
دل گشیت جوریں شراباں بُور شپ ءَ

مس غریبؔ آں شعر پر بنداں پتو
چو کہ بوہاں شنگ کنت امبر شپ ءَ

☆☆☆

ریاض یات

وہدے کہ منا مہر ءِ ہوشام دل ءَ بیت
تئی دردمنی سگکیں ارواہ ءِ کش ءَ بیت

نیاے تو منی واہگ ءِ جنت اوں دمانے
چماناں قرار چون گڑا بید ءِ ترا بیت

کائے گوں زہیراں تو منی درد ءِ گیاب ءَ
ایمان ءِ منی ستر تئی نام ءَ فدا انت

پروش ئے تو دل ءِ واہگ ءُ سودا ءَ وفا ءِ
امروز منی سگکیں گیابان ءِ وڑا بیت

مرچی گوں تب ءَ پرشتگیں ویران ریاض یے
یکردے بکندئے اے تئی دستانی دل ءَ بیت

☆☆☆

آر بی ملّا

زمین ءُ آسمان ءِ جیگ ءَ تل کن
بکند انچو جہان ءِ ارساں شل کن

ہما ہند ءِ شوہاز ءَ عمرے گوستگ
مروچی دل گشیت آ شہر ءَ یل کن

وتی ریپینگ ءَ تئی گم کہ کنز انت
گڑا چو نند شراب ءِ تاساں بل کن

منا گنج انت ترا تئی رست منزل
گنوکاں من ''منی'' گپ ءَ تو یل کن

ترا پہ اے جہاں پل ءَ نہ ریچیت
دل ءَ گوں کنڈگاں ملاّ تو گل کن

☆☆☆

سلیم سلام

پتا تگ دل غم ءِ یات ءَ دو روچ انت
نہ دیستگ من پری ذات ءَ دو روچ انت

نہ گواہیت آپ دل ءِ کانیگ حسک انت
جنگ من واہگ ءِ چات ءَ دو روچ انت

بکندئے ماہے بیت تو دیم داتگ
منا رستگ تئی سوگات ءَ دو روچ انت

بزان کہ موسم ءِ نیت حراب انت
نہ کشیت بیگہ ءِ گوات ءَ دو روچ انت

مدئے تو حال سلیم کس ءَ اے راز ءِ
ترا من دل وتی داتہ دو روچ انت

☆☆☆

عبداللہ راہی

سباہ ءِ کوش ءِ پجّیگ ءِ گلا اِنت
جنک بے گتب ءُ مندریگ ءِ گلا اِنت

شپانی لاڑکی پہک ءَ در ءَ انت
کہ وشبو زلف ءِ بندیگ ءِ گلا اِنت

چنکت ءُ ہورتیں جالار ءُ تناباں
گوں ٹہل ءُ ڈنکیں جیگ ءِ گلا اِنت

شلیکاں دست ءِ مچّاں ، کانچ ءِ چوڑی
کہ بانک رنگ ءُ ہنیگ ءِ گلا انت

نہ مئے نام ءَ ئے گیپت ننیکہ شراب ءِ
نہ راہی پہکا تبلیگ ءِ گلا انت

☆☆☆

سعید ساگر

یکیں دل ءَ دو جاگہہ شریداری نیم بیت
دردانی عاقبت گوں وپاداری نیم بیت

اے توبہ کاریں چماں گلاتگ جوانی ءَ
مرچی حدا ءِ بندہ گنہگاری نیم بیت

چہ واب ءَ بست کنت ءُ لتاریت دیدگاں
جان کشّی پیچ کن چماں حیاداری نیم بیت

باپشت ءَ لال نشتگ ءُ بیرانیں دژمن ءِ
گوں من زبان ءِ تہنا تلبداری نیم بیت

شاگل گل انت چچو سعید ءِ بشانگ ءَ
میراث ءِ واہگانی مئے رازداری نیم بیت

☆☆☆

رفیق رحمان ءِ نام ءَ

ابراہیم معیار

تئی درداں دل اوں ٹپیگ ءُ چہر کت
وتارا تربت شہر ءَ چہ در کت

اے میتگ بے ترا انچو اہیکیں
ترا مرگ ءَ وتی دوست ہمسفر کت

حیال ءِ مرکبیں بور ءَ سواراں
نہ گنداں بے ترا چماں سفر کت

تئی عکس ءَ من نندان گپ کناں گوں
ہمک ڈولیں ادا کار ءُ ہنر کت

معیار تئی کاگد ءَ چاریت ءُ گریویت
منی ارسانی تژمپاں کاگد تر کت

☆☆☆

شبیر حیدر

چونیں عذابیں روچ گوزانت انت سرا منی
تئی یات چہ دل ءَ یک دمان یے گسر نہ بیت
کیت انت، مدام اے روچ منی عرش ءِ ساہگ ءَ
شپ پہ ودار گوست انت تئی حال سر نہ بیت
ادا دوست ، دوست بنت پہ وتی متلب ءِ پدا
ادا کس ، کسّی حق ءَ دل ءَ ہمسفر نہ بیت
چو شیشگ ءَ بہ چار کہ نازرک ءِ پرشگ ءِ
اَے دل ! تی دست ءَ ہچ منی کارشر نہ بیت
تئی مہر ءِ برکت انت منا ہر کس گشیت ہے
یلدے شبّیر ءَ مرچاں شبّیر ءِ حبر نہ بیت

☆☆☆

ساجد ثناء

حسن ءِ تئی بادشاہی باز ءِ دل ءَ را سوچیت
گرانیں تئی جتائی باز ءِ دل ءَ را سوچیت
اف تو مہ شنگیں سیاہیں بیکاں وتی مہ شنگیں
ماہ چاردہ ءِ دراہی باز ءِ دل ءَ را سوچیت
چکاں ترا ہزار رند داراں وتی دل ءَ من
انچیں تئی ورنائی باز ءِ دل ءَ را سوچیت
چو مہ بیت دوداں پروش ئے ءُ کنے وتی دل ئیگاں
تئی دلجمیں تہنائی باز ءِ دل ءَ را سوچیت
اے راست یے چم ، چم ءِ راز ءُ سرپد انت
ساجدؔ تئی ہمرائی باز ءِ دل ءَ را سوچیت

☆☆☆

صادق جان بلوچ

برواناں سرین ئے چارئے منا
دل ءِ ٹپاں کدین ئے چارئے منا
تو باغ ءَ گلاب ءِ سیل بدئے
تو پل ءِ جبین ئے چارئے منا
شپ تہاریں جہان ءَ گوازینگ
تو سارتیں سمین ئے چارئے منا
برے گندئے منا تو کندان ئے
برے مرک ءَ مجبین ئے چارئے منا
تو عشق ءِ صادقؔ ملآئے
تو مہر ءِ دین ئے چارئے منا

☆☆☆

مراد بلوچ۔ پابندن

ہچ وڑ ترا را نیست انت قول ءُ قرار ءُ وعدہ
اپسوز باز وراں من تئی دروگیں قول ءُ وعدہ
دنیا مکنت میاریگ تئی زہر ءُ وشیاں گوں
کش تو دل ءَ منا را وتی وشیانی وہد ءَ
اوپار کش اتگ باز زند ءَ وفا ءِ نام ءَ
بلّی گوشیت دنیا زند ءَ ترا گوں سِند(۱) ءَ
دردیگ کتگ مرادؔ نوں باریں کے ءَ ترا را
الم بکش وتا چہ دروگیں گمانی کند ءَ

(۱) سنداں

☆☆☆

عفور محتاج

یک وہدے من زمانگ ءِ دست ءِ دل ءَ اتاں
انوں پہ من زمانگ ءَ اوں درد گوں کتاں
تو زند ءِ واہگانی منی اوست ءُ لذت ئے
گوں تو من شاعری ءِ دز ہیں راز گشتگاں
بخت ءَ کتگ وفاے نہ بستار ءَ واہگے
دست ءِ لکیر سوتک انت دل ءِ درداں جنزاتاں
معنا نہ داریت مطلب ءِ دور ءِ اے سنگتی
من دوست ءُ دلبراں چہ وتی دور کنز اتاں
ادا نیکیں ہمک مردم ءِ نیت حراب بیت
بازار ءِ وہدے گندانت اے رنگ رنگیں صورتاں
باپشت ءَ من نزانت کہ منی دوست دژمن انت
بنام منا کتگ وتی محتاج اے سنگتاں

☆☆☆

محمود دشتی

بیا او منی کرپاس بدن ، شہد ءِ بدل ءُ شیر ءِ بدل
گوں تو کناں من سودا ہے زرد ءَ اگاں تو زیرئے بدل
نوکیں دود ءُ ربید ے من ، عشق ءِ تہنا نوں چکاساں
ساہاں سرءَ تئی بان ءِ دپ ءَ ، بئے تو اگاں منی پیر ءِ بدل
نرم نرم ءُ تو وش وش ءَ داہاں شہر ءَ بخشائے
بیا تو لگت دئے حاکاں دل ءِ واہانی او ہیر ءِ بدل
تئی ہلک ءَ ہوپے کپتہ ناز ءُ ادا ءُ انداز ءِ
چماں تو بس کاربندئے ، کنے نگاہاں تیر ءِ بدل
دشت ءِ کپوت ، او دشت ءِ کپوت ! دائم پرچی بے چاڑئے
بیا تو زرد ءِ سرثال ءَ چو زرد انت کہیر ءِ بدل
چونیں حیالاں تو بندئے کئی کئی عکس ءَ دارئے دل ءَ
دشتی باریں کئی آستونک چو بیت بادگیر ءِ بدل

ندیم ساغر

تنگیں درچک ءِ ساہگ ءَ ایمان ءِ بوہ بیت
دریا کہ چول جنت من ءَ بولان ءِ بوہ بیت
وہدے کہ گوش داراں مس مرگانی کوکوآں
بے آپیں سرزمین ءِ سرا دان ءِ بوہ بیت
نیزگاریں مردمے آں منی گون ءَ گم کتگ!
پرزونگ ءَ بہ پٹاں منا نان ءِ بوہ بیت
آپ ءِ بدل شراب منی مردماں کتگ
منی جان ءِ حوناں گشی ئے تہ درمان ءِ بوہ بیت
پلانی منت ءَ من نزوراں گوں کنتگاں!
گوات ءِ سرا تئی لال منا جان ءِ بوہ بیت
اللہ منارا رنگ ءَ بہ کن ملآ فاضل ءِ
مند ءَ کہ سر کپیت منا ایران ءِ بوہ بیت
دوشی منارا گوشت منی مائیں بانک ءَ
ساگر تو گپ جنے مناں شیطان ءِ بوہ بیت

☆☆☆

عزیز ہمراز دشتی

چاریت منا کندیت مدام
بیکاں وتی رندیت مدام
ہر روچ وتی سینگارگ ءَ!!
زہمیں دل ءَ سندیت مدام
آ مسقطی انتر ءُ دُناں
جیگ ءِ سرا چنڈیت مدام
چہ آہگ ءَ پیسر منی
چماں وتی بندیت مدام
ہمراز پہ تئی شوہازگ ءَ
تئی راہسراں نندیت مدام

یاسین زہیر

آ قرنی تنیگ انت جلاں آپ ءَ
من بلے ارساں چو شلاں آپ ءَ
ہردیں شینکانی رگام گوار انت
پٹ ءُ پراہگ ہم تلاں آپ ءَ
اے غم انت کئی، تو اے وڑا گریتگ
مرچی تئی چم ءِ کنجلاں آپ ءَ
شرتگ ءَ من چوں برف باں بیاہاں
شپ گشئے انچو ترونگلاں آپ ءَ
بیا بہ گند چونیں بُراتگ پندے!
میتگ من پاد ءِ تراولاں آپ ءَ
چہ غم ءِ ہیداں ہیتگاں جانشود
چو گشئے یاسین مچلاں آپ ءَ

☆☆☆

مراد بخش مہر

منا ایوکا شپانی امتحان انت
عذاب ءُ وشیانی امتحان انت
تہاری مانپوشیت زاناں جہان ءَ
کہ مسکیں مہپرانی امتحان انت
شراب ءُ کپلیں نوشاں مروچی
کماریں دیدگانی امتحان انت
کسے مجنون کسے فرہاد ءُ پنوں!
گنوکی عاشقانی امتحان انت
جتائی ءَ گمیگ ئے دوست پرچا!
جتائی دو دلانی امتحان انت
منارا درد ءُ گم بخشائے بانک!
اے مہر ءِ واہگانی امتحان انت

اکرم رضا عثمانی

گوہریں حاک ءِ من سجدہ کت بتانی ساہگ ءَ
زندگی اوشتاتگ انگت منتانی ساہگ ءَ
چومنی زند ءِ ہمراہ آس ءُ آپ ءَ دل نہ بے!
من شوہاز کرتگ ترا چنت مدّتانی ساہگ ءَ
من پہ سہب ءِ بامیں رنگ ءَ کرنے ءَ رہچاراتاں
گریت منی دست ءِ لکیراں نوبتانی ساہگ ءَ
سرجمیں من زندگی ءَ غم نہ دیستگ دوزہیں!!
اکرم ءَ غم رستگاں اے "جنتانی ساہگ" ءَ

☆☆☆

یونس ساحم

مئے حیال دائما جیگ ءِ لاس ءَ تئی
درہائیں زند ءَ سچاں درد ءِ آس ءَ تئی
من نیاں تہنا بلکیں تو انچش ئے
ارس اولمب بنت پاس پاس ءَ تئی
شانتلی نالگ ءُ کبگی رفتار گلی
یات کاینت منا بے کساس ءَ تئی
مرچی بیا رگھوزی تو گدارے بکن
چی تئی روح ءُ دم چی شناس ءَ تئی
ملکموت نیمگا زاناں نئیت انت منی
زحم بیت یا تپنگ، کنٹیں داس ءَ تئی
یونس ءِ مرچاں عادت حراب بیتگ انت
چرس و تریاک مکن گشتگ ماس ءَ تئی

سید ہاشمیؔ

نازک

گڈی بہر

در۔۔۔۔ ۱۵

چہ اومرءِ اڑ کنگ ءُ روگ ءَ رندیکروچے نازک ءِ وتی لوگ ءِ دپ ءَ نشتگ ات کہ یک جنینے آتک ۔ آئی ءَ وشاتک ئے کت ۔ ماہل کرزءَ نشتگ ءُ گوں پیرل ءَ لیب ءَ ات ۔

ماہل نی جوڑک ات ۔ ڈکتیں نوکنڈیں بید کہ روچ ءَ سھر بزمش کنگ ات انت ۔ بزنگن بزنگن ءُ ڈولدارات انت ۔ پیت جتگیں پشکے نورءَ ات ئے ۔ پیرل ءَ بوسکی پٹ پٹی پشکے نورءَ کہ گوں ھاکاں مین ئے کنگ ات ۔ جنین ءَ جست کت کہ اے کئی چک انت ۔ ءُ وھد یکہ زانت ئے، پیرل ءِ دست ئے گپت کہ کٹ ءَ ئے بکنت بلے پیرل نر یوگ ءَ لگ ات کہ ماہل ءَ سھر دینت ۔ جنین ءَ ماہل ءِ دست گپت ءُ وتی کش ءَ نادینت ءُ گپ جنگ ءَ لگ ات ۔

''نازک! اڈا تئی بھت پادا تنگ ۔''

گوں اے گپ ءِ اشکنگ ءَ نازک یکبرے گڑات کہ چہ بھت ءِ پاد آیگے بلے ھما دمان ءَ آئی ءِ دل ءَ گپے پاد آتک کہ بلکیں نازک کسے ءَ پہ تراھبر آورتگ بلے پد ءَ ھم اوپارکت ئے نکت ءُ جست ئے کت ۔

''چتو راڈا! ھد اشمئے ذرتیں نوھارانی بھت ءَ پاد کنات''

''اماں نازک! ھرکسی بھت ھرکس ءَ وت ءَ گون انت! مارا چوشیں بھت کج انت؟''

''بکش باریں!'' نازک ءَ پہ ھدونا کی نوشت ۔

''نازک تئی بھت پاد آتنگ کہ چوشیں واجھے کہ گزابیگ نیگ ءَ پتو مھربان بہ بیت ۔ بچار کہ چونیں کارے پتو کت ئے ۔ اومرئے چہ تئی مال ءَ چومیڈ ءِ ٹال ءَ چہ نیمگ ءَ کش ات ۔''

''جی ھو اڈا! اے واجہ ءَ پمن مزنیں مھربانی کنگ ءُ من ھروھد آئی ءِ اے نیکیاں یات کناں ۔'' نازک ءَ پہ منت واری نوشت ۔

چہ نازک ءِ اے گپاں نوش ئے زاناں جنین ءِ دیم بچ ٹل ات ءُ کتیں دیمترءَ کنز ات ءُ دست ئے نازک ءِ کونڈ ءِ سرءَ ایرکت ءُ نوشت ۔

''اڈا نازک! واجہ ءِ نیکیاں دیم ءَ بیارءُ نیکی بدشناس مہ بے کہ پہ تئی ھاترءَ واجہ ءَ اومر چہ اے ملک ءَ ھم دراں ڈیھ کنگ''

''اے واجہ ءِ مھربانی انت بلے پمن چے لوٹ ایت ۔'' نازک ءَ وتی دل ءَ نوشت کہ بلکیں گزابیگ زرءُ مزے لوٹ ایت گڑا چیزے سوت ئے ءُ چہ وتی سرءَ ئے دیرکنت کہ ایشانی اڑاں وتی پادءَ لنگ شرنہ انت ۔''

جنین ءِ دیم چہ گل ءَ بچ پل ات کہ واجہ ءِ کارانی شربیت ءَ آھم بے ھچ نہ بیت چہ وشی ءَ نوش ئے زاناں دپ ئے بندءَ مثگ ات ۔ نازک ءَ جنین ءِ اے ھال دیست یکبرے ھیران بوت پمیشکا پد ءَ نوشت ئے ۔

''شرّ انت بکش کہ واجہ گزابیگ چمن چے لوٹ ایت؟۔''

''اڈّا! من چے بکشاں؟ نازکّ تو نہ زان ئے کہ واجہ گزابیگ ءِ دل گوں تو پہ یک نیادے ءُ چتور بند اِنت۔ من زاناں کہ ترا آئی ءِ نیکی دیم ءُ کاینت ءُ بے اُمیت ئے نہ کن ئے!''

چہ جنین ءِ اے گپاں گوش ئے زاناں نازکّ ءِ پشک ءُ آسے کپت۔ یکبرے پدءِ ماحلّ ءِ پت ءُ گزابیگ ءِ رہالو ءِ خرانگ ءُ کپت۔ بلے وتی زھرئے ماں دل ءُ داشت ءُ پہ لھمی ءُ تاھیر گوشت ئے۔ ''منی گوھار! من اشکتگ! بلکیں من وت ھم دیستگ کہ واجہ گزابیگ، پہ جینانی دست ءِ آرگ ءُ پہ چوشیں ھر رنگیں سُھل ءُ خران ءُ اوشتا تگ بلے من ترا ءُ آئی ءُ ھر دوئیناں گشاں کہ منی رندگیری ءُ پچاڑ ءُ ایلہ بدے ات کہ جاتیگ ھم یک لوگے رودنت۔ اگاں واجہ گزابیگ ءِ دست ءُ بیت گڑا منی مال ءُ پدءُ ہچ بکپیت ءُ اوّمر ءُ بدنت۔ اوّمر زاناں ئے انت یا کہ واجہ گزابیگ ءِ زامات انت؟ آ منی ناکو زتک انت۔ من نزانتگ ات کہ اوّمر پر چا گوں من چوشیں بے سرءُ بنیں اڑ کنگ ءُ انت بلے نی شرّ زاناں ءُ شرّ زانتکاراں کہ ھمے تئی واجہ ءِ کار انت کہ ڈُزّ ءُ گُش ایت دُزّی بکن ءُ لوگ ءِ ھدابند ءُ گُش ایت کہ لوگ ءِ دپ ءُ مُھر کن۔ اگاں شما منی رندگیری ءُ ایلہ مدے ات من تئی ءُ گزابیگ ءِ لالتا کاں بچار کہ چتور گوات ءُ دیاں۔ ءُ وتی واجہ ءُ چوش ھم بکش واجہ ھدا ءِ لٹ ءِ توار ءُ کس نہ اِشکنت بلے سکّ لگّ ایت۔''

دنیگا نازکّ گپ جنگ ءُ ات کہ اے جنین ءُ ترُس کپت کہ اگاں نازکّ وتی توار ءُ برز تر بکنت اے شر بنام بیت پمیشکا پہ لھتلی پاد آتک ءُ بے توار ءُ پُرّت شُت۔

چہ اے جنین ءِ روگ ءُ رند نازکّ یک مزنیں پگر ءُ سستا یے ءُ کپت کہ اے جنین گوش ئے زاناں جاگھے دیستگ ئے۔ وتی خرانگ ئے باز زور پہ دات دانکہ ھوھا شپ ءُ کہ واجہ گزابیگ ءِ لوگ ءُ شنگ ات ھمے جنین ھم ھمودءُ نندوک ات۔ سار تیں گِپتے کُش اِت ئے کہ اے دمان ءُ اے بدیں جنجال چہ سر ءُ دیر آتک۔

بلے انگت ھم نازکّ ءِ دل ماں لاپ ءُ نہ ات کہ بلکیں رستریں گزابیگ وتی جیکّیں رہالو ءُ دَدتیں دلّاراں پہ ایشی ءِ تاوان ءُ بیرانی ءُ ایر بدنت۔ پمیشکا آئی ءُ وتی دزگوھار زرکّ سھیگ کت۔ زرکّ ءُ گوشت:

''منی لوگ ءُ بنیا! یک کوٹی یے ءُ مابئیں دومی کوٹی ءُ تو گوں پچگاں بہ بے چوناھیگا ھم لوگ تئی وتیگ انت۔ پیرلّ مئے وتی چُک انت کہ ترا گون انت۔''

''اڈّا زرکّ! من وتی لوگ ءُ ایلہ دات نہ کناں۔ بلے من ءُ چہ اے ھیکاں سکّ ترُس ایت۔ آیاں وتی لجّ دوست نہ انت دگرانی لجّانی ھم پرواہ نہ کن انت۔''

''شرّ تو دل ءُ ملکپ من ھر شپ شام کنان ءُ کایاں، شپ ءُ ھمودءُ تئی نورءُ وپساں۔''

''تئی وتی لوگ ءِ واجہ ءُ چُکّ؟۔''

''آیانی گم ءُ تو مکن۔ آیاں من وت زاناں کہ چے بکناں۔''

اے رنگ ءَ دانکہ پُرّیگیں شش ماہ ءَ زرکؔ ھرشپ نازکؔ ءِ لوگ ءَ وپتگ ات بلے یک شپے ھم چوشیں نہ وشّیں کارے ایشانی سرءَ نہ کپت کہ تُرسے بہ بیت چدءُ رند نازکؔ ءَ پہ منّت زرکؔ راز یگ کت کہ وتی لوگ ءَ بو پس ایت ۔ بلے زرکؔ ءَ نگوشت کہ اگاں انگت ھم تراھر وھد کہ چوشیں تُرسے بہ بیت گوشاں بجن ۔

اے رنگ ءَ دگہ سالےشش ماہ گوست ءُ نازکؔ گوں وتی چکاں دلگوش ات بلے ھر بیگاہ ءَ تیاب ءِ کرّ ءَ ریکانی سرءَ انچوش نشتگ ات گوش ےَ زاناں گوں دریاءِ گور رماں وتی گلگ ءُ ماسیت ءُ زنگ ءُ زھیران درشان ایت ۔

نازکؔ بُندرءَ ھم بے زرّ نہ ات ۔ یک راچنے پیسرءَ ھم ھست ات ئے ءُ دگہ نوکیں یدّ ارے ھم زرت ءُ زرکؔ ءِ سانگبندے ءَ دات ئے کہ آءُ آئی ءِ دوئیں ورنائیں بچ ھزمت بکن انت ۔ اے کماش بازجوانیں مردے ات آئی ءِ دوئیں بچ ھم چوکہ پت ءَ شرھیل ءُ آدت ات انت ۔ ھروھد کہ یدّ ار ءِ آیگ ءِ وھد بوتگ ات ماھلؔ ءَ پیرلؔ زرتگ ات ءُ تیاب ءَ شتگ ات ۔ کماش ءَ آیاں کاڑی ھمودءَ داتگ ات ۔ ماھیگ ئے بھا کتگ ات انت ءُ وتی جندءَ ماھلؔ ءُ آئی ءِ بزات آورتگ ءُ لوگ ءَ رسیتگ ات انت ۔ نازکؔ چہ پیرمردءَ سک راز یگ ات ءُ ھچ رنگیں اڑءُ کڑے ایشانی میانجی ءَ نیست ات ۔ کماش دزپسے ھم نہ ات ۔ ھرچ ھزمتے کہ کتگ ات ئے سرجمیں زر ئے آورتگ ات انت ءُ نازکؔ ءِ دست ءَ داتگ ات انت ءُ نازکؔ ءَ وت بھرءُ بانگ کتگ ات انت ۔ ھروھد کہ ھزمت کم تر بیتگ ات گڑا نازکؔ ءَ باز برءَ یدّ ار ءِ بھر نہ زرتگ ات ۔

بازپلینڈیں مرد ماں کماش ءُ آئی ءِ چکانی زنگ گوں نازکؔ ءَ جنگ ات بلے آئی ءَ پُشت گوش کتگ ات ۔

یکروچے کماش کمتیں ناڈراہ بوت ءُ زِرءَ نہ شت بلے پدءَ ھم وت ءَ کوھنیں چادرے پتا ایت ءُ ٹِکاں ٹِکان ءَ بیگاہ ءَ وت ءَ پہ نازکؔ ءِ لوگ ءَ رسین ایت ۔ نازکؔ وت تیاب ءِ کرّ ءَ ریکانی سرءَ بیت کہ ماھلؔ ڈرکت ءَ کیت ءُ ھال ئے دنت کہ واجو آتکگ ، تپیگ انت ۔ نازکؔ زیت زیت ءَ پادکیت دیم پہ لوگ ءَ دانکہ کماش ءَ چادرے پتا تگ ءُ نشتگ ۔

''ناکو! ناکو! تراچون انت؟'' ۔

''اماں گُلگ ءُ تپے ءَ گپتگ ، مرچی یسمی روچ انت بلے زیکت ءُ پیری ھرچنت کت کہ وت ءَ گرّ ینت بلے مرچی چاراں دانکہ ھچ بیت نکنت ۔ ہمیشکا اے زرّ آورتگ انت ۔ یکپارگی آتکگاں کہ تراسھیگ بکناں چوش مہ بیت کسے من ءَ میاریگ بکنت'' ۔

''تراکئے میاریگ کنت ءُ پہ چہ ھبرءَ میاریگ کنت ؟ توزاناں چے کتگ ؟''

''اماں ! من ھچ نہ کتگ بلے من پیرمرداں ، پادے کبرءَ انت ءُ پادے درءَ ایش انت کہ مرچی سے روچ انت کہ ناڈرھاں ۔ مرچی زِرءَ ھم نہ شتگاں ۔ یدّ اردوئیں بچاں برتگ ات بلے منی دل لاپ ءَ نہ بیتگ کہ باریں چون ئے کن انت ، چے کارانت ءُ ترادینت ہمیشکا دلتپر کہ بیتگاں ءُ وت ٹکّان ءَ تیاب ءَ شتگاں ءُ زرھم وت گپتگ ات ءُ آورتگ انت ۔ راستی مرچی ماھلؔ ھم نیتگ'' ۔

''ماھل مرچی من نہ اشتگ ! بلے ناکو تو دلتپر کہ مبےَ ! ھرچے کہ تئی چکّ کارانت بیارانت تو پرچا گم کن ئے من ءَ آیانی سرءَ اوست انت کہ آسر کہ تئی چک انت'' ۔

''منی وَ چک انت بلے ورنائیں بچک انت پہ سہ کنگ نہ بنت''۔

''ناکوتو دوئیں تھنا رواں داتگ انت؟ تھنا بڑگ انت!''۔

''انّاں! آیانی دگہ ناکوز تکے ھم ھمراہ کتگ کہ چہ آیاں مستر انت۔ دانکہ شش ماہ ءَ وتی منءِ سیٹ وَلوءِ یدّ ارءِ ناھد اھم بیتگ''۔

''گڑاشرّ انت''۔

''بلئے من مرچی آتکگاں کہ تراھال دیاں کہ نی من ھزمت کت نکناں۔ تو پہ وتی یدّ ارءَ دگہ ناھد ایے شوھازبکن!''

''انّاں ناکو! کسانیں یدّ ارءَ بلّ کہ تئی پدّکان گون انت۔ تئی جانءِ ھد اوش بکنت من ھچ دلتپر کہ نیاں۔ انچوش کہ تئی چک انت منی ھم چک ءُ برات انت''

یک اناگہ پیرمردءَ جلگءِ مان تڑ ینت۔ نازکّ ءِ نپادے پچ کت ءُ پیرمردئے واپینت ءُ چادرئے پردات۔ پٹینکئے پٹ ات انت۔ کمیں گردرّئے منجلکءِ کت چہ یک ءُ دوشرّ یں لھڑ جنگءِ رند پالات ءُ واریںت انتئے ءُ دگہ کمیں ازگندھم رودکےءِ کت ءُ آسءِ سرءِ کت۔

''

پیرمردءِ وس کت کہ وتی لوگءِ روت بلے نازکّ ءِ نہ اشت ءُ گوشتئے:

''نی بے وھد انت، تئی چک ھم زان انت کہ تو ھمدءَ اتگ ئے نی روچ ھم بڈّ اتگ اگاں آ تئی چارگءِ کاینت گڑا وت تچکءِ ھمدءِ کاینت۔

<*><*><*><*><*><*><*><*><*><*>

در---۱۶

دانکہ ھپت ھشت روچءِ پیرمردتپءِ چیرءِ ات۔ رندءِ تپئے ست بلے انگت دگہ چار پنچ روچءِ سکّ نزورات۔ نازکّءِ ھم چوکہ پتءِ چار اتگ ءُ ھزمت کتگ ات۔ ھروھد کہ پیرمردءِ ھزمتئے کتگ ات وتی جندءِ پتئے یات آتکگ ات۔ بلے یک چیزےءِ نازکّ ھیران ات کہ پیرمرد برے برے اناگہ پکرےءِ کپتگ ات ءُ چہ آئیءِ چماں ارس اولمب اولمبءِ رتگ ات انت۔ وھد یکہ پیرمرد پھک وش بوت ءُ گوشتئے کہ وتی لوگءِ رواں نازکّءِ اڑی کت ءُ گوشتئے:

''بچار ناکو! من یک تھنائیں جینے یاں۔ منءِ ھداءِ دوگونڈیں چک داتگ۔ شپءِ من گوں ایشاں تھنایاں۔ کسے نیست کہ گپے بجنان ئے گوں۔ لھتیں روچ انت کہ تو ادءِ ئےِ منءِ انچوش سابیت کہ منی پت منی لوگءِ انت۔ اگاں تو ھمدءِ منی گورءِ بے من باز وش باں۔ ھردو پت ءُ چک بئیں ءُ گِے تالان کنیں۔ چہ مرچیگءِ تو منی پت ءُ من تئی چک۔''

گوں نازکّءِ اے گپّاں پیرمردءِ ارساں دَورکت ءُ نازکّءِ دستئے وتی دستاں گپت انت ءُ چکّ ات انتئے ءُ چوگنوکءِ گریوگءِ لگّ ات انت۔ نازکّ ھیران بوت۔ چہ تسلّاءُ ھڑینگءِ رند پیرمردءِ بس کت۔ نی نازکّءِ جست کت۔

''ابا! تر اجستے کناں بلے منءِ راست بگُش۔''

''بلے منی چکّ، گوں ترا راست نہ گُشاں دگہ گوں کئے ءَ راست گُشاں۔''

''شرّ انت دانکہ تو اے لوگ ءَ آتکگ ئے من ھروھد کہ گوں تو گپ جناں کہ اناگہ ءَ تئی چم چہ ارس ءَ پُرّ بنت۔''

''ھو اماں تئی گپ راست اِنت۔ اے مرچیگیں گپّے نہ انت۔ اے گپّ ءَ باز دیر انت۔ من ءَ یک جنکے بیتگ کہ آئی ءِ نام ھم نازکّ بیتگ بلے ناترساں آزور مرگ ءِ دپ ءَ دات۔''

''چتور؟ چے بیتگ ئے؟''

''کجام گپّاں بجناں، منی چکّ! من ھروھد ترا اگنداں وتی ھمابژگیں جکّ ءِ ثرانگ ءَ کپان ءُ دل ءَ داشت نہ کناں۔ من چوش وار نہ بیتگاں کہ من ءَ گندے۔ من ءَ سے یدّار بیتگ۔ یکّے من ءَ وت ءَ گوں بیتگ ءُ دگہ دو دگہ ناھدایاں۔ من جان ءَ ھم باز تیار بیتگاں۔ یک شپے من وتی لوگ ءَ واب اتاں کہ یک جنینے ءِ چیھالانی توار منی گوشاں کپت۔ من پاد آتکاں دانکہ منی ھمساھگ ءِ لوگ انت۔ من سھیگ اتاں کہ آئی ءِ مرد زِرءَ شتگ۔ من دمان ءَ چہ دیوال ءَ دور کت دانکہ یکّے ءَ جنین پہ زبردستی گپتگ۔ لوگ تھارات من ہچّاہ نیاورت بلے گلائیش کت، سرءِ بان ءَ کت ءُ جت پہ زمین ءَ۔ یکبرے وَ نہ سرات۔ من گشت زاناں مرت بلے من ءَ ردئے دات کہ یک اناگہ ءَ پاد آتک ءُ درشُت۔ چہ آئی ءِ دَرّوگ ءَ رند چہ یکّے ءَ گیش ءِ پادانی تچگ ءِ ذریکت ذریکّ من اشکت۔ من زانت کہ اے تھنا نہ بیتگ۔ چراگ روک کت دانکہ جنین ءِ پشک نکّت نکّت انت۔ من جست کت گشت ئے کہ پچاہ ئے نیارایت بلے جنین منی دست ءُ پاداں کپت کہ آئی ءِ مرد ءَ ھال مدیاں کہ آئی ءِ سونان دنت۔ من چوناھیگا زانت کہ جنین آیاں ہچّاہ کارایت بلے ترس ءَ چوش گُش ایت۔ من ھم تا مروچی گوں کس ءَ گپّ نہ جتگ۔ چہ اے سرکپت ءَ پنچ شش ماہ ءَ رند یک شپے منی ناھدا اے آتک ءُ من ءَ چہ واب ءَ پادئے کت کہ بیا منی یدّار کہ برز ءَ بیتگ اودءَ نہ انت۔ من تیاب ءَ شتاں دانکہ یدّار ءِ جاگہ انت۔ باز سر جت بلے یدّار دزّاں برت۔ اپو دگہ پنچ ءُ شش ماہ ءَ اش کت اش ءُ منی دومی یدّار اش ھم ھمے رنگ ءَ دُزّات۔ من ھر دوئیں رنداں میتگ ءِ کماش واجہ شگرالّٰلہ ءِ گور ءَ شتاں بلے آھیران ات کہ اے چہ گپّے کہ دگہ کسی یدّار دزّگ نہ بنت بیکہ منی۔ آئی ءِ بچّ گزابیگ ھم نشتگ ات دزّائینت ئے۔

''زاناں تو پہ کسے ءَ بدی یے کتگ کہ اے آئی ءِ مزّ انت۔''

''من بلے ہچّ نہ گشت ءُ دل ءَ نیاورت۔ بژن ایش ات کہ منی دویدّ ارمپت ءَ شت۔''

''چیزّے ماہ ءَ رند واجہ شگرالّٰلہ ءِ برات ءَ بوجگے بست کہ پہ ایشی ءِ تیلگ ءُ آپ کنگ ءَ سرجمیں میدھال دیگ بیتگ ات انت۔ مردم کم کم ءَ پیداک ات انت۔ بلے واجہ شگرالّٰلہ ءِ بچّ واجہ گزابیگ ءَ ھزرانکے دست ءَ ات ءُ ھرکس ءَ پہ لٹّ جنگ ءَ ات کہ ھیّا کن ات برو ات، منی کرّ ءَ کہ آتک ءُ رس ات بے جست ءَ یک لٹّے منی پھناتاں جت ئے۔ من ھم ہچّ مھتل نہ بیتاں، رپت ءُ سرءِ بان ءَ کت ءُ زمین ءِ سرءَ چوناہ ءَ یلہ دات کہ یکبرے وَ نہ سُرات پدءَ چم ءُ دو چم ئے کت ءُ درشت۔ ھمادمان ءَ من ثرانگ ءَ کپتاں کہ بیت نہ بیت آشپی منی ھمساھگ ءِ لوگ ءَ ھمے مرد بیتگ پرچا کہ ایشی ءِ جان کہ منی بگل ءَ آتک ھمائی ءِ پُرّی ءَ ات ءُ ایشی ءِ کپگ ءُ تچگ ءِ وڑ ھم ھمائی ءِ جندئیگ ات۔ بس من زانت کہ منی یدّارانی دزّگے انت۔ من تچگ ءَ تچگ وَ آئی ءِ نام گپت نکّت بلے وتی منّ ءَ رِزی سرجت کہ شگرالّٰلہ سر پد بہ بیت ءُ بمنّ ایت بلے گریب ءَ

راست ھم ڈروگ بیت ۔ ھرکس ءَ من ءَ میار ریگ ئُت ءُ من بےتوار بیتاں ۔ بلے چد ءُ رندمنی سرءَ چد ءُ مستریں زورا کی کنگ بوت کہ امروز ءَ کسی سرءَ مہ کپات ۔ زان ءَ چہ بوت ھمے گزابیگ ءَ منی ورنا ءُ نادانیں جنک نازک رپینت ۔''

''اباترا یک جستے بکناں؟'' نازک ءَ ناکو ءِ گپ سرگڈ کت ءُ گوشت ۔

''بکن منی چک ۔''

''شرانت ، زرک تئی چے ، بیت ؟''

''زرک ، زرک ءِ ثری منی لوگ ءَ بیتگ ، پرچا زاناں ؟''

اچے تئی جنک نازک ، ھمے زرک ءِ تزی زتک نہ بیتگ کہ چک ءِ سرءَ بیراں بیتگ کہ ایشی ءِ بندریں سبب ھمے گزابیگ انت ۔''

''ھو منی چک اھو ۔'' پیرمرد پدءَ گریوگ ءَ لگ ات ۔

''بس نی من شرّ زاناں کہ تراتئی نازک ءِ اے رنگیں پردردیں مرگ انت کہ ھرّ وچ گریوائین ایت بس چہ مرچیگ ءَ من تئی نازکاں ، من تئی جنکان ءُ تو منی پت ءِ بدل ھداءَ زورماں روچے ناں روچے گزابیگ ءَ آئی ءِ کٹم اے ذرتیں درداں پچ دینت'' ۔

دانکہ دگہ سالے ءَ پیرمرد چو کہ نازک ءِ پت ءَ آئی ءِ لوگ ءَ ات ءُ نازک ءَ ھم چو کہ آئی ءِ جند ءِ نازکیں جنک ءَ آئی ءِ ھزمت کت ۔ وھدیکہ پیرمرد مرگ ءِ نادراھی ءَ گپت گڑا ھر وھد تلوس ات ءُ جڑات ئے ۔'' یا ھدا تئی بیر گیری ءُ دیر گیری کجام انت ۔ من کہ مراں گڑا منی دل ءَ چہ گوات جنت ۔''

ھدا ءِ کنگ کہ دومی ساہ ءَ ملک ءَ اے ھال پڑشت کہ دوشی گزابیگ ءِ لوگ ءَ ڈز پہ شاھکاری مثگ ءُ شاھکاری درآتگگ ۔ دومی شپ ءَ پدءَ ھمے ڈزوتی پرمان ءَ آتگگ پرچا کہ مردم ایمن بیتگ انت کہ چہ دوشیگیں پاشگی ءَ مرچی ھچبر نئیت بلے آئی ءِ سستا گیش بوت ءُ دومی شپ ءَ پدءَ ایرئےدات ۔''

وھدیکہ پیرمرد ھال ءَ گپت ۔ نازک ئے پہ بےتاھیری گوانک جت ۔

''نازک ! منی مات نازک ! او نازل ! بیا اماں بیا ۔''

نازک پہ ذرک شت کہ چہ ھبرے باریں ءُ پہ بےتاھیری ءَ جست ئے کت ۔

''ھاں ابا بکش من آتکگاں''

''نازک ! منی چک نازک ! نی توری منی ساہ ءَ واجہ ھدا انی بکپت'' ۔

''باریں ابا تو چوشیں گپ جن ئے ۔ زاناں چے بیتگ''

''وَ ے ، منی چک تو سھیگ نہ ئے ؟''

''چہ ھبرے زاناں ؟''

''نازک ! نازک ! منی چک واجہ گزابیگ ءِ لوگ نی آذروہ انت'' ۔

''ابا چوشیں گپّ ءَ مجن شرّ نہ انت، دُزّے ہیتگ''۔

''اناں منی مات! اے دُزّے نہ انت، اے شاھکارے ءُ گزابیگّ ءِ جند ھم پہ شری زانت بلے چہ بکش ایت ــــ برابر ولجہ ھدا تو دیرءُ گیرے بلے گیرے! اشگرتی درگاہ ءَ''

چہ اے کار کپت ءَ چیزے روچ رند پیرمرد ھم ھدا ءَ وتی مال کت۔

<*><*><*><*><*><*><*><*><*><*>

در۔۔۔۔ ۱۷

اے سالانی تہ ءَ بازمردم ءَ پہ نازکّ ءَ ھبر آورتگ ات بلے نازکّ ءَ نہ منّ اتگ ات۔ یک نیم روچے نازکّ تیاب ءِ کرّ ءَ نشتگ ات۔ گرماگ ات، دریا گورم ات، میدانی چکّ دریا ءَ جان شودگ ءَ ات انت۔ مستریں بچک مزنیں گورمانی سرءَ پرتاش تاچگ ءَ ات انت۔ کستریں جنکّ ءُ بچکّ تیاب ءِ دپ ءَ کونڈے کونڈے آپ ءَ وت ءَ گوامیل دیگ ءَ ات انت۔ یک انا گہ ءَ یک مردے ءَ گوں گدّاں تگ ءِ پُرّ ءَ دریا ءَ ماں دات ءُ گوں گورماں سرءُ چیریں آپ ءِ تہ ءَ چیزے ءِ شوھاز ءَ لگّ ات۔ بچکّ کہ جان شودگ ءَ ات انت ذرست چہ آپ ءَ درآتک انت ءُ ھمے مرد ءِ چارگ ءَ لگّ ات انت۔

اے مرد گوں گورماں سرءُ چیر ات۔ برے درآتگ ءُ وتی چپّ ءُ چاگردے چارا تگ ءُ برے پدءَ ھمے پُروشوکیں گورمانی آلوڑ بلوڑیں آپ ءِ چیرءَ گوش ئے کتگ ات۔

چہ دمانے ءِ پٹ ءُ لوٹ ءَ رند یک انا گہ ءَ چہ آپ ءِ چیرءَ کہ درآتک دانکہ یک تستگ ءُ ساپاریں بچکّے آئی ءِ دستان انت کہ گوش ئے زاناں پھک ساہ ئے نشتگ۔ نازکّ ءِ ماتی مھر ءَ جھ جت ءُ آ چہ وتی جاگہ ءَ پاد آتک ءُ دانکہ آپ ءِ دپ ءَ پہ بچکّ ءِ چارگ ءَ شت۔ بچک ئے بجاہ آورت کہ زرکّ ءِ چکّ انت۔ زرکّ ءِ لوگ چہ اود ءَ کمّیں پشت ات ہمیشکا آئی ءَ گوں ھمے مردءَ گوشت کہ چکّ ءَ انگر بیار ایت۔

وت سرءَ مردگوں بچکّ ءَ آئی ءِ رند ءَ دیم پہ آئی ءِ لوگ ءَ پہ ذرکّ شت انت۔ ھر دوئیناں چکّ گوھنیں آ چارے ءِ مزنیں ٹکرے ءِ سرءَ کت ءُ چنڈ اِت کہ چہ آئی ءِ لاپ ءُ پُپاں آپ دربیا انت چہ شرّیں ادارے ءَ رند بچکّ ءَ بود کت ءُ چم ئے پچ کت انت۔ چہ نزوری ءَ آھستہ آھستہ گوشت ئے ''من مات ءَ رواں۔''

نازکّ ءَ گوشت کہ آئی ءِ مات بازار ءَ شتگ ءُ انّی کیت انت۔ بچکّ ءَ نازکّ ھم بجاہ آورت کہ آئی ءِ ناکو جامیّ ءِ جنوزام انت۔ اے مردءَ اے چکّ چہ مردوریں گورمانی دپ ءَ پچ گپتگ ات دنیگا ھمد ءَ نشتگ ات۔ نی کہ آئی ءَ دیست کہ نازکّ اے بچکّ ءِ وتی نسیادانت یا کہ بجاروک انت آئی ءَ گوشت۔

''اچے نی من رواں۔''

نازکّ ءَ نوکی سما کپت کہ مردگوں تزّیں گدّاں نشتگ۔ ھما دمان ءَ چہ جامیّ ءِ گدّاں جتکے کش ات ءُ آئی ءَ دات ئے کہ وتی تزّیناں بکش ایت۔ آئی ءَ ھم انچوش کت تزّیں گدّ نازکّ ءَ ایر کت انت کہ بشودایت اِش۔ بلے اے گدّ آئی ءَ چہ اے لوگ ءَ ھچبر نہ برت انت بلکیں

آئیءِ جند ھمے لوگ ءِ واجہ بوت ۔ اے مرد ھمے میرین ات کہ چیزے روچ ءَ رند پہ نازک ءَ ھبرئے برت کہ نازک ءَ ھم پہ وشّی زرت ۔

دانکہ شش روچ ءَ ھر سباہ ءَ نازک تیاب ءِ کرءَ نشتگ ات ءُ میرین ءِ راہ ئے چارا تگ ات بلے آئی ءَ آ یگی نہ ات نیتک ۔ رند ءَ ھال آتک کہ لھتیں مردم یک بوجیگے ءَ چتگ انت ءُ ایشانی بندن ءَ شپے روچے ءِ راہ ءَ دیر دگہ بندنے ءَ ایر گیتگگ انت ۔ اے چکلیں مردم ھم ھپتمی سباہ ءَ دگہ یک راچنے ءَ آورت انت ۔ اے ناھدا میرین ءِ چاریں جانشوءُ دگہ سے مردم دگہ راچنے ءِ ناھدا ءُ جانشوات انت ۔

چہ ایشانی گپّاں زانگ بوت کہ ذرتیں سنگارءَ ناھدا ایکی ءِ ھبر زرتگ ءُ چامپ اتگ بلے ناھدا میرین ءَ ایکی ءِ گپ نہ زرتگ ات ۔ ناھدا مرادءَ باز گوشتگ ات بلے نہ منّ اتگ ات ئے ءُ کاڈک ءَ ھم میرین ءِ ھمراھداری کت کہ سنگارات انت ۔

وھدیکہ شرتگ ءَ وت ءَ رسینت ۔ ناھدا کاڈک ءِ راچن پیسر ءَ بڈّ ات بلے ناھدا میرین ءَ آئی ءِ جند ءُ ذرتیں جانشوچت ءُ راچن ءَ زرت انت ۔ شرتگ ٹرند بیاں بوت ءُ یک اناگہ سے چار گورم پشت ماں پشت انچوش آتک انت کہ کس ھچ ءَ واھی نہ بوت کہ راچن چپّی بوت ۔ ایشاں وتی وس کت بلے ھورءَ گوات ءَ گورماں راچن ءِ جند چہ ایشانی دست ءَ برت ۔ میرین ءُ کاڈک ھیلت ءُ ھالتے کت ءُ دورءُ لھتیں ھولیگ یکجا بست ءُ ٹاپو کت انت ۔ جانشوان اش گوشت کہ ٹاپوءَ یلہ مہ دینت ۔ میرین ءِ ذرتیں جانشو ٹاپوءِ گورءَ ات انت بلے کاڈک ءِ جانشوگار ات انت پرچا کہ انچوش کہ میرین ءِ راچن بڈّ ات آیاں وتی ساہ ءَ ھم پہ ھمے بڈّ اتگیں راچن ءَ برت کہ آپ ءِ چیرءَ ٹرپل ات بلے یدّ ارے نہ ات کہ اے گوات ءُ گورم ءَ سگّ ات بکنت ۔ جانشوانی ھال باریں چون اَت پرچا کہ اے الّمی اَت کہ راچن پہ آیاں بویا بوت نہ کنت ۔ تھاری ءَ ھم مانشانتگ ءُ کمّیں دیرءَ ھم گندگ نہ بیتگ ات ماھکانی ھم نہ ات پدءَ جمبر ھم سرءَ ات انت ۔ گوات ءِ شھمات ءُ گورمانی گورگند چون سگّگ بنت ۔

میرین ءَ اینگرا آنگر شوھاز کت ءُ دو جانشو درگیتک کہ چہ ایشاں دیرگوں کاڈک ءِ راچن ءِ دورءِ پرلچ اتگ ات اَنت کہ باریں چتور کا اے دورپہ ایشاں ھدائی کمکے بوتگ ءُ آتگگ ات ۔ اے گوں دورءَ آورت ءُ پہ اے دگراں رسینت انت ئے بلے دگہ یک شکرورنائیں بچکّے انگت ھم گار انت ۔

میرین پدءَ ماں تھاری ءَ ھوژ ناگ کنان ءَ پہ آئی ءِ شوھازءَ شت ۔ باز یں گوانک ءُ کوکارے کت ئے بلے اے گوات ءِ ژیمبارگ ءُ گورمانی گرندگ ءِ تہ ءَ چے اشکنگ بیت ۔ میرین ءَ سگّ دمبرتگ ات ۔ یکبرے پدءَ پہ ٹاپوءَ آتک ءُ وتی دم ئے پُرکت ۔ بلے چوشیں دم پُرکنگ چہ درد وارت کہ چار اَدار اِنت کہ آ یک پیم ءَ گوں مردوریں گورماں بندءُ گلائیش انت ۔ نی وَ چہ ھست ءُ پستاں پھک کپتگ ۔

ناھدا ءُ چہ گاریں جانشوءَ ھم پھک دلیکیم ات کہ گیشتر سر جنگ گنوکی ءِ بُن ات ۔ اناگہ ءَ چہ ناھدا کاڈک ءَ جست ئے کت کہ ھمے گاریں جانشو کے انت ۔ ناھدا کاڈک ءَ گوشت کہ آئی ءِ نام مولک انت ۔

”کجام مولک؟“

”ابدل ءِ بچ“۔

”کجام ابدل؟“

”ابدل ھدا داد“

”بلکیں اے زرک ءِ چک انت؟“

''ھوھمیش انت''۔

''اے بچکءَ کسان انت''

ھو کسان انت بلے ماھے بیت کہ گون من کیت۔ پہ میدی چکءِ کسان نہ انت''۔

میر ینءَ ٹاپو پدءَ یلہ دیگی کت۔ ناھد اکا ڈکءَ بازگوشت کہ تو دمبر تگءَ شپ تھارانت، نی سارتیءَ ھم تراپُر وشنگ، تیٔ جندگار بیت

بلے میر ینءَ آئیءِ کپانی جوابءَ پہ وتی سستاءِ پدءَ گوشت۔

'' آسالی کہ مولک من چہ تیابءِ گورمانی دپءَ پچ گپتءُ نوکیں زندمانی بےدات مرچی اگاں ماموکءَ یلہ بدئیں ءُ تھنا بروئیں گڑا من

نازکءُ زرکءَ چے گوشت کناں!لازم من مولکءَ درگیجاں!اگاں مولکءَ من درمہ گیجاں گڑا من کجام دیمءَ بزیراں ءُ نازکءِ گورءَ برواں۔

گوں ھمے گپاں میر ینءَ ٹاپو یلہ دات ءُ روکیں گورمانی گورگنداں ماں وتی پراھیں سینگءَ سگان ءُ ھوژناگ کنان ءَ ماں لنجیں تھاریءَ

چہ ناھد اکا ڈکءُ جانشوانی چماں گار بوت ءُ گار بوت۔

<*><*><*><*><*><*><*><*><*><*>

در۔۔۔۱۸

نازکءِ بنگیجی سانگءَ آئیءَ پانزدہ سال ات۔ ءُ مرچی بیست ءُ ھشت سال ءِ کلانھیں جیننے بلے انگت ھم آئیءِ ورنائی آئیءِ ھمراہ

ات ءُ ھر مردینءَ کہ آدیستگ ات آئیءِ دلءَ پہ ایشیءِ سانگءِ ھل کتگ ات۔ البت آئیءِ میتگءِ جینانی گورءَ آئیءِ نام''مردکش''ات۔ ءُ چہ

اے جیناں ھریکےءِ دانکہ وس شتگ ات وتی چکءَ یانزاتےءَ پہ نازکءِ گرگءَ مکن کتگ ات کہ آیانی تزءُ ھر کس کہ نازکءَ گپت پہ آئیءَ دریاءِ

نھنگیں دپ پچ بیت۔

اے جینانی گپ نازکءِ گوشاں ھم کپتگ ات انت بلے آئیءَ چوشیں دلگوشے نہ داتگ ات۔ بلے یکر وچے آ چو کہ وتی ھڑ وچی

ربودگءَ تیابءِ کرّءَ ریکانی سرءَ نشتگ ءُ دریاءَ چارگءَ ات۔ آئیءِ راستی نیمگءَ یذ ارے ھشکءِ سرءَ برزءَ ات کہ چلءُ موش کتگ ءُ گورپات

پتا تگ ات کہ روچ ءَ مہ ترکین ایت۔ نزا تاں چہ بےناھد ائیءَ یا کہ ایشیءِ ٹاھد ایا واھندگہ جاگھے شتگ۔ ھمے یذ ارءِ دومی نیمگءَ دوجنین نشتگ ءُ

وت ماں وتءَ گپءَ ات انت۔

آوھدی کہ نازک ادءَ اتک ءُ نشت آیاں سانیست ات پمیشکا اے ھگیں نہ ات انت کہ یذ ارءِ پشتءَ نازکءَ نشتگ۔ نازکءَ آ

چہ دیرءَ دیستگ ات انت ءُ بچاہ ئے آورتگ ات انت کنہ گئے انت بلے آیانی گورءَ نہ شت کہ بلے گوں وت دلگوش انت۔ ءُ بےتوارءَ یذ ارءِ

دومی نیمگءَ نشت۔ نازکءِ آ یکءِ سا آیاں نیست ات۔ آماں وتی گپاں جوش ات انت ءُ نازکءَ ھم دلگوش نہ کت کہ آیانی بنکپ چے ات

بلے اناگہءَ ماھکانءَ نازکءِ نام گپت۔ نازکءِ وتی گوش زپت انت کہ اے جنین ومنی نامءَ گرگءَ انت یا کہ بلکیں دگہ نازکے۔

نی نازکءَ وتی دلگوش یکپارگی گوں ماھکانءِ گپاں کت کہ گوں وتی دزگوھار شاریءَ جنگءَ ات۔

ماھکان ءُ شاری ھر دو کلانھیں جنین انت ءُ ھمجرات انت کہ ھر دوئیں دو براتانی لوگءَ انت بلے چہ ھمجراتیءَ پیسر ھم اے دلی دزگوھار

بوتگ انت۔ چہ ایشانی سیرءَ رند باز مردمءُ وَ گوشت کہ نی اے چوچوگءَ بنت۔ بلے آیانی اے پیش گوشی دروگ بوت۔ بلکیں ایشانی دزگوھاری پہ گوھاریءَ رس ایت ءُ انوں بلی کہ ایشیءِ جک آئیءِ نشار انت ءُ آئیءِ جک ایشیءِ۔

ماھکانءَ دگہ براتے ھم ھست کہ آئیءِ لوگی پاری چکءِ سرءَ کپت ءُ سک بے پدءَ ناڈرا بوت۔ مھلوکءَ گوشت کہ جاتیگءَ ایشیءِ دل سرینگ۔ ماھکانءَ ملاءُ بکءَ ھچ پشت نہ کتگ بلے مرگءِ دیمءَ گے داشت کنت۔ یا زدھمی روچءَ جک پہ ھاک شت۔ آئیءِ ننگ تا روچ مرچی ماھکانءِ دلءَ پُشتءَ انت کہ اے دمانءَ ھم ماھکانءِ گٹءَ ات۔

"ھو من نازکءَ پجاہ کاراں، ھمے ماھلءِ ماتءَ گشءِ ناں؟" شاریءَ جست کت۔

"ھو! ھمے نازکءَ گشان! بازشرّیں جینے، کسی کارءَ کارءِ نیست شپ ءُ روچ گوں وتی چکاں دلگوش انت۔ من ءَ چہ اے میتگءِ درستیں جنیناں ھمے جنک سک دوست بیت" ماھکانءَ درائینت۔

"ھو اڈا شرّءَ ھر کس گوش ایت شرّ۔ ءُ من ھم دانکہ روز گار مرچی ایشیءِ نام پہ بدی نہ اشکتگ" شاریءَ پرکندگیں دپے گوشت۔

"اچے بزاں ترا نازک دوست بیت"۔

"ماھکان تو چتوریں گپ جن ءِ، تھنا منءَ اناں ھر کسءَ کہ زانگے ھست آئیءَ دوست بیت۔ زاناں ترا وتءَ نادوست انت؟"

"شاری من چوش نہ گشاں"

"اچے چتو گشءِ؟"

"گوشدار شاری! اے گے انت کہ منی گٹءَ انت"۔

"تو باریں مرچی منءَ چوشیں جستاں گرءِ، ماھکان"

"شرّ زھر مگر! اے منی نزازتک نہ انت"

"بلے! گڑا؟"

"من ایشیءِ پتءَ سدر رندءَ گشتگ کہ نی سیر بکن کہ تئی چک بزگ انت ءُ تئی جند ھم وار ءُ از اب انت بلے ھچ رنگءَ نہ من اتگءِ۔ مرچی گوں آئیءَ بزّے مڑانگانءُ پہ کشتگیں گٹے منیتگ ءُ راز یگ کتگ"۔

"اچے بزاں من اتگءِ! من زانتگ کہ بے کہ تو دگہ کس ایشیءَ راہءَ آورت نہ کنت۔ بلے چوشءِ نہ گشتگ کہ کجا دلما نگ انت"۔

"شاری! آئیءَ ھیلتے من اتگ ھمے گنجءُ منءَ گشتگءِ کہ ھر جاگھے کہ منی دل لوٹ ایت آئیءَ ھچ جبر نیست"۔

"گڑا زیت کن کہ دگہ ماھےءَ رند زمستان بیت!"

"شاری! ھمیش انت کہ ترا جست کنگءَ یاں"

"بچار بچار! اڈا ماھکان! تو منءَ نی بکش کدی جست کت؟ تو وَ نوکی منءَ ھیلتے ھال داتگ"۔

"شرّ شرّ ھبر تنیگ انت بلے من ترا ھمے انّی نازکءِ جست نہ کت؟"

''ھَو! بلے بلے! گڑا؟''

''گڑا چے؟ تو ھم گش ئے کہ آ باز شرّ یں جنینے ءُ ترا دوست بیت''

''ماھکانؔ منی گوھار! منی مات ءِ بدل! اشرّ ءُ ھم بے ایب ءُ نہ بیت''

نازکؔ ءَ وھد ے کہ اے گپ اشکت یکبرے نُوش ئے زاناں کار چے آئی ءِ دل ءَ درشت ءُ وتی دل ءَ سک پریشان بوت کہ ایشاں چہ ایے پمن دیستگ۔ پہ بے تاھیری لوٹ ات ئے کہ پادبئیت بلے پدءَ ماھکانؔ ءِ توار آتک۔

''اِدا شاریؔ اے بتل ءَ من ھم زاناں بلے تو من ءَ بگش کہ تو ماں نازکؔ ءَ کجام ایب دیستگ؟''

نازکؔ ءِ دل ءَ دریگلے زرت ءُ گوں مزنیں دل تپرکھی یے پہ وتی ایب ءِ گوشدارگ ءَ پدءَ برابر نشت۔ شاریؔ ءَ کمّیں شھکارات ءُ گوشت۔

''پہ دگہ ایب ءَ نازکؔ ءَ بے بلا بات! من اے دانک ءِ چت نکناں کہ آئی ءَ دگہ پولنگی یے بدیاں۔ انچو شکہ ھدا ءَ آئی ءِ لچ ءُ گیرت تاروزگار مرچی پھریزاتگ انگت ھم ھمے رنگ ءَ بہ پھریزایت ئے''

نازکؔ ءَ سارتیں گینےؔ کش ات ءُ گوں وتی سرگیک ءِ لمب ءَ چہ پیشانی ءَ ژرک اتگیں ھیدئے پھک کت انت۔ ءُ وتی دل ءَ ھدا ءِ لک شگرئے گپت۔

ماھکانؔ ءَ درّا ئینت ''شر! گڑا تو کجام ایب ءِ گپ ءَ جنگ ءَ ئے!''

شاریؔ ءَ وتی گپ ءَ سندو دات۔ ''اے ایپے وَ نہ انت بلے بھت ءُ نسیب انت کہ اے موئنیں زال ءَ مردی بھت نیست، اگاں ناں ترا پہ وتی برات ءَ چد ءُ شرتریں جنین ھچ بردست نہ کپ ایت بلے چہ دیدگاں ساہ دوست ترانت۔ انچو شکہ مرادتیؔ برات انت انچوش منی ءُ من ھم آئی ءَ چو ساہ ءَ دوست داراں''

''من زاناں کدی گشتگ کہ ترا دوست نہ بیت''

''اچے اگاں منی گپ ءَ زیرے گڑا نازکؔ ءِ نام ءَ مہ گر''

''پرچا؟''

''من ترا اَنّی گشت کہ نازکؔ ءَ بژّ کار ءَ مردی بھت نیست اوّلی مرد دریا ءِ میارئے کت ءُ دومی مرد ھم گوں آئی ءِ راچن ءَ بیگو اہ بوت ءُ پدءَ سیمی مرد ھم نھنگیں دریا ءَ اوگارت۔ پمیشکا سرجمیں میتگ ءِ مردم آئی ءَ ''مردکُش'' گش انت''۔

نازکؔ ءَ چد ءُ گیشتر گوشداشت نہ کت ءُ زیّت زیّت چہ اود ءَ پادآتک ءُ دیم پہ وتی لوگ ءَ شت ءُ نشت ءُ پگر ءَ کپت کہ ماھلؔ ءِ پت، جامیؔ ءُ میرتینؔ ھرسئیں چہ منی جند ءِ شومی ءَ دریا ءَ وارت انت۔ شاریؔ راست گش ایت کہ منی بھت ءَ مرد نیست۔ ءُ اے ھرسئیں چوروانی پتانی ھون ھم منی جند ءِ سرءَ انت ءُ وتی دل ءَ تلاریں اراد ھے بست ئے کہ دگہ گیشیں ھون وتی سرءَ نہ زیرایت۔

<*><*><*><*><*><*><*><*><*><*>

در---۱۹

چہ بازیں سالے ءِدراں ڈیھی ءَ رند اومر چہ کراچی ءَ آتک ۔ آئی ءَ ادءَ وتی جند ءَ لوگے نیست ات ۔ ایشانی پت ءِ پیرکی لوگ یک جمھی بانے بیتگ کہ چہ اومر ءِ روگ ءَ رند لُرات ءُ رند ءَ ھرکس ءَ ایشی ءِ کرزکش ات ءُ سوتک انت ۔ ءُ گذسرءَ پڈکانی لیب جاہ بوت ۔ چہ سالے پیش ءَ رند واھبہ گزابیگ ءَ ھمے جاگہ ءَ وتی دیواں جاگہ بست ۔ اد ءِ سرکار رھبندانی پدءَ کس ءَ زمین ءِ واھندی نیست ھرکس وتی چاریں دار ءُ تگرد یا کہ ھشت ءُ گلانی واھند انت پمیشکا اومر ھم دگہ چیزے ھم کت نہ کنت ۔

پمیشکا اومر وتی یک سنگتے ءِ لوگ ءَ شت ۔ آ سنگت ءِ جنین ءَ ھمار وچ ءَ آتک ءُ نازک سھیگ کت ۔ ءُ چوش نے ھم گشت '' اومر چہ وتی کرتگیں کاراں نی سک پشومان انت ۔ پدءَ اومر ھم واجہ گزابیگ ءَ آئی ءِ دلا راں رد داتگ ءُ گوں تو میتریتگ ۔ اومر گش ایت کہ من ءَ پھل بکن ءُ ھر چے کہ بیتگ ذرتیں میارءَ توری منی جند ءِ سر ءَ بہ لڈ کہ من ھمیشی ءَ کرزاں '' ۔

چہ اے جنین ءِ روگ ءَ رند نازک گوں وتی ھرسیں چکاں پہ اومر ءِ وشاتک ءَ شت ۔ چو کہ ھلکیں بزات ءُ گوھاراں وتی دل ءِ زنگ اش ریتک انت کہ ھردوئیناں نی وتی گندہ کاریں دژمن پجاہ آورتگ ات انت ۔ نازک ءَ چہ پادا آیگ ءَ پیسرا اومر بازمنت کت کہ نی آئی ءِ لوگ ءَ وتی لوگ بزانت ءُ ھمود ءَ بہیت بلے اومر ءَ نہ منِ ات ءُ گوشت ئے ۔

'' نازک اڈا ! اگاں من تئی لوگ ءَ بیایاں من ءَ اے میتگ ءِ لچک ھم اِٹ کن انت کہ من گوں تو چتوریں ناروندیں کارے کت ءُ مزاتاں ءُ تئی زنگ ھم جت ءُ تراپہ دیواناں کش ات ءُ پد ءَ تئی جند ءِ لوگ ءَ بہ نند اں ءُ تئی نگن ءَ بوراں '' ۔ اومر ءَ ارساں گپت ءُ بس ئے کت ۔

نازک اے وھدی پادا آتک ءُ شت کہ رند ءَ پہ کجام رنگے اومر ءَ رازیگ بکنت ۔ بلے بیگاہ ءَ اومر ءِ سنگت ءِ لوگی نازک ءِ گور ءَ آتک ءُ گوشت ئے ۔

'' اومر تئی وتی ناکوزتک انت ، درآمدے نہ انت ۔ من ءُ منی لوگ واجہ ءَ آرازیگ کتگ کہ تئی لوگ ءَ بہیت '' ۔

نازک ءَ گلے چیت کہ اومر ءَ آئی ءِ گپ اِیر کتگ ، درّائینت ئے :

'' اڈا زاپراں ! من سباھی سک بازمنت کتگ ءُ چو ھم من زانتگ کہ آئی ءِ دل ءَ سک ھست انت کہ منی لوگ ءَ بہیت بلے چہ مردمانی دپ ءِ ترس ءَ نئیت ۔ بلے وھدیکہ من ھچ نہ گشاں مردمانی گشگ ءَ آپر چادل ءَ بہ زیرایت ۔ زاناں اے مردم کدی مے شری ءَ لوٹ انت ءُ انگت ھم آیانی کوشست ءُ جھد ھمیش است کہ ما یک مہ بئیں منی چم سارت بنت کہ اومر ادءَ کیت ۔ تو زان ئے اے ھزار بومیں امروز ءَ من یک ءُ تھنائیں جینے گوں وتی گونڈواں چتور گمیگاں '' ۔

'' تئی گپ راست انت ءُ ما ھم گوں اومر ءَ ھمے گپ جنگ انت بلے...... ''

گوں زاپراں ءِ '' بلے '' ءِ گال ءَ نازک ءَ دلگوش گوں آئی ءَ کت ءُ گوشت ئے :

'' اڈا بلے چے ؟ زاناں انگت ھم دگہ نیمونے ھست ؟ '' ۔

'' اناں نازک دگہ نیمونے نیست بلے من چہ گپ ءِ زاھر کنگ ءَ پیسر گوں تو دست بنداں کہ ھرچ گپے کہ من جناں تو '' اناں '' مکن ! ''

'' تو گپ ءَ بجن باریں ۔ ! ''

''چوش اتاں، دانکہ تو منءَ کولءُ زبان نہ دئے من وتی گپءَ نہ جناں!''

''من چاراں اڈا اگاں من کت ئے کناں ءُ منی دستءَ بیت پہ سرءُ چم ئے مناں بلے اگاں چہ منی زورءَ گیشیں کارے بیت گڑا منءَ پھل بکن۔''

''اناں اڈا نازک چوشیں کارے نہ انت کہ تئی دستءَ مہ بیت بلکیں پہ ھر دوئیناں دوسریں سیت انت۔''

نازک یکبرے پگرءَ کپت بلے پدءَ بچکند گے جت ءُ گوشت ئے:

''اڈا زاپران وتی گپءَ بجن منءَ لبزانت کہ اگاں منی دستءَ بیت کنت بے نیمونءَ کنان ئے!''

''نازک منی شر یں گوھارءِ بدل! اومرتئی لوگءَ کیت بلے پہ بزاتی اتاں.....''

زاپرانءَ وتی گپ سرگڈ کتءُ نازکءَ چارگءَ لگ ات کہ نازکءَ ھمنی شک کپتگ ات کہ گپ وتی سرءَ کجا کشگءَ انت۔

زاپرانءَ پدءَ وتی گپءِ سر گپت۔

''اومرتئی لوگءَ کیت بلے پہ بزاتی اتاںءُ پہ تئی ناکوزتکی اتاں، بلکیں تئی چکانی پت بیت، اگاں تو منّ ئے!''

یکبرے نازکءِ دل گوش ئے زاناں ایرمرتءُ وتی کسانیءِ ترانگءَ کپت کہ چتور یکجاوتءُ اومرءَ لیب کتگءُ رستگءُ مزن بیتگ انت۔ آئیءِ پتءِ دلءَ ات کہ اومرءُ نازکءَ سیر بدنت بلے اومرءِ ماتءَ اڑی کتءُ اے کارئے بیران کنائینت۔

نازک یکّ شر یں دمانےءَ بے توار نشتگءُ گوستگیں ترانگاں گارات کہ زاپرانءَ ٹوھینت۔

''اڈا نازک! باریں تو ھچ نہ گش ئے؟''

نازک گوش ئے زاناں پچ گڑاتءُ گوشت ئے:

''اڈا زاپران! من زاناں کہ من وتی مستروتاں بلے منءَ انگت ھم مسترے ھست کہ من دانکہ آئیءَ جست نکناں تراھچ جواب دات نکناں۔ اے منی سرجمیں سالاں ھمے یکیں درد دارپمن بیتگ۔ اگاں آ نہ منّ ایت گڑا منءَ پھل بکن کہ من آئیءِ ھبرءَ گڈات نکناں۔''

''من زاناں تو گئےءَ گوش ئے بلے منءَ وت ھمائیءِ جندءَ دیمداتگ۔ زرک انّی منی لوگءَ نشتگءُ منی چکانی پتءُ اومرءَ ھمے گپءَ انت۔ اگاں راستیں گپءَ لوٹ ئے ھمائیءِ جندءَ اے ذرتیں گپ گیشینتگ انت۔''

نازکءِ دل چہ وشّیءَ یکبرے گوش ئے بے زور بوتءُ پہ بے تاھیری گوشت ئے: ''منی گوھار زرک!'' ءُ ارساں گپت۔

زاپرانءَ چہ گلءَ بے تاھیر بوتءُ پہ روگءَ پاد آتک بلے یکبرے نازک ئے گلائیش کرتءُ آئیءِ پیشانی ئے چکّ اتءُ گوشت ئے

''اچے من روانءُ چہ زرکءُ اومرءَ وتی مستاگیءَ گراں!

نازک یکبرے پدءَ ماھلّءِ پت، پیرلّءِ پتءُ ھدکءِ پتءِ ترانگءَ کپتءُ بے سمائی یک اناگہءَ گوشت ئے:

''بلے منی ڈکّ ایش انت کہ اومر دریاءُ زرءِ کارءَ مکنت کہ من دگہ ھون وتی سرءَ زرت نہ کناں۔''

(ہلاس بوت)

سچکان راست

تاءُ یکتا

استادعبدالمجید گوادری

مُیزر ءُ میتاپ گتاناں شوانگ ءِ زیمر نل ءِ
دَرنوءِ وشیں توار انت ماں چُراگاں بُز گل ءِ
گُل چہ گُلّ ءَ کد ودی بیت حال دنت زِردءَ منی
نگرَئیں پازیب ءِ نازینک کرام ءِ تہروز ہل ہل ءِ
کیمتی آکوت ءُ لال ءِ در نئیت مَٹ گیدی ءَ
شَدریں گوناپ ماہکان ءِ گران مُلّیں تلمل ءِ
جَل پچگ ہم لذتے دنت مہراگاں آمیگ بہ بیت
آس نمرودءِ پہ ابراہیم ءَ باگے بوت گلاب ءُ ترونگل ءِ
''قیس'' ہم ریباراں گون ات ءُ ہوار اَت توروال
لیلٰی ءِ مجنون اگول اَت آتراپ ءَ مھپل ءِ
نے رکاب ءُ زین ءُ تنگ انت نے لگام ءُ واگ ءُ لوند
ساہ رہن انت گونداں اُمر ءِ کمیت ءِ ہل ہل ءِ
واب ءُ ایسار ءَ کُدین ایت، دنت ودار ءِ ترانگ ءَ
منت واراں تھمیات ءِ درد ءُ سوچک ءُ ترامبل ءِ
گَنوانی ٹپ جان ءِ ، زیمیاں گوں دراہ بَینت
ہیم کنوکیں نیست توجیل زرد ءِ چانکانی تل ءِ
مشکلیں وہد ءَ زلورت بنت زند ءِ رھدگ ءَ
نالگاں آیناں زیراں گوں وت ءَ زرد ءِ جل ءِ
پرشکیں مامول ءِ بند ءِ کیشگانی شاھگ ءَ
دل ہرودے کد بجلّیت ہار ءَ ارسانی شَل ءِ
باز بنت دہر ءَ نمیران ، باز ءَ دہر اوگار کنت
گار ہمیش انت ماں جہان ءَ وہد ءِ چہر ءِ گل گل ءِ

ساری کیھو ، ہوش ہنوش، زرد زنگ بوت سرجم ءَ
آسک وابیں کدہیں چمانی کیلیں کنجل ءِ
زانت زَنگ بوت ہوش نپید انت گار انت سساءُ سما
ساہوں ایر جیگ ساحرے یے دیدگانی گونڈل ءِ
پہ شوہاز ءَ جند ءِ گاراں ماں براگ ءُ کوہدراں
راہ ءُ کشکاں سرجناناں پیلک ءُ کتک ءُ گوڈل ءِ

(۲)

کور گور ءِ ، منجیں کہیر ءِ شاہے ءَ درنگیں کدو
نپت ءُ بیر ءُ گرند گروکاں سوتک ءُ بُندات شاتل ءِ
شہ مرید ءِ بند ءُ بوگاں مُنّہ ءُ داگ ترگل ءِ
ترانگانی مجتی مہر ءِ نشان انت ھانل ءِ
مُھت ءُ مامول سستگ انت، تودانی دل بند گُگر انت
مندگ انت دلرنج کشّیں ، زگریں حون ءِ گُل گُل ءِ
ترانگ ءَ انت چلگّ ءَ ہم ، گیراں انگرّ انت گل ءِ
بے اجامیں دیری ءِ پریاتاں گوشدار بلبل ءِ
رژن بلوکیں بام ءِ بانک کرگز بالادیں ''سہیل''
کنت وت ءَ ندریگ ءُ کولیگ تن سکیں حور چامِل ءِ
بوتاں پرگول ءُ دراں ڈیھ چو مرید ءَ من مجید
پہ شوہاز ءَ '' تاءُ یکتا'' گوہر گونیں آمل ءِ

☆☆☆☆☆

20-7-2002۔ حطاط، عمان

منی بستار چی بیت

عارف عزیز

گچین چہ کست ءُ قہر ءِ سستگ
بہار گاہے، نہ وہد ءُ موسم
ہوار ماں حونانی بہر ءُ بیر ءَ
نہ آس ایمان،
نہ آپ سوگند،
زمین ءِ اروا ہ پہ مرگ ءِ ناز ینک
چوں پرشت ءُ پروشاں دلانی آدینک
تو ہنچو نزیک ءَ گام بندئے
من ہنچو دور ءَ
تچاں چہ وہد ءُ زمان ءِ دیم ءَ
نہ چم گندانت
نہ دل رزابیت
کئے بزانت کہ
کئے کجا بیت

☆

چراغیں دردانی آس ءِ چہر ءَ
تئی انتظار ءِ زبان ءُ نوکیں بیانے کپتگ
من ہنچو شپ پہ وابیں چمانی آگہی ءُ لیب داشتگ
یاد بستہ،
نزانتگ امروز ءِ رنگ مٹ ایت
دور کنزانت ساہگانی راہ ءِ دیم ءِ
نہ مہرے مانیت، نہ بے وفا ہے
نہ دل رزاے پہ پہرا وشتیت دروگ بندیت
راست گشتن
نزانت انجیر ءِ پل ءِ بوہ ءَ۔

☆☆☆☆☆

شکست ءِ ساهگ ءَ

قاسم فراز

منی نگاہاں گرم ءِ جل
چو بیگاہ ءَ کہ ایر دنت
منی ہمک دیستگیں
واب ءُ مرد ماں
ساہگاں
آپے ءِ میار کنت

من آپے ءِ مسافراں
من بو جیانی زَم جن
سیاہی یے
ءُ ہر بر ءَ کہ جنگ بیت
گوات دو سر تو نگرانت
(ہما آں کہ نہ دیستگ انت گوات ءِ باسک ءُ شہسوار
منا را پروش ءِ مستریں سوب گشنت)
بلے منی میار چے؟
سیاہی ءِ میار چے؟

منی تہ کسہ ءَ نہ منت
گلاب سبز
شراب سبز
(ءُ) واب سبز
منی داں زردیں دیدگاں
تئی کونڈے ءِ گُد ءَ بگر
(تہ) ہوری ترمپ ءُ مرد ماں
جہان ءِ کلیں رنگ زرد اتنت
گلاب زرد
شراب زرد
واب زرد
من زرد ءُ سبز ءِ ساہگ ءَ
خدا ءِ حاجت ءِ وڑا
چو گروْنے ءَ
ہلاس اتاں دو ساعت ءَ
دو ساعت ءَ بناء اتاں

(۲)

ہزار رند ءَ یکبرے
چو گونڈوے ءِ بستہ ے ءِ سیاہی ءَ
اے زندگی
کہ راہ ءِ نیم ءَ ایر چیت
اسکول ءَ سر نہ بیت، مریت
منی شرابی ایں عاقبت
گوات بیت
ترا چو ھشکیں تاکاں چج کنان کنت
منا خدا ءِ کار نیست
منا شراب ءُ واب ءَ
گلاب ءَ
نہ مہر بوتہ، نیکہ است
اے ساعت ءَ
کہ روچ ءِ کل برانز تزک انت شہ رگ ءَ
تہاریانی رنگ نیست
نہ مسک است
نہ مہپر بے نہ جمبرے
منی بدن چو کوہنیں لوگ ءِ کنٹے ءَ
پداوروکاں وارتگ ءُ
پدا چہ بیسہ ءَ درانت

دست بندی

ارشاد پرواز

ہانی منی ہانی منی
ہانی منی عشق ءِ نشان
ہانی دل ءِ تاہیر ءِ گرنچ
ہانی نگاہاں کمو پرنچ
ہانی رچیت دو ترمپ اگاں
ہانی پرشیت ہوشام دل ءِ
ہانی منی ارواہ ءُ ساہ
ہانی انارکاں شپ جلشک
ہانی مچار چو نیم کش
ہانی مرو تہنا دچداں
ہانی مرو ہانی مرو
ہانی پہ ویرانی مرو
ہانی من دست بندی کناں
ہانی من ندر ہانی من شنک
ہانی پہ رب ءِ منت ءَ
پاکیں رسول ءِ برکت ءَ
ہانی مرو ہانی مرو
ہانی منی جانی مرو

ہانی چدءُ رندءَ چے من
ہانی نہ چاراں ہچ کس ءَ
ہانی منا اے رندی بخش
ہانی منا بے تو نہ بیت
ہانی وطن قحط انت منی
ہانی اے تن بخت انت منی
ہانی منی تربت عذاب
ہانی منی خاران انت ھشک
ہانی منی نوشکی بُن انت
ہانی منی خضدار انت روک
ہانی منی ویران انت تمپ
ہانی منی سیہ ڈن انت دشت
ہانی نگور بے مچکدگ
ہانی نگاہاں کمو پرنچ
بلکیں رچیت ارسانی گرنچ
سیر آپ بیت دراہیں دل ءِ
ویرانگیں ہر ہلک ءُ در

☆☆☆☆☆

بہاریں سھب ءِ ابیتکیں پشّی

عابد علیم

مرمرانک ءَ چو شپانی کیف ءَ
سر رچیت بام ءِ شلوکیں نودءَ چو بلوریں بالاد

(۱)

سارت بوتگ تئی جوانی ءِ خمار
تنک اتگگ تئی گورانی قدح
پررتگگ تئی نگاہانی چراگ
روچ بوتگ تئی شپانی بامسار
کرچک کپتگ تئی حسن ءِ زیمر
نوں پہ امبازے ءَ اوشتاتگ ئے چارئے کشک ءَ

(۲)

ابیتکیں راہانی حسکیں کیف ءِ ملوریں جام ءَ
میست ءِ لیٹ ءَ
تئی کوہنیں لوٹوک نیاہنت سہتے
تلوسیت تئی پاکیں بدن ءِ گلابی محراب
مناں تئی زیکیں __ گنوکیں عاشق

(۳)

شرابی، شیدا __ چہ سہباں بے سد
ملور تہنا ابیکیں کشکاں شزار، راہی
بدے گوں فٹ پاتھ ءُ پارکاں ایوک
برے تئی چوکاٹ ءَ قبلئین ءَ
ابتک ابتک گوں نگاہاں سارتیں
تہ گیرکاریت، گوست ءِ روچانی بہاریں سہباں
ہما شرابی _ ہمائیں بے سد _ بلے تئی شیدا

من سہرا باں

عومر کیّا

اے چمانی نہ روائیں ترونگلاں
کہ آس ءِ امباز گ ءَ تساں
انچو شاتلے بہ بیت ماں تارانی سربرءَ
دیستگیں درچک ءِ بالاد ءَ آس روک بیت
گوات سڑکانی نیمگا تچیت
یلہ چریں موسمانی شوہاز گ ءَ
من پرشتگیں ساعتانی نندان سیمسراں
اے نیم بالیں مرغانی ساہگاں گراں
تئی شہر ءِ اتکگیں پکیر ءِ دامن ءَ
درد ءِ انارکانی سہری ءَ پچگراں
ارسانی جوناں زوراں حاک ءِ تہادیاں
تئی شوہازگ ءَ کہ من گوں مرغاں دمبراں
چگل دیاں دنزو ہدے چماں اشتر ءِ
من نہ منتگیں کاروانے ءِ پداں گراں
زومے بہ بیت وودی ما حاک ءِ باطن ءَ
ہے پیم سہراباں تئی حیال ءِ رہسراں
پدا آزمان ءِ رنگ ءَ
ناسی ایں ساہگے کپیت
پدا عمرے گوں آکوٹے ءِ
بندیکاں مان اڑیت

چار بند

مبارک قاضی

اچ وتی دستونک ءِ پر بنداں، جتائیں گالے آں
من چہ مہر ءِ آزمان ءَ ستگیں استالے آں
گوستگ قرن کہ نہ سبزین ایت ہزامی شل منا
من کجام درچک ءِ نزاناں حسک ءُ داریں ٹالے آں

☆☆☆

چار بند

طیب قاضی

سیاہ ءِ رنگ ءَ دنانی داب انت
تئی گمان ءِ دیار ءَ واب انت
حیال ءِ بیگاہ ءَ شپ کہ بالیت
لقاہ ءَ ماہیں چو پل گلاب انت

☆☆☆

آپ ءِ اشکر

نیاز زباد

نگاہ ءِ موسم ءِ ارسانی کسہ ءَ دربر
خمار کاگد ءِ آس انت نود ءِ وشبوہ انت
درین دیگر ءِ عکس انت بیرگ ءَ درپشیت
گوں برفیں ملپد ءُ رکانی شیشگیں سنگاں
بلوریں ھشتے ماں دریاءِ باطن ءَ ایر انت
چراگیں ماہ ءِ تلاوگ۔ یہ ترمپ بستاریت
وفا ءِ رپتگیں کمیر ءِ یات سنگرتگ
کلیر ءِ ساہگ ءَ سنجانی مچلدگ وپتگ
کلمپراں وتی ہوشام شتگ گوں حاکاں
جہان ءِ داب لکشتگ چو کنٹگیں پُلاں
اپین ءَ شہد بکش بنگ ءَ آپ ءِ نام ءَ دئے
خیال ءِ پلو ءَ ارواح ءِ سازگر موج انت
بہار ءِ انبریں اوست ءَ غم ءِ زمستان انت
تلار ءِ ترونگلیں شیرانی کیف چے سازیت؟
گلاب ءِ زیمر ءِ استین ءَ آپ ءِ اشکر گون
گیاب ءِ کلہ ءَ امروز ءِ گوات اشکیل انت
مچار بانل ءِ لہمیں انارکاں پہ واہشت
زباد ءِ عشق نمیران انت انگت ءَ حاکم

حیاتانءُ دلاور ⟷ ملا ابا بگر کلمتی

شوہازکار: واحد بخش دشتی

دست بنداں، گوں کردگار شاہیں ہر سحر
بادشاہی ءِ لائق انت جملہ برَ ءُ بحر
غیر از ربّ ءَ نیستین ءُ مولایے دگر
پہ قدرت داشتگ ئے کلیں حسک ءُ تر
قدرتاں پیداگ ئے کت فرزند بے پدر
حضرت آدم عیسیٰ روح اللہ زیب ءُ فر
ہژدہ ہزار خلقت فرقبے از جن ءُ بشر
آہنیں میخ انت ماں زمین ءَ کوہ ءُ شجر
در فلک سیل ءُ گردش انت والشمس و قمر
کوکب انت جملہ خوب ءُ زیبا ءُ جلوہ گر
پرشتگ ءُ آسمانی مَلَک باز انت بے قدر
زور ءَ شپ تسبیح وانگ انت پہ خوف ءُ خطر
ہچ کسی دست ءَ نہ بنت تعداد ءُ شمر
ما گہنگاریں خالق مئے جزماں درگزر
دوستی ءِ پیغمبر نبیّانی تاج ءُ سر
بندہ ءِ واستا تو کتگ احسان ءُ نظر
دانش ءُ عقل ءُ زانگ ءُ بینا ءُ بصر
بیت فراموش تئی نیکیاں کنت راہ ءَ گسر
روت بدیں راہے مستحق انت نار ءُ سقر
باز انت دنیا ءَ کافر ءُ شوںمیں ترک ءِ شرع
جاہلاں کارگیر نہ بنت جوانیں سوج ءُ سر
دنیا یک باغے سبز ءُ زیبا انت در نظر
پیر ءُ کوہن سالے باز زانت نگی ءُ ہنر
مثل ءِ چومرغ ءُ وحشیاں داریت بال ءُ پر
پہ ہزار بیم ءُ خطرے چینکی ئے دات نفر

گندگ ءَ مکاریں جنے رنگ ءَ خوب ءُ شر
دیم دنت پیش ءِ شوہر ءَ مردے گپت دگر
قدحے تاسیں پُر انت از شیر ءُ شکر
ماں دپ ءَ تام ئے وش انت تک بنت زہر
باغباں ہوشیاریں کسے مثل ءِ مار گر
ماں تہ سیل ءَ آیگ انت مرد ءِ رہ گزر
طفل ءُ معصوم ءُ دختر ءُ خردسالیں پسر
ناں شاہ کلّ ایت ءُ ناں گدالنگ ءُ کور ءُ کر
منّت زیرایت ناں مدام گیشیں سیم ءُ زرّ
کلیں جانداراں نیش جنت مارے زہر لکرّ
ماں دل ءَ ئے لیٹ انت زہرے ماں جان ءُ بنت اثر
دیم دنت باغ ءَ کنت چرے جاگاہ ءَ سفر
ناں یلہ ئے کنت کہ واپس آ باغ ءَ بئیت دوبر
ربّ ءِ تقدیر ءَ آیگ انت دیم ءَ خیر ءُ شر
قصہاں کوتاہ کن قلم وصفاں مختصر
من دیاں خلق ءَ را نوک تریں احوالے دگر
کوچگ ءِ دشت ءَ مرد حیاتان ات نامور
حجّت ءُ دار دانا بندیگ ات سنٹ سر
کینگ ئے بازات ماں دل ءَ سانزی بغض ءُ زہر
خاطر ءَ ئے ایش ات من وتاں ملک ءِ شیر ءُ تر
از من ءُ بیم ءَ ہچ کسے بالا نیست دگر
تیغے زہر سندیں بستگ ات درمیان ءِ کمر
کوپگ ءَ گل چینیں قطار گرکی بے ثمر
حاکماں اندیش ئے نہ کت ترّ ات ملک ءُ شہر
پاداں بیحد ءَ تیز ءُ چالاک ات بے قدر

بخت ئے پر زورات تازہ ءُ رژناات نظر
کوچگے تاراج کت انت پر سیل ءُ سفر
زر گور ءُ کہدیم جلکہیں دشت ءُ کورسر
پیشن ءُ مند ءُ کوچہ ءُ کلگی ءُ کسر
کستگ ءُ بل ءُ گوہرگ ءُ شیہانی نگور
جہ بہ جہ اظہارے کتیں ملکاں اے خبر
شما منی راج ءُ رعیت ات میراث ءِ پدر
از شما مالیات گراں جبری پوڑ ءُ زر
گرکسے تکرار بکنت گوں من سر بہ سر
قول انت کہ آس گوار ءِ دیاں تیرے در جگر
چک ئے چورہ بنت زال بکنت سودا ہے دگر
زر ئے پہ زور گپت ات خلق ئے کت صرر
ماں کش ءُ کرّاں باز ئے کت مردم پروش ءُ ور
داتگ ات جوانیں مردم ءُ شیہاں سوج ءُ سر
تو غریبانی مالاں پہ زپت ءُ زور مہ ور
آہ ءِ مظلوماں کاینت چہ آسمان ءَ قہر
خاطر ءَ میر ئیگ ءَ نہ گوشتگ انت اے سوج ءُ سر
گوادر ءِ ریکاں کشتگ ئے مکان پیشتر
رند ءِ اقوام ءَ میر شفیع محمد در خبر
ہوتاں داد محمد مولداد ءِ شریں پسر
از ہمے اطرافاں دگہ یک ءُ دو نفر
بے گنہ مفت ءُ رائیگان پہ تیر ءُ تپر
کپتگ ات خون ءُ فتنہ ءَ بیت مژدہ ور
والی ءَ گپت ءُ مسقط ءِ جیل ءَ دات ہتر
کاٹ ات ئے قید ءُ اتک سلامت ءَ پر ہزر

چارءُ پنچ سال ءَ پہ گوے خوبیں نشتگ ات
جنگ ءُ دعوای ءُ ناشریں کارئے اشتگ ات
پیر بگ ءُ بیٹ ءَ ماش ءُ کر پاس ئے کشتگ ات
کاپر ءُ کٹڈے ماں سرءِ ملک ءَ بستگ ات
مدتے وشیں پر ہمے رنگ ءَ گوستگ ات
کوڑویں دنیا نروت یکیں حالت ءَ
نیک ءُ بد ہر دو حاضر انت رب ءِ قدرت ءَ
مردے چو خورشید ءَ پہ بیت زور ءُ طاقت ءَ
مثل ءِ چو سلطان جم جم ءَ بخت ءُ دولت ءَ
طرّہ ءُ تاجاں گوں ہزار ناز ءُ نعمت ءَ
گر خدا خواہی دیر نہ بیت یکیں ساعت ءَ
طرفۃ العینے گار کنت شاہی نوبت ءَ
عشرت ئے گار بنت ءُ کپیت رنج ءُ زحمت ءَ
اشنگ ات بخت ءَ طالع گستا کت وتا
کرّ کت ہوش ءَ دز نہ گپت عقل ءَ پر وتا
گوں وتی خیشاں کپتگ ات ضد ءُ کُنت ءَ
لوگی دعواے زرتگ ءُ تیار بیت شدت ءَ
محمد شرف ءَ را تیر ماں دست باسکاں جنگ
پرشتگ ئے دست ءُ پرد گے جند ئے بچ اتگ
محرمیں تری ءَ ماں گور ءَ لوپ داتگ سری
جنگ ءُ دعوای ءُ خون ترا بس انت پیسری
فتنہاں کوتاہ کن تئی وقت انت آخری
خون ءُ بیر بیگواہ نہ بیت پہ دیر ءُ بری
چو حیاتان ءَ دات جواب تری ءَ سر سری
بخت ہما شخص ءِ کپتگ کہ گوں من ٹکرایت
گر نیک ءِ خوف انت گور من ءُ ڈیل ءَ بیر گری
گوں منا گرکی گوں دو سد تیر ءَ سولجری
گوں اول ہمگل ءَ سے ءُ چار مرد چری انت
خنجر سیہ ماری نیش جنت جان ءَ رستری

ساعت ءَ مرد ءَ گار کنت منی میان ءِ بجرّی
دست ءُ پادانی زور منی دادے قادری
منی ایوک ءِ مرگ ءَ، شاہ بیت ہر کس خاطری
من کناں مٹ ءَ از وت ءُ ڈیل ءَ پیسری
دیر نہ بیتگ کہ نوکتریں کردارے کت ئے
میر مدیحان سیادی ءَ تری زتک ات وتی
جو سری سولے رستگ ات گوہر قیمتی
پر ہم ءُ گیگ ءَ بیتگ ات مردے خدمتی
باغضب تیرے مہتر ءَ کار جاہ ءَ جت ئے
ماں گٹ ءُ گتاں کشتگ ئے سالونک بے گتی
مکھیں مات ءَ پر مراد رودینت بچ وتی
آہنیں پُل ءِ پشپد ءَ وشیں نام ات ئے
گپ ءُ دیوان ءُ مجلساں سیلے مان ات ئے
در شہیدین ءُ پل ءُ سوگاتیں جنتی
جکس اتگ شہر ءُ میتگاں احوال ہر گور ءَ
ناگہاں گوشاں کپیت دلاور ناماور ءَ
رنگ ئے اسپتیں گردات چو مثل ءِ انگر ءَ
چارگ ءُ فکر ءَ کپیت خیالانی خاطر ءَ
کشتگ ئے نر شیریں پلنگ سر گوستگ سر ءَ
خاطر ئے بشتنگ گل خاتونیں کوتر ءَ
بیرگ ءَ موت ءَ گنداں من چماں ظاہر ءَ
اے قضا پر ماواہ اتگ شاہیں قادر ءَ
زندگ ءَ نیلاں من حیاتان ءَ چمبر ءَ
آہنیں لوپاں سنداں اچ مخلوق ءِ گور ءَ
ہر کس وتی لوگ ءُ جاگہاں نندیت دلسر ءَ
بستگے لانک ءُ رتگ چو باد ءِ صرصر ءَ
ساعتے نشتگ ماتم ءُ پرس ءِ پتر ءَ
دل تسلاے داتگ ئے نیکیں مادر ءَ
یات بکن رب ءَ تو نہ بے غمگین خاطر ءَ

مرک ءُ تاوان دوئیں لازم انت انسان ءِ سرا
من دیاں سوجے سر بسر چوشیں برادر ءَ
حلوتی جاہے برتگ ئے چیر ءُ اندر ءَ
بیا شرف شیریں زہیر منا نیلنت نندگ ءَ
من مرادیگاں پر حیاتان ءِ گندگ ءَ
حب اوں سک باز انت گیین ءُ ارواہ ءِ سندگ ءَ
عاقبت روچے مرگ سرا فرض انت بندگ ءَ
ملکمیت مردواریں کس ءَ نیلیت زندگ ءَ
گوشت شرف جان ءَ او دلاور دانشوریں
شر خیال کن کہ اے حیاتان انت مردوریں
ظالم ءُ پر غیظ ءُ غضب ناکیں گین گریں
فتنہ ءُ جنگ ءَ گوں دو سد مرد ءَ درور انت
ویر بُنیں چاہے گندگا نیل بوہیں زر انت
موسمی ہورے گوارگا بشّ ءِ بُنبر انت
گونڈلاں درنزیت تو گشئے ترمپ ءُ ترونگل انت
از بن ءَ جہان ءَ گو جیت کورے دیرسریں
رنگیں جورے میتگیں زہرے قاتلیں
کنڈگے برزیں جن ءُ جادوے ساحریں
ماں تہہ ءِ آپ ءَ اے نہ انت ماہیگے کریں
توری یے زیریں پہ زگ ءُ چیردان یے گریں
دشمنیں مرد ءَ بیرگ ءَ موتے ظاہریں
گوشت دلاور ءَ من تئی براتاں کستریں
نے مئے بالاد اچ مدیحان شرتر انت
مرد ءُ نامرد ءِ زہرگ مالاپ ءَ اندر انت
سیہ سچات یکے از حیاتان ءَ کمتر انت
عقدہاں کپتگ موت ءِ ماں چماں اندر انت
مغزے خشک انت کہ روز ءُ شپ بے خواب ءَ خور انت
انچو پہ چم ءِ گندگا ساہ ئے مہتل انت
دل مہ پڑام کہ عاقبت یکروچے مریں

از وتی مرگ ءَ اے خبر پر ما بہتر انت
میر مدیحان بے گناہ انت بیرءَ ئے گریں
تو کلے مردی بستگ اش انچو چاکر ءَ
رفت انت تاراجی مثل ءِ چو میریں قمبر ءَ
خاطر ءِ جنگ ءَ داتگ اش جاسوسے سرا
داتگ انت احوالے وش حالیں بدگر ءَ
ساعتے بیت کہ پاد اتگگ چہ پلیں پتر ءَ
کورءَ جہلا دانت آہگ انت کوہ ءِ دپ گورءَ
شت دلاور گوں ہمدلیں بیلاں دیمتر ءَ
دیرنہ گوست کہ اتک حیاتان گوں زرہ بر ءَ
ڈیکے داتگ گوں سر نہ پر ہیزیں مہتر ءَ
جنگ اش ماں بست بے سپاہیگ ءُ لشکر ءَ
گوشت دلاور میر مکن گوں ما مسکرا
زرنگیں زرّان گریں مرچی ما ترا
کپتگ انت جنگ ءَ شیر ءُ زرپیلی ماں ٹکرا
ساعتے تیراں گورتگ چو مثل ءِ جمبر ءَ
برّ ءِ ات دنز ءَ بیتگ ات رژنا پدّرا
کستگ ءِ شیر ءَ اے خبر آورت خاطر ءَ
میر حیاتان ءَ لگ اتگ کاری چمبر ءَ
رواں کاران ئے نفس گیریں مردور ءَ
زندگ انت برّان ئے ہمودخونواریں سر ءَ
ماں دل ءَ اندیش ئے نہ کت راجی کنگر ءَ
انچو بوبکر ءَ مثل ءُ مانند ءِ عومر ءَ
پنچوے دور دات انت سلاہ پلیں یک گورءَ
ٹِل ءُ ملاّن ءَ رفتگ ات صدق ءُ ظاہر ءَ
جہہ جت حیاتان ءَ از وتی پیش ءِ سنگر ءَ
تو بزاں وپتگ مفت ءُ چو گونڈیں چک بر ءَ
تیرءَ گور موشے دات ماں جان ءَ سر بر ءَ
سستگ پر جنگ ءَ چوا موچک واریں رستر ءَ

مژدہ اتِ پیش ءَ انچو ہپتار پہ خر ءَ
پشی پر مشک ءَ نر پلنگ بیت پر اشتر ءَ
دیم پہ دیم بیت گوں دلاور دعوا گر ءَ
تحفہ یے جوانیں بیا مرو بخشایاں ترا
ہر کس ءَ بہر ءُ ھبے زرتگ از مرا
چنڈات ئے پستول داں دو سے دست یکبر ءَ
ہمگڑا سے تیر لگ ات شیر ءَ تیمیں نر ءَ
کپتگ ماں کونڈاں کنز اتگ انگت دیمتر ا
جنگ میراث ءُ زہم جن ءِ دیھ ءُ بندر ءَ
سینہ ئے سانڈی روک ات چو آس ءُ انگر ءَ
بو مدیحان ءِ وش ات چو مسک ءُ عنبر ءَ
ہر دوئیناں مِتگگ شیر چرا یکیں مادر ءَ
دست ءِ گرکی ءَ بند کت انت تیر ماں پتر ءَ
سرپتگ میدان ءَ دیم پرا مرد ءِ ناشر ءَ
گپت ئے ماں سرین ءِ چست ئے کت مثل ءِ اسپر ءَ
ٹپ ات ئے انچوش کہ پُشیش لچ ات چادر ءَ
گوں ہلاہوشاں زور جنگ سانڈ ءَ یکبر ءَ
پہ ہزار ہیلہ کپت حیاتان دیرہ بر ءَ
دستے شانت انت لانک ءِ زہرسندیں خنجر ءَ
مثل ءِ گوسفنداں کت زبح سر چوشیں نر ءَ
گپت ئے شکرے از خداوند ءِ اکبر ءَ
ٹکہ ءُ پونگیں سرپگ دور دات ماں سر ءَ
ملکمیت مردواریں ہما جاہ ءَ حاضر ات
روح ءُ اروا حے قبض کت انت حکم ءِ داورات
کنت ءُ جوٗن خالی ایرات انت مثل ءِ ننگر ءَ
کپتگ … ت لاش دءُ جنگگ ءَ ہردو ہمگور ءَ
کردگار پا کیں وت بہ جنت دوئیناں شرع ءَ
مرحبا جنگ ءَ بات دلاور ناما ور ءَ
سر نہ پہریز ات مہتریں ولاّنی بر ءَ

غیرت بے مردی داتگ ات شاہیں قادر ءَ
پہ تفاق چوشیں ہچ نہ بیت پیدا مادر ءَ
اشتگ یے نقشے نوک ئے کت نامے آخر ءَ
جہہ تئ جنت بہات روز ءِ محشر ءَ
مجلس ءُ دیوان گوں محمد پیغمبر ءَ
ساہگ طوبیٰ ءِ آپ چرا حوض ءِ کوثر ءَ
شاعر ءِ عرض انت گوں کرم سازیں پرور ءَ
تئ برات ءُ براز تک ءُ ہچ سلامت بنت ہمسر ءَ
سہب ءُ بیگاہاں مہمان ماں پلیں پتر ءَ
خرچ خیراتے پاد کن انت روزانہ تر ءَ
مچ انت ماں قوماں سلکت ءُ بیکاریں سرگ
لڑگور ءُ لیگار ءُ خراب کاریں بے بزگ
ماں دل ءَ بوٗن بیت ہر کس ءَ نرشیر ءِ مرگ
دست کشیں گونگے رستگ ات نوہانی گرگ
آپ دیگ مچ ءِ وشیں امب ءِ پرورگ
برگ ءَ شرانت کور دپ ءِ زہر تاکیں کرگ
زیرِ منی گالاں شتاپ قمری طائریں
بند اِش پہ بال ءُ بازلاں مرغ وش زیمریں
نشتگ ماں اطرافے دہیں جان محمد نریں
چاکر ءِ قوم ءُ زہم جنیں ولاّنی بر انت
دائما گیگ ءَ مردم ءُ مہمان ئے گور انت
شاعر ءِ شکسات انت سلام پر تو گوہریں
عاقبت روچے کار کنت تیغ پر جوہریں
حق ءُ ناحق ءِ ساعت ءَ تازی گرہ بریں
شلکلیں شیرازی سگار ءِ دیمپان اسپریں
بس ابابکر کہ کوڑہیں دہرے آخریں
چیزے چہ دجّالی علامتاں ظاہریں
بخشگ ءِ لائق ہر کسی شاہیں قادریں

☆☆☆☆☆

ماہ پری

محمد بخش بزنجو

او مہربانیں ماہ پری
حورانی سرتاجیں جنک
پل ءُ گلاب ءُ یاسمیں
تو ماہکان ءُ ماہ جبین
سہب ءِ سرءِ سارتیں سمین
تی ملگ ءُ بچکندگاں
شپ تئی بزیں زلپاں اہل
بام ءِ جلشک رکّاں تئی
چم تئی خمار ءُ کنجلیں
گیوار گشئے چو کلکشان
اف پہ تئی بچکندگاں
سارت ءُ سکیں ملگاں
حور چاہلیں بالادے تئی
وازمندگ انت تئی استال ءُ ماہ
شاگیں زمین ءُ آزماں
تکشنت تئی بچکندگاں
لہمیں تئی جان کشگاں
ندر من تئی درجیں دپ ءِ
ندر من تئی گردیں سر ءِ
ندر من ہزار ہندی جنک

قرباں کناں تئی کندگاں
ندر من ہزار رند ءَ بیاں
تو یکبرے لنٹاں سُریں
تو بس بکش کہ من تئی
سَنگ ءَ جز ءُ الماس کناں
سَنگ یے ترا ماہل منی
مارا اہل تو چار اتگ
ہوش مئے سرءِ ساریں شتگ
دوشی نزاناں چونی ءَ
شپ چلگی من روچکنگ
من گوں خیالاں تئی اہل
لنجیں زرے ءَ کپتگاں
بوجی زر ءَ مئے بڈ اتگ
جہلیں خیالانی تہا
ما بس ترا گُل یاد کتگ
دراہیں شپ ءَ پہ یاد کتگ
فکر ءُ گمے ءَ کپتگاں
چوں من ترا چو شانتل ءَ
من چوں ترا رانگ کناں
دامے چتوریں چیر کناں

چوں من ترا دام ءَ کناں
چوں من ترا پہ وت کناں
قول انت منا مست توکلی
قول انت منا میر عمری
قول انت ترا پہ وت کناں
مال ءُ سر ءِ سودا جناں
من یکبرے ہانل ترا
گُل ءِ وتی بانور کناں
من سرگوپاں ہندی جنک
کاراں تئی سرگوپ کناں
سیاہ ءُ بزیں زلپاں تئی
آ پہ وڑ ءُ وزے گوپ انت
ہنی کناں دستاں تئی
کنجل خماریں دیدگاں
مزواک چہ باگیں قندہار
پہ کاگدیں رکاں تئی
مسک ءُ زباداں مشکتی
من تئی سرا درنزاں اہل
بیزنجو تئی قولیگ بیت
تو سمھ ءَ بانور بے

بیر کے بیت برز جہان ءَ

مجید زہیر بادینی

کاروان ءِ قرن قرن ءَ — چاری انت پہ سوب ءِ وارگ
دیم پہ منزل لڈ ءُ بار انت — کل جہان ءَ قوم جتا انت
بے کرار انت ، بے ودار انت — وت وتی بند ءَ خدا انت
اش قطب پہ برز کوہ ءَ — چو بلوچ پرچے تباہ انت
اش حلب پہ راسکوہ ءَ — دومی ءِ پرچے پدا انت
رو جنان ءُ شپ جنان ءَ — جنت ءِ دور گندی ءَ پہ
پہ کلاچی ، مکران ءَ — ملکے ءِ واہندی ءَ پہ
ڈیرہ جات ءُ سیستان ءَ — حاکم ءِ سر سندی ءَ پہ
نیمروز ءَ ، ہیلمند ءَ — مرک ءِ لانک بندی ءَ پہ
یا پہ ہند ءَ ، یا پہ سندھ ءَ — لانچنگ کوہیں بلوچاں
سر جنان ءَ آ روان انت — سر پد ءُ پوہیں بلوچاں
آ بلوچی کاروان انت — ہم تپاک سے ایں بلوچاں
بے وتن ءُ بے نوان انت — یا مرن گندن آ روچاں
بے کلاہ ءُ سر زیان انت — بیر کے بیت برز جہان ءَ
بے بلوچی ، بے زبان انت — گوں پلنگی ایں نشان ءَ
آ کدی حقاں پہ جنگ انت — ہمرد ءَ بیت گوں جہان ءَ
آ کدی براساں شہ تنگ انت — گوں وتی مسکیں ڈگار ءَ
آ کدی گوں سر ءُ سنگ انت — گوں وتی کوہیں دیار ءَ
پہ وتی ہستی ءِ دارگ — گوں وتی آ ریگزار ءَ
پہ وتی ننگ ءِ سپارگ — گوں بلوچی ایں میار ءَ

ندر پہ تئی نام ءَ

احمد علی عادل

فقیزانی مجبوریں ٹپاں کدیناں
اگاں وہدے دلبر ترا سمبھیناں
تئی سور ءِ حال ءَ گوں برباد باں من
گمانی وبال ءَ گوں برباد باں من
بِگلگھاریں چمانی ارساں شلیناں
گوں ارساں تئی ہار ءَ من جیگ ءِ کماہاں
زریں دیدگاناں کناں ایر راہاں
دل ءِ حوناں دستانی ہنیاں میناں
تئی شہر ءَ مرتگ پہ ہوشام کتے
تئی عشق ءَ کرتگ نوں بنام کتے
من ہلّے نگاہاں گوں کیفاں رجیناں
زہیرانی چیڑاں من سازاں ابیتکیں
بہ کشاں کئے ءَ گوں اے رازاں ابیتکیں
پہ کئے ءَ گمانی من سوزاں رسیناں
اے وہد ءَ نہ دیستگ من گموار عادل
ملنگاں ، گنوکاں پہ دشتار عادل
شرابانی امبازاں درداں تزپیناں

ودار

یاسین مجروح

مپت ءُ انچائیں یک ودارے
انتظارے
ٹوستگ قرنے کہ مئے اپیل ءَ
کپتہ ہچ ڈول ءَ
ءُ نہ بیت دُور
گوات ءِ ہرکول ءَ بیت گمانے
ماراہر برمش ترانگ ءَ دنت
سال ءِ آ ؤکیں موسمانی
ڈول ءَ پیا
نزاناں باریں
ماراچیاتئی
ودارانت انگہ

☆☆☆

زانت ءِ سفر برجاہ انت

برکھا بلوچ

دلاں مہر ءِ سفر برجاہ انت
داں ارواہ ءِ سفر
دید ءِ سفر برجاہ انت
ارس ءِ لہڑی ءِ تہا
درچک ءِ بالاد ءِ باطن ءَ
وڑبو ءِ شہدیں زرءَ
منی تاپیں اندرءَ
داں ہوشام ءِ سفر
گوات ءِ سفر
حون ءِ سفر برجاہ انت
زانت ءِ سفر برجاہ انت
حدا ہستی ءِ جَیِد
ءُ دوزہ ءِ ہمنکیں ءِ تہا
استال ءِ شپ ءِ واب ءِ تہا
روچ ءِ آگہی ءِ تہا
زندمانیانی ہستی ءُ نیستی ءِ داستان ءِ تہا
زندآپ ءِ ترمپانی اندرءَ
باپ ءِ گرمیں بال ءِ تہا
داں آس ءِ سفر
آشوب ءِ سفر
یلیم ءِ سفر برجاہ انت
زانت ءِ سفر برجاہ انت
آدین ءِ یاداشت ءِ سرجمیں عکسانی اندرءَ
سیاہ زرءِ حونانی تہا
شپ ءِ بےچمیں ندارگانی سرا
کلمانٹیں کاڈانی شکم ءِ تہا
داں زند ءِ سفر
ترس ءِ سفر
دید ءِ سفر
مرگ ءِ سفر برجاہ انت
زانت ءِ سفر برجاہ انت

☆☆☆

چار کڑی

عزیز عارف

چیڑے ترا پمن اگاں گون یار بہ بیتیں
بیائے منی قول ءِ پدا کہ دل سار بہ بیتیں
کرنے نوں گشے گوستگ ترا یار نہ دیستگ
بے یال باں چہ تو اگاں دل گار بہ بیتیں

☆☆☆

دھکان

نواز قاضی

دیستگ انت
آئی ءَ
درچکانی ساہگ ءِ پاہارانی غم
نیمروچ ءِ تگرد ءِ
سارتیں نمبانی واب ءِ جل
آئی ءَ جبز گاں چہ تورءُ ہو بند ءِ!
ترشتانی بیم ءِ مرگ
ءُ برانز فہمگاں
داس ءُ بردانی ایوکی ءِ
کہ پچچو ترسناک انت
آئی ءَ ارس گوں پتگ انت
ہمرائی ءَ کپات ءُ سپتانی
ءُ ریستگ انت وتی گراں جانی
سادانی ہمگر نچی ءَ
اڑینگ پہ زہیر آئی ءَ
گوں رشان ءِ چوٹک کرزانی شم ءَ
پلانی پشت ءِ وابیں کنٹگانی
نیت ءَ ہم سرپدانت
واب کشتگ انت آئی ءَ نہالانی پجیگ ءَ
ہمیشکہ مرچی کاپر ءِ چیر ءَ
وتی زنگ ءِ کتاباں
پوش بندگانت۔

من دچار کپتاں۔۔

سحر احمد

من دچار کپتاں گوں تو
حیال ءِ ویرانیں فٹ پاتھ ءِ سرا
تو گاریں استالے ءَ سوج دیان اتئے،
میتگ ءِ کشک ءَ
تئی سیاہیں گور بند چہ تئی
جیگ ءِ روشندان ءَ سرکشگا ات
تئی چمانی شہ ذگ ءِ سرا
وابانی کاروانے جنزگا ات

☆

من دچار کپتاں گوں تو
کرفیو ءِ بیگاہ ءَ
جہاں گردیں تراکارستے ہمراہ ات
ءُ تو
کسہانی کمپان ءَ
روجتیں بورڈ ءِ
ویرانی ءَ وانگ ءَ اتئے

☆

من دچار کپتاں گوں تو
دریا ءِ
برتھ ڈے پارٹی ءِ سرا
استال نقشیں توساہگے مانپوشتگ ات
ءُ آ وَ کیں مہماناں وش اتک کنگا اتئے۔

☆☆☆

حفیظ شاکر

شہ بستگ دل تئی جیگ ءَ
منا دنیا یے زانت بلکیں
کجا انت کاروان مہر ءِ
ہزار دودانی بندیگ انت
اے عہد ءِ کسہے چونیں
زبان گنگ انت نہ کنت گپے
نہ پرسیت انت دل ءِ حال ءَ
شپینگ بیت چہ واباں مئے
پری بانور بیت شہر ءَ
ہزار امیت پیلو بنت
کجا دردانی سالونک کیت
زدگ زامبیل جتگ دل
ہمیشکہ نوبت ءِ شہکور
مدام چو ہار کنت کیت انت
چوملاّن بیت دل ءِ ہلک ءَ
زہیر ءُ ترانگاں باردنت
ہمیشکہ دل وتی بستگ
تئی من دامن ءُ جیگ ءَ

☆☆☆

ساھگ ءِ تران

غفور عباس

منی واھند، منی واجہ!

ترا سد مرحبا سد آفرین پمن

ترا پرواہ مہ بات شالا

منی سرد ءُ منی گرم ءِ حدا بندئے

منا آپ ءَ جنگ، آس ءَ جنگ پرواہ نہ داشتگ من

منا آپ ءَ جنگ،

آپ ءَ نہ میتگ منی بالاد

منا آس ءَ جنگ،

آس ءَ نہ سوتگ ھم

منا راسنگ ءِ دیوالاں گوں میڈینگ

نہ پرشتگ سر

منا گوں دار ءُ بنڈاں ڈیک داتگ تو

نیاں ٹپیگ دل ءَ بیارئے

منا گرمیں سِکاں پلیٹ داتگ تو

نیاں بڑنیگ

منا ھرکو چگ ءُ دشت ءَ چکر یتگ

نیاں بدمڑدہ ءُ سوکیگ

مناماں دور پاندیں منزلے برتگ

نہ زانتگ گم

منا روچ ءِ سراداشتگ پہ امیتے

دل ءَ نیاورتگ

منی واھند، منی واجہ!

ترا سد مرحبا، سد آفرین پمن

ترا پرواہ مہ بات شالا

منی پرواہ ءِ پرواہ دارگ ءَ تو جند پہریزاتگ

☆☆☆

ماھیا

محمد سلیم ھمراز

سبزانت چوں پڑ ءُ پراھگ

تو زندگیں زردانی

گلگیر کتاں واھگ

پہ سدّ ءُ سالانت دل

بے یال نہ انت چو

امروز ھما انت دل

زرگار کنت بازین ءَ

اوستانی روان انت شاگ

ماں ساوڑ ءُ سبزین ءَ

دست کشتگیں نُونگانی

آمین پدا اتگ

وش تامیں گترانگانی

شپ باریں چہ پیم گوستگ

نشتگ ماتپو دوشی

گل ''ماھیا'' پہ بستگ

دراں ڈیھیں زند

رشید قادر

چم گوارانت منی

غم ھزارانت منی

واریں سر کہ پر دوست ہمیشکہ نہ بیت

ءُ ہمیشکہ ترا شاتک نہ بنت پر منا گپ

زبان ءِ وتی

بے وفائی کن ئے

بے سمائے چیا؟

تو منی چارگا یک دمانے بیا

کہ من روچ ءِ سرا در پہ در کپتگاں

بے وساں بے کساں

برجمیں زندگی ءَ بہ جیڑاں وتی دانکہ من

قیامت ءَ

ارس رچنت دیدگانی منی

روک انت دل انگر ءَ

سہب ءُ بیگاہ اجتک

ایوک انت زندگی

پشک گور ءَ نیست برے

من برے باں شدیک دار جاھاں دراں

چے کناں کہ ھمے پیم نصیب ءَ منی

مھربان ءَ وتی کاپی ءَ لکھ اتگ

☆☆☆

رفیق رحمان ءِ نام ءَ

سرامد ساحر

مدام کائے منا تو یات
ترا جنت نصیب ءَ بات
تئی مرگ ءِ کہ شنگ بیت جار
اچانک بیت سک منی بازار
غمیگاں سنگتیں تئی برات
تو رفت ئے دور چہ مارا
بیت آسے روک مئے بازار ءَ
نہ بیت نوگوں ترا درہبات
تئی مرگ ءَ رفیق رحمان
ہزار افسوز ، ہزار ارمان
تئی پرسیگ گہار ءُ مات

☆☆☆

چار کڑی

ملا مراد

چنگ گوں تو یک دو گپ
پہ وشی گوستگ درہیں شپ
دردے داتگ نوکیں تو
آزگ چنگ زرد ءِ ٹپ

ماجد معراج

کجام بے مراد پتو سالونک کیت
گدءَ دوچ ئے وتی توکہ بانوری ءِ
کئی باریں بخت ءُ نصیب ءَ تو بئے
ہزار حب ءُ واہگ تو داشتگ دل ءَ
کدی سر بئے بانوری ءِ منزل ءَ
تراڈولے سرگوپ سمبھیت ... بلے
تئی ہلک ءَ یک آسے بلیپت بلے
کجام بے مراد پتو سالونک کیت
مراداں وتی کنت سرجم دل ءِ
کش ءَ تئیگا ندیت شادان بیت
بروتاں وتی رندیت ہر ساعت ءَ
برے دیدگاتاں پتوشانک دنت
برے چماں چست کنت ءُ چاریت وتا
جن ئے پن ءُ مزواک وتی تودپ ءَ
سرا زرد ءِ داریت تراہر شپ ءَ
تئی گوما کنت گپ ءُ تران شری ءَ
گشیت آبروت زندمان شری ءَ
روانت قحط ءُ ڈکال پدا کیت بہار
منا ستمی یک رندے چکاس بچار
سریت بزگیں ماجد ءِ ساہ اگاں
مکن فکر ءُ غم تو مبوز ہیروار

☆☆☆

حنیف گلزار

سفر چمانی باندات ءِ
چراگ ءِ مرتگیں ارواہ
منی گامانی باہوٹ انت
دل ءِ دمبر تگیں حاجت
ماں گوات ءِ بانزلاں بستگ
من زانتگ حاک باندات ءَ
وتی ذات ءِ گلانی کنت
دل ءِ بے تراڈیں جنگل
شپ ءِ آدینک ءِ حاجت مند
چو آپ ءِ نیت ءِ وشبو
قضا کنت رولی رنگ ءَ
ہے کہ بیگاہ ءِ سرگ
سچان بیت ساہگ ءَ زند ءِ
زرءِ چادر چوموم انت
شریدار انت منی واب ءِ
شپ ءِ انسر تگیں نوکاپ
دل ءِ در چکانی ساہگ ءَ
ترہمینیت برف روز رد ءَ
حیال ءِ در دمحتاج انت
اے چونیں پرشتگیں واب
ادا بس ناتوامی انت
ادا واہگ چو قرن ءَ قید
ادا دنیاءِ حاموشی
گشئے چو شیشگ ءَ پرشتگ

پلانی پیژگاہ ءِ ھوا

☆ رفیق عاجز

دروت ءُ درھبات!

چار سالانی بے ترک ءُ تواری ءَ رند آزمانک ءِ شھبانک ءَ ھیلت ءُ واری ءَ ''نوک درائی'' کتگ ءُ ھمیشی ءِ آسرا یک کسہ یے سرجم بوتگ۔ چونا ھا چہ گوسگیں بازیں ماھاں منی ذہنی جاور دگہ رنگ ءَ برگشتگ ءُ بازیں جا گہاں من وتی نبشتانک ءِ تہا جملہ ءُ گپانی نیام ءَ گونڈیں بے ربطی یے مارگایاں۔ نزاناں اے کسہ ءَ مردم'' آزمانک'' ءِ ردءَ حساب کت کنت یا ناں؟

اگاں بے رھبندی مہ بیت گڑا ھمے ''جست نامگ'' ءَ پہ ھرکس ءِ زانتکاری ءَ وتی تاکبند ءِ تہا چاپ بکن ئے۔

شمئے درستانی صبادشتیاری

☆ بلوچی ادب ءِ بلند ءُ بالا دیں سنگتان واجہ رفیق عاجز/سعید صدف وفدا احمد بلوچاں، ادب ءِ ساچان ءَ ساہگ بات ات!

شہ تربت دفتر ءَ ۲۹ دانگ چمگ جنوری داں مارچ ۲۰۰۳ سر بوت انت۔ شہ پٹ ءَ ہنڈ ءَ رند سر پد بوتاں کہ پنجگور ءِ نام ءِ نبشتہ ہم شمارا فیروزونہ بیتگ۔ منی حیال ءَ اگس منی دروغ مہ بنت پنجگور، گل محمد ناطق، ولی محمد ملازئی، عزت پنجگوری، مولوی محمد عالم پنجگوری، میر عبدالرحمٰن بلند خان، شیر دلجان کچکی، رفیق قادری، باراں بلوچ ءُ تھلو نلی ءِ بن ہنکین انت، کہ ادب ءِ چمگ ءَ شہ ہمدا سر جنگ ءُ دوترمپ فاضل ءُ قاسم ءِ واباں پتر تگ۔ پنجگور ءِ ادب ءِ چنال ءِ شاہڑ ءِ ساہگ ماں پیردان ءَ مہرکی قبر ءِ سراءُ دگہ شاہڑے منداتگ انت پہ ہماکس ءِ قبر ءِ ساہگ کنگا کہ بغیر درداتگیں استاد عبدالمجید، دگہ کسی مہلباں مان نئیت، نہ اتگ۔

حدیث دوست نگویم مگر بحضرت دوست
کہ آشنا سخن آشنا نگہ دارد (حافظ)

ادب دوستاں شما بلوچانی چے سریںگ ءُ چے حاک گیجگ ءَ ات، من سرپد نباں کہ اے کسہ شما چہ کجام کتاب ءَ در برتگ۔ ادب ہما وہد دیما روت کہ بلوچ ڈیہہ ءِ ہرہند ءِ توار پہ ہر بلوچ ءَ شہد بہ بیت۔ پہ کسے ءَ شہد ءُ پہ کسے مَرّ ءُ اسپتان شمے وانتگیں کتاب ءَ آرتگ۔ پہ گدارے گڈمن کسے بگند ئے پہ وت ءَ

بایدانت مرگ ءَ چہ پیسر یکبرے چارگ منی (سید)

جی ہوء! سید پہ یکرندے ءِ چارگا دزبندی ءَ انت۔ بلے مئے مرچگیں نوہیل ہروچ سد رند ءَ دست ءَ سر ءِ مرزگ ءَ لوٹ انت۔ دعا انت کہ مئے نوہیل شمئے دل ءِ کنڈے ءَ جا گہے پہ وت بگند انت (آمین)

من قومیاں نہ لوٹاں وابنگیں جہان
دنیا یے پدرہناں پرتو غزل گشاں

عنایت اللہ قومی۔ پنجگور

☆ پلیس سنگت رفیق عاجز درھبات !

شمئے نیمگا چہ راہ داتگیں سے ماہی تاک چمگ گوں وتی شھدءُ شیرکنیں گال ءُ گپتاران ءُ چو بانوری ءَ سمبھتگیں داب ءُ کراماں چہ گوادر ءِ راہ ءَ آتک ءُ سر بیت ۔ شمئے تا کبند ابید چہ من آدگہ درستیں وانوک ءُ ادیباں باز پسند کتگ ۔ منی حیال ءَ تنی ساعت ءُ بلوچی ءَ اگں اسٹینڈرڈ چیزے در کئیت گوڑ ءَ آ شمئے جھدانی بروردچمگ انت ۔ ظاھر انت کہ شما آئی ءِ سرا چینچو محنت کنگا ات شمئے چارءُ بیچار شمئے نکانانی گچین ، شمئے ردءُ بند ، درست پہ وڑءُ پہ معنا ینت ءُ ھمے پیم واناک انت ۔ اے شمئے جھدءُ جیاءِ پلیں نشانی انت ۔ امیت انت ھمے راہ ءَ ، گوں ھمے جھداں ھنچش رندگیری کن ات ءُ دیما برات ۔ امیت انت منی برات گونگیں برات داد ءَ نہ بئے کہ آہانی اے گڈ سری دز دہنچو املائی ردی ءَ پر انت کہ وانگ نہ بیت ۔ مئے وتی جند ءِ راہ داتگیں چیزے نکان چو کہ شالو ءِ گلگدار انت یا آدگہ سنکتانی راہ داتگیں نبشتا نک اسلا وانگ ءِ لائک نہ انت ۔ من نزاناں اے رندی اے واجہاں کجام بے سمائی ءُ نادلگوشی ءِ ھوپ ءَ گور جتگ ۔ حالانکہ داد ءِ ڈولیں سر پدءُ زانتکاریں مردمے گون بہ بیت ءُ پدا ھم اینچو ردی ۔ بہر حال من وَ نزاناں سوب چی بیتگ ۔ بلے امیت ھمیش انت کہ دز درروچ پہ روچ ، بار یگ پہ باریگ شرتر بہ بیت ۔ ھنچو کہ گوں نے پالیسی ءَ آہاں بنگیج ءَ کپتگ ات ۔ ماچیچک امیت واراتیں بلے نزاناں چیا چوش بوت ۔ البت اے گلگ ءُ ماسیت من پہ داد ءَ ھم نبشتگ انت ۔ چوشیں تاسپیں تا کبندے ءَ نادلگوشی یا بے پرواہی ءِ ھرجان مہ جن ات ۔ بہر حال من شمئے گوں سنکتانی منتواراں کہ شما باز جھد کتگ یا کنگا ات ۔ داں چمگ روچ داں روچ ءَ گوں شھد آسریں نبیگاں بلوچ ءِ ھشک ءُ بے آپیں زیداں دررمبان انت ۔ امیت انت مدام ھمے پیم بیت ، حداانت ھنچش بات ۔

شمئے مہرانی دائمی رہچار علی بخش دشتیاری ۔ چاہبار

☆ شرفمندیں دیواں بلوچی چمگ !

سنکتاں شمئے بلوچی چمگ ءِ لہتیں تاک واجہ قومی صاحب ءِ یگ ءَ اہتگ ۔ بلے گوشیگاں پنجگور ءِ مہلونک ءِ واستا کہنگ نشک ات ۔ من نزاناں چو پر چا بوگا انت شرفمندیں سنکتاں اگاں مااے وڑیں شعر بگوشتیں یا کہ بگوشاں کہ کانچ ءِ وڑا بچکند پرش انت ۔ گڑا اکلا کے دو سد شعر گوشت کنیں یا کہ نبشتہ کت کنیں ۔ یا کہ اے وڑیں شعر دل ءُ جان ءِ جگر بیا ، بازارءَ متر بیا ۔ ماراچا اے رنگیں شاعری ءَ توبہ انت ۔

سنکتاں پنجگور ءَ کساس پنچ لکھ لوکل بلوچ نندوک انت ابید چہ دو سئے لکھ براہوی ءُ خارانی بزاں سرجم ءَ شاہپت لکھ مردمانی آبادیں ملکے ءَ را نظر انداز کتگ ، باریں پرچا ؟ شمئے حیال ءَ پنجگور چہ ادب ءَ سرپد نہ انت اگں انچوش انت گڑا دلگوش کن ات ۔ مراد آوارانی پنجگورئیگ انت ۔ غوث بخش صابر ، واجہ عبدالقیوم ، ملا عزت ، ملا ولی محمد ، فقیر محمد ، الفت نسیم ، حاجی عنایت اللہ قومی ءُ دگہ بازینے اے دراہ پنجگور ءِ نندوکیں مردم انت ۔ تئی میراث انت ۔

بشیر شہزاد ۔ پنجگور

نمیرانیں نور خان بزنجوءِ اولی سالروچ ءِ درگت ءَ دیوان

بلوچی زبان ءِ نامداریں گشندہ استاد نور خان بزنجوءِ اولی سالروچ ءِ درگت ءَ ماں پسنی ءَ ازمکارلبزانکی فورم (الف) ءِ نیمگا ۵/ اگست ءَ یک شاہگانیں مراگشے دارگ بوت اے مراگش ءِ ردءَ بند چوش اتنت سہب ءِ دہ (۱۰) بج ءَ تاں دو (۲) بج ءَ قرآن خوانی سئے (۳) بج ءَ نمیرانیں نور خان بزنجوءِ دائمی واہجاہ ءِ سرا فاتحہ خوانی مگرب ءِ نمازءِ پد مشاعرہءُ سازءُ زیملی دیوان نمیرانءِ اولی سالروچ ءِ درگت ءَ مراگش ءِ تہا پسنی ءَ ابید مکران ءِ بازیں ادب دوست زیمل دوستءُ بلوچی زبان ءِ دوزواہاں مزنیں کساسے ءَ اتکءُ بہر زرت۔ مگرب ءِ نمازءِ پد پسنی ءِ قبال اسٹیڈیم ءَ چہ نمیرانیں استاد نور خان ءِ شیدائیاں چکارات دیوان ءِ بندات ءَ مشاعرہ بوت کہ ایشی ءِ پاگواجہ ازمکارلبزانکی فورم (الف) ءِ صدرءُ بلوچی زبان ءِ نامداریں شاعر واجہ انور صاحب خان حاصیں مہمان واجہ ہاشم سرورءُ کسان سالیں شیہک بزنجو اتنت جارچینی ءِ اگدہ زبیر مختار ءِ کوپگان ات اے بہرءَ پسنیءُ مکران ءِ اے دگہ دمکاں چوش گوادر اور ماڑہ کیچ سولانی گورکوپ پیدراکءُ پسنی ءِ بازیں کوچگانی شاعراں بہر زرت کہ آہانی نام اے وڑ انت انور صاحب خان اکرم صاحب خان، زبیر مختار، گلان مراد، غفار پرویز، باقی ارمان، نصیر کمالان، بہار علی گوہر، امین خلیق، ڈولی بیگ، عبداللہ عابد، امام بخش بہار، کریم شوہاز، فرید فراق، ظفر دوست، ایم ڈی بلوچ، عاطف صابر، ندیم حسین زید، عادل سجاد، نور بخش صدر، آصف راہچار، سرور نور، رزاق قاضی، افضل راہی، ساجد فیض، رؤف محبوب، نادر شاہ وفا، عالم سیف، آربی مُلا، شاعر شاد، بہاؤالدین شوہاز، محب اللہ مہر، دلجان ارمان، قمبر مبارک، وارث بزنجو، نور محمد راہی، سلیم بزگ، جاوید امبر، سمین صادق، راجہ رفیق، زاہد دادءُ قدیر صمد۔ اے بہرءِ گڈسرءَ دیوان ءِ پاگواجہ انور صاحب خانءُ حاصیں مہمان ہاشم سرورءَ نمیرانیں نور خان بزنجوءِ ازم ءِ سرا تران کنان ءَ گشت ازمکار نمیران انت آ بہ نہ مرانت بگندئے نور خان چہ مئے شمے چماں اندیم انت بلے آمروچی ہم مئے دلانی تہا زندگ انت آہاں مکرانءُ اے دگہ دمگاں آؤکیں کلیں مہمان شاعر، گشندہءُ اے دگہ بلوچی دوزواہانی منت گپت کہ آہاں اے مراگش ءَ اتکءُ بہر زرتگ۔ دومی بہر کہ سازءُ زیملی بہرات ایشی ءِ تہا مکران ءِ نامی ایں گشندہءُ ازمگراں بہر زرت آہانی نام اے وڑ انت۔

شاہ جہان داؤدی، مسلم حمل، عبداللہ ثناء، شوکت سفر، عاصم صادق ءَ ابید طاہر پیشکانی، وسیم انور، گلاب جمعہ خان، عطااللہ، سلیم امین، عابد، امیر بخش مراد، رسول بخش فریدءُ چہ اور ماڑہ اتکگیں کسانسالیں عادل شوہازءَ گوں زیمرءِ تب ءَ استاد نور خان بزنجوءِ گشتگیں شعر دیوان ءِ براہ کت انت چہ دیوان داد گپت۔

رپورٹ: باقی ارمان، شنگکار ازمکارلبزانکی فورم، پسنی

☆☆☆

بیگل دادکویت

27 جولائی 2004 شپ ءِ ھشت ءَ کاسکو بلڈنگ پلاٹ نمبر 13 ءَ یک دیوانے برجم کنگ بوت اے دیوان ءَ بیگل داد کویت ءِ بن ھشت ایر کنگ بوت ۔ بیگل دادکویت ءِ باسکانی شور ءُ سلاہ ءَ رند ھمے پیسلہ کنگ بوت کہ سالے یک رندے ماوتی ادیب ءُ ندکاراں سئے داد بھر کنیں ۔ اَدءَ ما چوش سر پد بوتگیں کہ بلوچی زبان باید زندگ دارگ ءُ دیم ءَ برگ بہ بیت بلے چون ءُ چے وڑ ءَ؟ گُڑا اد ءَ ہم مارا اے آسر دست ءَ کپتگ کہ زبان ءِ زندگ داروک بلوچ راج ءِ زبان زانت ءُ ادیب ءُ ندکار انت ۔ بیگل داد ءِ بنکی واھگاں یکے ایش انت کہ نبشتانکی داب سِید ءِ راہ ءِ واھگ دارانت پرچا کہ چوٹ ءُ ردیں رھبنداں ھچ منزل ءُ آسرے نیست ءُ نہ بیت، پہ ھمے ھاتر ءَ گوں ندکار ءُ ادیب ءُ زبان زانت ءُ گواساں دست بندی انت کہ وتی نبشتانکاں ڈن چہ بلوچی تچک ءُ پلگار ءُ راستیں سیاھگ ءَ ڈن مہ کن انت کہ دور چہ واھگانی شرّ یاں بلکہ ردیں رھبند ءِ سوب ءَ بلوچی زبان چہ مادنیں راہ ءَ گسر بہ بیت ۔

بیگل دادکویت ءِ بنکی واھگ ءُ مکسد

1 ۔ بیگل دادکویت ءِ باسک سالے یک رندے چہ بلوچ راج ءِ ندکار ءُ زبان زانت ءُ ادیباں سئے کس گچین کن انت ءُ آ گچین کرتگیں ادیب ءُ ندکاراں مالی دادے بکش انت تنکہ ادیب ءُ ندکارانی ہمت گیش بہ بنت ءُ پہ بلوچی زبان ءِ زندگ دارگ ءِ ھاتر ءَ وتی جھداں زیات ءُ تیز بہ کن انت

2 ۔ اے دادایوک ءَ ندکاراں نہ بلوچ راج ءِ بلوچی سوز ءُ وزمانی راھبندانی سراشریں ازمگر ءُ سازگراں ہم داد دینت تنکہ بلوچ راج ءِ ساز زیمل ءِ چاگرد دوار ءُ ڈکال مہ بیت ءُ بلوچ راج ءِ ورنا پہ درآمدانی ساز ءُ زیملانی گوش دارگ ءَ ہدوناک مہ بنت ۔

3 ۔ ھمے داب ءَ بلوچی ساز ءُ زیملاں شریں وش تواریں بلوچ پکار انت پہ ھمے ھاتر ءَ شریں ءُ گچینی وش تواراں ہم داد دیگ بیت ۔

4 ۔ بلوچ راج ءِ دود ءُ ربیدگ ءُ شرّی ءُ ھرابیاں پیشدارگ ءِ ھاتر ءَ بلوچ راج ءَ گیگانگر (اداکار) پکار انت، اے تک ءُ پہنات ءَ ھم کہ تچک ءُ راستیں بلوچی گالوار ءِ تہ ءَ شریں بلوچی تامُر (فلم) پُر بہ کن انت کہ بلوچ راج ءِ استمان ءَ پیش بدار انت آ ھم بیگل داد ءِ کمک ءَ زبھر نہ بیت ۔ اے داد ھمک سال ماہ اگست ءَ بھر کنگ بیت ۔

بیگل داد ءِ بنگیج کار ءُ باسکانی نام

(۱) علی جمعہ زامرانی (۲) عبدالصمد کودک (۳) ناصر مومن (۴) ناصر نور (۵) برکت علی پنجگوری (۶) محمد علی دشتی (۷) نبی بخش بیکس ۔

دلگوش: ادیب ءُ ندکار ءُ بلوچی زبان ءِ دوز واھانی کا گد ءُ کراچانی رھچار انت ۔

ڈس ءُ نشان: محمد علی جمعہ البلوشی الامن کاسکو ص ب 24417 صفاۃ رمز بریدی 13105 دولۃ الکویت ۔

موبائل: 9380447 ای میل: zamorani1@hotmail.com.

بلوچی مئے وتی شهدیں زبان انت

چہ جنوری ۱۹۹۵ء بگرداں دسمبر ۲۰۰۰ء چاپ بوتگیں تاک/ ماہتاک/ تاکبند انی بار واجست نامگ:

۱۔ ماہتاک/ تاکبند ءِ نام:..............................

۲۔ شونکار ءِ نام:..............................

۳۔ شونکاری کمیٹی ءِ نام:..............................

۴۔ سرءُسوجی کمیٹی ءِ نام:..............................

۵۔ اولی تاک ءِ روچ/ ماہ/ سال:..............................

۶۔ گڈی تاک ءِ روچ/ ماہ/ سال:..............................

۷۔ چنت تاک چاپ بیتگ:..............................

۸۔ چاپ بیگ ءِ جاگہ:..............................

۹۔ شنگ کار ءِ نام:..............................

۱۰۔ تاک لبزانکی انت یا ھور تہور انت:..............................

شمئے کمک ءِ رہچار

پروفیسر صباد شتیاری

شعبہ علوم اسلامیہ بلوچستان یونیورسٹی شال (کوئٹہ)

شیرے چہ سر زان ءُ تناں متلگ

رند ءِ اولاد ءُ آل ءُ ذریاتیں

اگاں بمنّ ایت قادر ستاریں

وڑدی منی تاواناں شریداریں

شیرو چہ زہم ءُ اسپر ءَ باریں

آدم منی زامات انت مڑاہداریں

من فاطمہ بخشاتگ زباد مالیں

من نہ ترساں کہ بیر منی گاریں

کد کدیں بیت ءُ کد ہما وقتیں

کولواہ پاد کشّ کناں دنزاں

من وتی زہم ءُ اسپراں زیراں

کد کدیں بیت کہ دور منی بیاہاں

چاکر تئی بے راہیں چوٹواں ساہاں

گوں بروتاں ءُ برنگنیں ریشاں

من کمندءَ تئی گردن ءَ پیچاں

زہراں تئی سانڈی سینگ ءَ ریچاں

لیڑہی ہڑگرداں ترا پیچاں

یات کنئے پیریں عالی ءِ روچاں

قاصد منی پیغاماں بہ بر سچاّ

منی سلاماں گوں اسحاق ءِ یلیں بچ ءَ

گوشدار کولواہی یلیں سردار

داتگ منی موجیں باترا آزار

دیر مباتیں ءُ نوبت منی بیاہاں

کایاں چو بشی کوکر ءُ گرنداں

پرچی تو ایر ننگی دئے رنداں

روچ ہما بیاہنت دیر مہ بیت چنداں

بچ منی اسپر ءُ زہماں بنداں

چاکر ترا ہلک ءُ عالَم ات گنداں

تو زیادہیں ناجائز کتگ چنداں

بون پرآ گوک ءُ دلوتاں شراں

پیر پرآ مید کونڈاں ہزاریگاں

بون کے ءَ را پہ مرداں داتاں

تو من ء رند ءَ گوں چاریتاں

چار ءُ پنچ روچ ءِ مدت ءَ نداں

بون منی وام انت تئی سرا قرض انت

قول انت کہ بونانی پلاں مرزاں

☆☆☆☆

فقیر شادءِ رد بند داتگیں کتاب ''میراث'' ءِ منت ءَ